

31/3/25

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 27-వ తేది గురువారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ అష్టమి ౮.

No. 125

సంచిక ౧౨౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నంధూరి వెంకటసుబ్బారావు
బి. ఏ. గారి

యెర్రపాటలు

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగనినవి. వ్రతీకారాజములచేత ప్రసిద్ధికెక్కినవి. సర్వజనాదర
ణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.
ఫెదర్వెట్ కాగితము చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు 1-0-0.
కొద్దికాపీలే ప్రచురించబడుచున్నవి. వెంటనే ఆర్డరును పంపగోరెదము.
జి ఎస్. శాస్త్రి అందు కంపెని, బుక్ సిల్లర్స్ పబ్లిషర్స్ కమిషన్ ఏజంట్లు, లోపాలుపెట్టె నెం 110 మద్రాస్.

వీరవీరబండ

20దిన ముల
మందు3-0-0
వి. పి. చారి
ప్రత్యేకము.

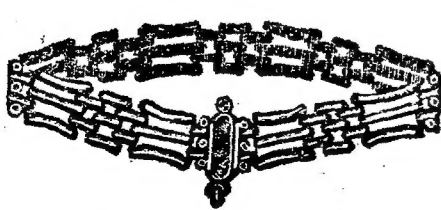
వీర్యబలమే మనుజునకు బలము - సంసారసుఖమే గృహస్థునకు సుఖము
వీరే పోయిన వీర్యమును గట్టిపరచి ఎటువంటి శుక్లస్థవ్యాధివైన రూపుమాపుట కీమందు లోకప్రసిద్ధికెక్కినది.
ముత్రములోను, స్వప్నములోను, స్త్రీ ప్రసంగములోను వీర్యము పక్షమగుచున్న తెక్షణం నిలిపివేయును. ఎంతెబటినా దైనను
ముసలివాడైనను 1 ముత్ర కేయనించునపుడు నేవించిన ఒకటి రెండు గంటలలో నరములకు అద్భుతముగా శక్తి కలుగును. ముసలి
తనమును పోగొట్టి నూతనయావనము బలము కలిగించి సంతాన మొనగటలో సంతోషపడెడిది. 2 సీసాలలో నపుంసకత్వము తొల
గును. గుణవియనినా సొమ్ము వాపసు చేయబడును తెక్కలేనియోగ్యతాపత్రము లందిన దివ్యవృక్షము.
అమృత రత్నాకరము 45, బందరువీధి, మద్రాసు.

న మ్మ క ము

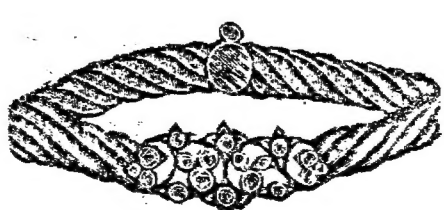
క ల్పితే దు

మోసములేదు

వై మూడు అంశములను చక్కగా గమనించ తగినవి.

స్త్రీలు
పురుషుల
చేతి గొ
లుసులు

సారీమణులు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలరకముల బంగారుగొలుగు, ముంజేతి గడియారముగొలుగులు, సాదా
ఉంగరములు, రాళ్లఉంగరములు, వంకీలు, వడ్డ్యాణములు, మోపులు అన్ని రకములవెండిగల మోసద్ద పిదముగానున్నవి.
లేనివి అర్డరిచ్చి సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. పవరం బంగారుకు సీమవెండికి పూచీనిచ్చెదము.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెని, 25 వైమా బజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగ్ టన్ సిసీమా 953

22-8-25 శనివారమునుండి, 24-8-25 తేది శుక్రవారమువరకు
ఉత్సాహమును గలిగించు సీరియల్
రైడర్స్ ఆఫ్ ది వ్లెయిన్సు
3 వ భాగము

బాక్ వెట్టిక్, మారిల్ నిల్వవారిసాహసకార్యములుమాడతగినవి
ప్రేమ, భయంకరమైన ప్రయాణము, కుట్రలు, గు
ర్వాటులు మొదలగునవి గలిగిన ఒక అద్భుతకథ.

క్రాన్ థియేటరులో

22-8-25 శనివారం నుండి, 28-8-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, 9 గం-80 ని
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3 గ. 15 ని. మాటస్సిగదు
అనందమును గలిగించు అత్యద్భుత
విష్ణు అవతారం లేక శ్రీ కృష్ణుల

8 పెద్ద రీల్సుగలవు

మదన్ థియేటరువారిచే తయారుచేయబడినది విష్ణు
పురాణము కథ ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు
అపూర్వగ్రంథము
ఆంగ్లమున విరివిగాదేశభక్తుడగు తెరెస్సు మెక్స్ వీగారు
రచించిరి.
గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మకోడూరు బాతీయ పాఠశా
లోపాధ్యాయులు ఓ గేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్ర
కృతము.
భావగర్భితము. కైఫీయాజ్ఞాపరము ప్రతి ఆంధ్రుడును
చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులు స్థానిక ముద్రితము త్వరపడుడు
వెల రు 1-0-0
మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును
నిలయువారు గ్రంథకర్తకు. గాని లేక గుంటూరుజిల్లా
కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగాని ప్రాయశ్చిత్తు.

గుత్తి అదనపు పోలీసుదళము

కోర్కీగారి వ్యక్తిగతము

(4)

డి. బి. పి. కేశవశెట్టిగారిటుల వ్రాయుచున్నారఁ—
నబోధనస్వేచ్ఛరు బదలాయింపు

నేనకను నాపై మోపబడిన నేరములలో చివరదానిని గూర్చి చెప్పించెదను. కోర్కీగారు తమ నివేదిక 18 వ పేరా చివర భాగమున నిట్లు వ్రాసిరి:—

“ఒక విషయము మాత్రము ప్రత్యేకముగ దలపవలసి యున్నది. 1928 నవంబరు 30 వ తేదీన కేశవశెట్టిగారు అప్పుడు పోలీసు జిల్లానూపరింటెండెంటుగనున్న రామచంద్రయ్యగారి కొక లేఖ వ్రాయుచు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదుర్జీనుచే కొన్ని అభియోగముల నాగొప్పించిరి. ఆసబ్ ఇన్ స్పెక్టరును గూర్చి నా యెదుట సాక్ష్యములో దలపబడిన దానికన్న యెక్కువేయి యును దలియదు. ఆసాక్ష్యముబట్టి చూడ 1928 సం॥ మంత్ర యును ఆయన మిగుల శ్రద్ధపరిశీలనలో కాంతిని గాపాడగల్గె నని తెలియుచున్నది. ఆయనను కేశవశెట్టిగారు లేఖ వ్రాసిన నాడే బదలాయింపుటవలన ఆయన లేఖ మీద రామచంద్రయ్య గుర్రాచేయియును చర్యదీసికొనలేదు. లెవిసుగారేమైన అదీయముల నమ్మిరేమా నాకు దలియదు. ఆతరువాత ఒక నెలకు జరిగిన తన బదలాయింపును గూర్చి బదుర్జీనుగారే చెప్పెను అందుకు కారణము అక్కడటి వారల ప్రాప్త్యమే యనియు, ఈ విషయ మాయనతరువాత వచ్చినవారికి బాగా దలియుననియు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు జెప్పినది నిజము కాక పోవచ్చును. అయితే ఆయన తరువాత వచ్చిన సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు అదినరకు చింతలచెరువులో నుంచబడిన కాన్స్టేబులును లొంగిండుటవలన ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీన అల్లరి యొకటి జరిగెను. క్రొత్త సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రాను జేసినపనికి కారణమును నెవనుకొర్రులో సాక్ష్యమునందు దెలుపగలెనని కేశవశెట్టిగారు నన్ను నమ్మించగోరిరి. ఆయన భయమువలన నట్లుజేసెనే లేక జేయవలె నను నుద్దేశ్యముతో జేసెనే చెప్పజాలము. హామిల్టనుగారు యీచెప్పిన విషయములు తృప్తికరముగ లేవని తెల్పెను.

ఇంతకును కోర్కీగారు చెప్పినదేమనగా:—

1. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు మంచి సమర్థుడు. ఆయన స్వయముగ నాలోచించి పనిజేయుటవల్లనే 1928 వ సం॥ మూల క్లిష్టపరిస్థితులందు గూడ కాంతికమములకు భంగములేకుండ నుండెను.
 2. బదుర్జీనుగుత్తిలో నున్నంతకాలమును యెవ్వరును సాహసించి నేరముల జేసెడివారు గారు.
 3. అందుచేత కేశవశెట్టిగారు 1928 నవంబరు 20 వ తేదీన ఆయనను బదలాయింపుటవలనదిగ జిల్లానూపరింటెండెంటు రామచంద్రయ్యగారికి వ్రాసెను.
 4. 1924 జనవరి 29 వ తేదీన బదుర్జీను సాహెబును బదలాయించిరి. దీనికి కారణము కేశవశెట్టిగారి ఉత్తరమే క్రొత్తసబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బందోబస్తు కాన్స్టేబులును తీసివేసెను. ఇదిగూడ కేశవశెట్టిగారి ఆ ప్రాంతములలో గల ప్రతిభకల్లనే.
 5. దీని ఫలితముగనే 1924 ఏప్రిల్ 10 వ తేదీన చింతలచెరువులో చిన్నారప్పరెడ్డిగారు ప్రతిపక్షుల యిండ్లను లూటీ జేయించగల్గెను.
- స్వేచ్ఛలు అభీసరు యిట్టి తక్కుము జేయుటకు జిల్లామేజస్ట్రేటు శిక్ష ఉత్తరువునుండియే పూర్తిగ నంతను దీసికొనెను ఒకటి మాత్రము స్వేచ్ఛముగ గాన్పించు చున్నది. కోర్కీగారు చింతలచెరువు దొమ్మిక్కను వివరములు తన యెదుట నుంచబడిన వానిని చదువలేదు. వానిని జదివినయెన్నయెడల అబద్ధము లన్నియును సత్యములని నమ్మియుండనివారే.
- చింతలచెరువు దొమ్మిక్కనులో జ్యూరికి దెలుపబడిన విషయములు కొన్ని జూచినయెడల కోర్కీగారికి సత్యములను మారున నున్న వానిని గ్రహించుట కెంత శక్తిగలదో తెలియగలదు. 1922 డిసెంబరు 6 వ తేదీన చింతలచెరువు గ్రామమున మునసగు బుద్ధారెడ్డిమీద దొమ్మి చేసినట్లుగా కేసు గుత్తి తహశీల్దారువద్ద దాఖలు జేయబడెను. 1928 డిసెంబరు 7 వ తేదీన బుద్ధారెడ్డి అధికారులకు పిటిషను— ప్రస్తుతము చిన్నారప్పరెడ్డి యీ హత్యకేసులో తనకు వేయిరూపాయల భాగమిస్తా నన్నాడని యీ తా నక్కరలేవంటిని చెల్పెను.

(మరా) నెవ ను జడ్జి తన తీర్పు 4 వ పార్టరలో నిట్లు జెప్పెను. “ఏమో ధన సహాయము జేసిన వున్నటుల బుద్ధారెడ్డి ప్రాసిక్యూషను

పక్షమున సాక్ష్యములో దెల్పినమాటలు కల్పనలు. ఇంతయును కోన తిమ్మారెడ్డిమూలమున జరిగెను. ఫోర్మర్ శిక్షకును బలపరుచుకొనుటకై యిట్లు జేయబడెను. ఈ విషయములు స్వేచ్ఛముగ గాన్పించుచున్నవి

1928 జనవరి 28 వ తేదీన హంపయ్య జిల్లానూపరింటెండెంటుకు బుద్ధారెడ్డిమీదను వలసన్నమీదను పిటిషను దెట్టు కొనుచు పోలీసు రక్షణ గావలెనని కోరెను. ఇతర సంగతులన్నియు జరిగెను. 1928 మే 26 వ తేదీన బుద్ధారెడ్డి హత్య ప్రయత్నము జేసినందులకు సర్వీసునుండి దీసికొని జేసిరి. దాని మీద అప్పీలేషియము జేయలేదు. 1928 జూలై 29 తేదీన బందోబస్తు కాన్స్టేబులయెదుటనే పెద్దపెద్ద అల్లరులుజరిగెను. అందులో ఒకదానిలో హంపయ్యయే మరీ 48 నుండియు పోలీసువారిచే చార్జి చేయబడిరి. హంపయ్యమీదను యితరులమీదను చేబడినకేసు అబద్ధముని కొట్టివేయబడెను. కాని సాయంత్రము 8 గంటలకు దొమ్మిజరిగిన మాటమాత్రము నిజమని నిశ్చయించబడెను. దానిమీదట పోలీసువా రేమియు చర్యదీసికొనలేదు. అందుచేత యితరులు కంప్లెంటులు జేయవలసివచ్చెను.

బందోబస్తుకాన్స్టేబులు

బందోబస్తు కాన్స్టేబులను చింతలచెరువులో నెవ్వడెందుకుదెట్టికో దెలుపవలసియున్నది. బదుర్జీనుగారు స్వేచ్ఛలు అభీసరుయెదుట నిట్లు జెప్పిరి.

“నేను గుత్తిరాగానే ఆయన ప్రభావతీతమును కాంతిని కాపాడుటకును అచట కాన్స్టేబులును నుంచవలెనని ఆయన తలంచెను. ఆయన ముగ్గురు కాన్స్టేబులును పంపుటకు యేర్పాటుజేసెను. వారక్కడనే కాపురముండవలయును. అచట వ్యవహారపరిస్థితులగూర్చి పోలీసు సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరుకు దెల్పి ఆయన నెహ్యూరీటీ నెక్సునలక్రింద చర్యదీసికొన ప్రారంభించెను. 1928 జనవరి 27 వ తేదీన చార్జీషీటు దాఖలు జేయబడెను.”

1928 జనవరి 27 వ తేదీన గుత్తిస్టేషనుహానుడైర్లలో నీక్రిందివిధముగ వ్రాసియుండెను. ఇది చింతలచెరువు కేసులో అనంతపురం నెవనుకొర్రునందు దాఖలుజేయబడెను.

“సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు ఉత్తరువు ప్రకారము పోలీసు కాన్స్టేబులును 180 అండు 676 సంబరలువారికి చింతలచెరువు బందోబస్తు ద్యూటీమీద 97 ఇచ్చురి తుపాకీతోను నెం 97 కబ్బాతోను, 16 సం॥దని తోటాలతోను, రెండు బకీహటు తోటాలతోను పంపిరిని. మాడు రోజులకొకసారి స్టేషను రిపార్టు పంపవలసినదిగ వారి కుత్తరువుజేసిరిని.”

నెవనుకొర్రులో ప్రాసిక్యూషను పక్షమున 35 వ సాక్షిగ విచారింపబడిన అక్రింగు సర్కిలుఇన్ స్పెక్టరు సాక్ష్యముచు “యిరుపక్షముల మధ్యను రాళ్లు రువుకొనుట 1928 జనవరి 15 వ తేదీన ప్రారంభమయ్యెనని చెల్పెను. ఆరోజుననే నేను ఆగ్రామమున బందోబస్తు ద్యూటీమీద ముగ్గురు కాన్స్టేబులును నుంచితిమి. ఆదరఖాస్తు నాదగ్గరకు వచ్చెను. అది హంపయ్యచే బంపబడెను.

హంపయ్య జిల్లా నూరింటెండెంటుకు తెలుగులో పంపుచున్న పిటిషను నుండి యీక్రిందిభాగములు చూచినయెడల ఆగ్రామములో వ్యవహారము లెట్లుండెనో తెలియగలవు. అది 1928 జనవరి 28 వ తేదీ ప్రంబుబడెను.

“నాకొడుకులు ఒకరికి 10 యెండ్లును మరియొకరికి 8 యెండ్లును గలవు. పైదెలుపబడిన అక్రికి వారు హక్కుదారులు. ఇప్పుడీగ్రామమున రెడ్డి ఉద్యోగముననున్న బుద్ధారెడ్డి మాదాయది... ఆయన నా నాకారులు పనిజేయకుండ జేసెను. ఆయన క్రింద బోయిలు మాదిగలు 20 మందిగలరు. వారలు కల్లు ద్రాగి ప్రతిరాత్రియును నాయింటిమీద రాళ్లుజేయుచుందురు. బుద్ధారెడ్డి గ్రామమునసగుటచేత ఆయనయిప్పుడు వచ్చినటుల రివోల్వులు వ్రాయుచుండును. ప్రభువులు దయయించి తగిన బంపాబస్తు చేయకున్నయెడల మైనరుల అక్రికి కాజేయుటయేగాక మమ్ములను గ్రామమునుండిగూడవెళ్లగొట్టెదరు. కాబట్టి ప్రభువులు మాగ్రామమునకు విచ్చేసి వ్యవహారమునుపరిశీలించి నాకు తగు సహాయమును జేయవలెనని కోరుచున్నాను. తక్కుదొడ్డోగల నివటికి పంపినయెడల వ్యాయము జరుగజాలదు”

ఈపిటిషను మీద అక్రింగు సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు 1928 మార్చి 9 వ తేదీ నిట్లుతరువు జేసిరి.

“చింతల చెరువులో బండ్లబస్తుకుముగ్గురుకాన్స్టేబులుగలరు. దరఖాస్తుదారు మరేమియును భయపడనక్కరలేదు.” మరల అక్రింగు సర్కిలుఇన్ స్పెక్టరు నెవనుకొర్రులో సాక్ష్యము నిచ్చుచు కాన్స్టేబులును వారిమూలమున దెట్టిరినోదో చెప్ప

లేనుగాని నేనే స్వయముగ నట్లుజేసిరినని చెప్పగలను.” అని చెప్పిరి.

ఈ పనిని సర్కిలుఇన్ స్పెక్టరు జేసెనుగాని బదుర్జీను సాహెబుగారని బదుర్జీనుగారు స్టేషను హానుడైర్లలో వ్రాసినదానిని బట్టియే దెలియగలదు. అందుచేత కోర్కీగారు యీ పనిని బదుర్జీనువారే చేసిరిని చెప్పవలరు. క్లిష్టపరిశీతులలో కాంతిని భద్రముజేయుటలో జయముగాంచెననిగాని చెప్పవలరు.

విధన హంపయ్య జిల్లానూపరింటెండెంటుకు 1928 ఆగస్టు 22 వ తేదీన మరియొక పిటిషనును బంపుకొనుచు నిట్లు దెల్పెను:—

“ఇన్ స్పెక్టరు బదుర్జీను సాహెబు యీ దొంగకేసును రికార్డుజేయుటలో తోడయ్యెనని నమ్ముటకు మీదరఖాస్తు దారునకు కారణములు గాన్పించుచున్నవి. గుత్తి హాడ్ కాన్స్టేబులు సబ్ సాహెబు క్రిందటి నెల 30 వ తేదీన చింతలచెరువుకు పోయెను. ఆయనయెదుటనే 31 వ తేదీన మరునాడు బుద్ధారెడ్డిపార్టీ దొమ్మిజేసెను. వెంటనే ఆనాడేరిపార్టుఅనసరముగ పంపబడెను. గుత్తి సబ్ మేజిస్ట్రేటును, సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరును ఆగ్రామమునకు ఆగస్టు 1 వ తేదీన వచ్చి విచారించిరి. వీరిద్దరికిని వ్యవహారము లెట్లుండెనో సత్యము దెలిసియుండవలెను. హాడ్ కాన్స్టేబులు రిపార్టులో దొమ్మిదారుల పేర్లు దెలుపబడలేదని దరఖాస్తుదారుకు దలియుచున్నది. ఇట్లు జేయుటలో హాడ్ కాన్స్టేబులకు దురుద్దేశ్యముండును. కేసు విచారణ నిష్పాక్షికముగ జరుగలేదు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదుర్జీనును హాడ్ కాన్స్టేబులును వకేలు తిమ్మారెడ్డి చేతులలో బడిపోయిరి మొదటి కంప్లెంటులలో ఆమె పేరులేదు. మొదటి రోజున ఆమెపేరు సబ్ మేజిస్ట్రేటుకుగాని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుకుగాని దెలుపబడలేదు.

“సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదుర్జీనుసాహెబు పక్షపాతముతో బనిజేసినటుల ప్రభువులు నమ్మకము బూనిరని వ్యాయమును నిల్పుటకై వారిని బదలాయింపవచ్చును.”

చివర పార్టరలో మాటలను బాగా గమనించండి. బదుర్జీను పక్షపాతముగ పనిజేసెనని మీరు నమ్మునెడల దయచేసి బదలాయింపండి. పోలీసు సహాయము కావలెనని కోరిన విధన బదుర్జీనును నమ్మలేదని స్పష్టముగ దలియుచున్నది. అప్పుడాగ్రామమునందలి వ్యవహారము లెట్లుండెనో నాకు దలియనే దలియదు. నే నామెకు అప్పుడుగాని అంతకు ముందుగాని వ్యాయవాది సలహాదారుడుగ నుండలేదు.

చింతలచెరువు దొమ్మిక్కనులో నెవనుజడ్జి జ్యూరికి క్రింది విషయముల దెల్పెను.

“మందు మీరు మొదటి ముద్దాయి చిన్నారప్పరెడ్డి జిల్లాపోలీసు నూపరింటెండెంటుకు 1928 నెప్టెంబరు 6 వ తేదీన పంపిన పిటిషనునుగూర్చి అలోచింపవలయును. ఇదంతయును మీ కనేకసార్లు చదివి వినిపించబడెను. ఈ సందర్భమున విశంకరంపిల్లగారు 1928 అక్టోబరు 26 వ తేదీన బ్లాష్టును గారికి వ్రాసిన లేఖ కలదు. అందు మొదటి ముద్దాయికి బాంబులతో భయమున్నటుల దెలుపబడెను. ఆ ఉత్తరములో దెలుపబడిన విషయములగూర్చి జిల్లాపోలీసు నూపరింటెండెంటుకు యెక్కువ దెలియునని ఆయన అందు చెల్పెను. రామచంద్రయ్యగారు మొదటి ముద్దాయి విషయమున జాగ్రత్త దీసి కొనపలసినదని అక్రింగు ఇన్ స్పెక్టరుతో జెప్పినటుల సాక్ష్యము నందు చెల్పిరి. ఇన్ స్పెక్టరుగాకుకూడ యేదో జాగ్రత్త దీసికొనుచున్నట్లే చెల్పిరి. ఆయన ప్రాణమున కుప్పద్రవము గలదని నిజముగా తెలంచినవారే అతేఖను వ్రాసిరి. చచ్చిపోతూ చెప్పిన సాక్ష్యమున కున్నంత విలువ దీనికి గలదు.”

1928 నెప్టెంబరు 6 వ తేదీన చిన్నారప్పరెడ్డి జిల్లానూపరింటెండెంటుకు వ్రాసినలేఖలో నీక్రిందిభాగములు జూచినయెడల సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదుర్జీను నడత యెట్టిదియో కొంతవరకు దెలియగలదు.

“పులివంతల, జమ్మలమడుగు తాలూకాలనుండి పాంతకులను డబ్బిచ్చిరేప్పించి గుత్తి నిన్న జేర్చి యిచట గుత్తిలో తిమ్మారెడ్డి యింట నుంచినటుల దరఖాస్తుదారునకు రూఢిగ దలియుచున్నది.

“క్రొత్తగ యీ ఊరు వచ్చిన యీహంతకులు నిన్న సాయంత్రము వకేలు లక్ష్మీరెడ్డియిల్లు యొక్కడనున్నదో అభీనెక్కడో అంతా జూచిరి. ఈవిషయము గుత్తిపోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుకును సబ్ మేజిస్ట్రేటుకును దెలుపబడెను. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు గారు దరఖాస్తును పంపినవారికి దానిని లిప్తి పంపిజేయుచు ఏమి యేర్పాట్లు జరిగినో తెలుపవలసినదిగ మత్తరువుచేసెను. దీనిని జూచినయెడల గుత్తి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు యీ విషయము నెంత

తెలిగ జూచినదియు దెలియగలదు. పరిశీలుతీత్రను గమనింప నట్లు దెలియును. ఏమేమి యేర్పాట్లు జరిగినో దరఖాస్తుదారు డు దెలుప నక్కరలేదు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు క్రొత్తనామ వారెనకో విచారించి కనిపెట్టి న్యాయవిధానమును పనుల జేయకుండ జూడవలయును. ఇదియు మరికొన్ని పరిశీలులును జూడ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు తిమ్మారెడ్డిగారి పక్షమున జేసి ఆయనయు ఆయనపక్ష మువారును యిష్టము వచ్చిన పనులకు సాహసించి జేయుటను వసతి గలగజేసెనని తెలియగలదు."

దీనిమీద సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు 1923 నవంబరు 17 వ తే దీని రిపోర్టు బంపుచు నిట్లు వ్రాసెను.

"సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పై గావించిన ఆరోపణలపట్టి చూడ ఆయన అసామర్థ్యము దెలియుచున్నది. దరఖాస్తుదారునకు ఆయనపై అనుమానముగలదని దెలియును. ఆయన యేదైన భయం కరవార్త విన్నగానే అందేమియు జేయజాలకుండును. దరఖాస్తు ను త్రిప్పిపంపి దరఖాస్తుదారున కేమికావలసిన నది చేయు నట్లు జెప్పును. దరఖాస్తుదారు కిది తెలియకనే దరఖాస్తును బెట్టెను.

మరల సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు చింతలచెరువు కేసులో జిల్లా మేజిస్ట్రేటుయొద్దట సాక్ష్యమిచ్చుచు నిట్లు దెల్పెను:—

"ఏ. 1 జీవితమున కేమైన నుపద్రవము గల్గునేమికావల యుండవలసినదిగ జిల్లా నూపరింటెండెంటు గారికి. ఇప్పుడు 1923 అక్టోబరు 26 వ తేదీని నాకు బంపిన లేఖను జూడ నేను అక్టోబరు 16వ తేదీని ఏ 1కి హెచ్చరిక పంపినట్లు జ్ఞాపకము వచ్చినది. ఈ నేరమునకు ముందును ఛూటింగుకేసు తరువాతను గుర్తి ఆనేకు ఏ 1ని హత్యజేయబోవుచున్నాడని తెలిసెను. ఈసంగతి ఆయనకు దెప్పి జాగ్రత్త జేసితిని గుర్తి ఆనేకు వలనన్నకు బంపుచును."

ఈ గుర్తి ఆనేకు కోర్టుగారియొద్దట కలెక్టరుగారిచే నుంచబడిన సాక్షులలో నొకరియొద్ద ఆయన పెద్దపెద్ద అబద్ధ ములను నామీదజేసెననియు యీసందర్భమున జెప్పవలసియు న్నది. 10 యేండ్లక్రింద ఆయనయు ఆయనమేనల్లుడు వలనన్న యు ఒక దొమ్మికేసులో కట్టివేయబడి కొట్టబడిన విషయమున నేను, వెంకటరంగారెడ్డి వై. కేవలపూర్వో తోడైతినిని ఆయన చెప్పెను. ఇంతేగాక రాణి గుదిరి ఫిర్యాది ముద్దయికి రెండుతేలరూపాయలిచ్చునట్లును, దానిలోనుండి 15 వందలు రూపాయలు కేవలమిచ్చి దీనికొన్నట్లును దెలుపబడెను. ఇది శుద్ధ అబద్ధము. వలసన్న ఆనేకకథలుజెప్పినట్లును పాయిగారికి దెలియును. ఈకేసుగూడన నాకేమియును దెలియదు.

నేను బొంబాయిమీదుగా ఢిల్లీకి బోవుచుండగా రామచంద్రయ్యగారినినిని, సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు నున్న బదలాయింపినట్లును సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను విషయమున చిన్నారపరెడ్డి భయపడుచున్నట్లును వింటిని. చిన్నారపరెడ్డు మరల ప్రాణభయ మేర్పడెనని భయ పడితిని. అప్పుడు యాక్రింది లేఖను 1923 నవంబరు 30-న తేదీని వి. ఆర్. అయ్యరుగారికి బొంబాయినుండి వ్రాసితిని. నేను పొరుడనగుచేతను పోలీసువారు న్యాయ క్రమములను రక్షించుటకు సహాయము జేయవలసియుండుటచే నది వ్రాసితిని.

"డికంబరు 3-న తేదీని జరుగు అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్ష సభకు బొంబాయిమీదుగా ఢిల్లీకి బోవుచున్నాను.

"మిమ్ములను బదలాయింపెదరని తెలియగా చాల విచారింపితిని. ఈజిల్లాకిది చాలవస్తము.

"గుర్తిలో హంతకులు బాంబులతోగూడ నన్నారే ఆభయముల మాట యేమి? మీరును ఇన్ స్పెక్టరు 'నల్ల' నుబ్రహ్మణ్యము నుండ భయములేదని యుంటిమి. ఆయనగూడ గుర్తి విడచి పోవునని వినుచున్నాను. క్రొత్తనామయన స్థానమున వచ్చును. ఆయన వహనానుభవము. సంగతి సందర్భములు దెలిసి అనుభవమున్నయెడల అంతయు బాగానే యుండును. పెద్దన్నతో మిత్రుడుగ నుండి రాకపోకలు జరుపుచున్న యిచటి సహామ్యదీయ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు యొకను గుర్తిలోనే యున్నారు. క్రొత్తగ వచ్చిన వాడని ఆయన మార్చవచ్చును.

అందుచేత ముందేమిజరుగునోయని అందరమును భయముగ నున్నాము.

మీరు యిక్కడనుండి పోకున్న బాగుండునని కోరెదము. మీరు వెడలిపోవునెడల యిప్పుడున్న సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును దూరస్థలమునకు బంపి ప్రాత ఇన్ స్పెక్టరును మరల నిచ్చుటికి వచ్చునట్లు జేసి ప్రజా తేమమును గాపాడెదరని కోరుచున్నాను."

బదురుడ్డిగా రెట్టివారో చూడండి. ఆయన యిప్పుడు ఆవిధమ, పక్షపాతముగనుండెనని దెల్పెను. చిన్నారపరెడ్డి ఆయన ప్రతిపక్షునితోజీరి ఉపద్రవము వచ్చినట్లు దెల్పెను.

నమ నిర్లక్ష్యముతో నున్నట్లు దెల్పెను. కోర్టుగారు ఇండి యను నిమిష సమీప సభ్యుడై వైన నేను వ్రాసితినిని దెల్పిన లేఖను వ్రాయలేదందురా? ప్రాణభయము గల్గినపుడు పోలీసు వారు సామర్థ్యమును కాపిరిని ప్రభుత్వమును ప్రశ్నించి యుం డెడివాడనే. అందుకిని ప్రజల ప్రాణరక్షణ యవసరమని జిల్లా అధికారికిని జిల్లా నూపరింటెండెంటుకును వ్రాసియుండని వాడనా!

రహస్యముగ వ్రాసిన ఉత్తరములవలన క్రొత్తసబ్ ఇన్ స్పెక్టరు చింతలచెరువునుండి కాన్స్టేబులును యెట్లు తొలగించె నో, అదియును పై అధికారి అంగీకారమును బొందక మును పెట్టు చేసెనో కోర్టుగారే తెలిపి యుండవలసినది.

సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరును క్రాసుపరీక్ష జేసినపుడు తాను 1924 ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీని గుర్తిలో గాంధీ ఊరేగింపు జరుగు చున్నపుడు 10 వ తేదీని చింతలచెరువుకు వచ్చి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డి ను పై నేరములను హంపమ్మ దరఖాస్తులోదెల్పినవానిగుర్తి విచారింపెదనని చిన్నారపరెడ్డితో జెప్పినట్లు దెల్పెను. ఇట్లున్నను చిన్నారపరెడ్డియే ఆ రోజుననే లూటింగు యేర్పాటుజేసెనని ప్రాసిక్యూషను దెల్పెను.

కోర్టుగారు నాపై గావించిన ఆరోపణలందు విషయ పరిశీలనమును జేయకుండ వైసెన నెట్లు జూచెనో దెలియగలదు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నే నీలేఖను వ్రాసిన రెండు నెలలకు జనవరి 29 వ తేదీని బదలాయింపు జేయబడెను. ఆయనమీదకంపె యిట్లు వచ్చెను. జిల్లానూపరింటెండెంటు విచారించి పనిజేయ వలసియుండెను. ఎవరు ఆ పనిజేసినను ఆరోపణలగుర్తి విచారింపి అట్లు జేసియుండవలసినది. క్రొత్త సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును నియమించిన పిదప నేను జిల్లా నూపరింటెండెంటునుగాని మరి యే పోలీసు అఫీసరునుగాని జూడలేదు. నేను జిల్లాలో సర్కిలు బోతిని. 1924 ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీవరకు చెన్నపట్నములో నుంటిని. కాన్స్టేబులులను తొలగించుటకు నేను తోడ్పడితి నని గావించిన నూచన నీదముగను తుంటరితనముగ నున్నది. బదురుడ్డిను తరువాత వచ్చిన సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నరీ సాహెబును సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరును కాన్స్టేబులులనుతొలగించినవిషయమును గుర్తి యిచ్చిన సాక్ష్యమును జూడ అంతయును అబద్ధమని తెలియగలదు.

నేను 1924 ఫిబ్రవరిలో గుర్తి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నుం టిని. 1924 జనవరి 20 వ తేదీని చార్జీ ఫుచ్చుకొంటిని. నామం దు బదురుడ్డిను సాహెబు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నుండెను. నేను చార్జీ ఫుచ్చుకొన్న రోజున చింతలచెరువులో బందోబస్తుద్యోటి మీదనున్న కాన్స్టేబులు గుర్తికి వచ్చెను. 1924 జనవరి 25 నుండి రిపోర్టు జేయదగిన విషయములు ప్రత్యేకముగ నేమియు లేదని చెప్పెను. పోలీసు కాన్స్టేబులుండుట వృధయనియు పోలీసేవైన తప్పుజేసినయెడల అందుకుశిక్షింపబడుదురనియు పోలీసుకాన్స్టే బులు గ్రామములో తిరుగుచుండు రనియు నేను సుబ్ర హ్మణ్యఅయ్యరుతో జెప్పితిని. ఈవిషయమై విచారించి యుత్త రపు జేయవలసినదిగ ఆయనను కోరి ఆవిషయము జెనరలుడైరీ లో వ్రాసితిని. ఆరోజున ఇన్ స్పెక్టరు గుర్తిలో లేడు. నేనుజెన రలుడైరీలో మాత్రము వ్రాసికొంటిని. సబ్ జెయిలు ఖైదీలను వెల్లారు పంపజలసినదని సబ్ మేజిస్ట్రేటు దగ్గరనుండి విజ్ఞప్తి వచ్చెను. కాన్స్టేబులు లేకపోవుటవలన నేనీకాన్స్టేబులును పంపి తిని. జనవరి 30 నుండియు నేను బందోబస్తు ద్యోటికి కాన్స్టే బులును పంపుటలేదు. కాన్స్టేబులు లేకపోయిరి. నేను కాన్స్టే బులును పంపనక్కరలేదని ఇన్ స్పెక్టరు చెప్పెను నాకు జెప్పి యుండలేదు. ఉత్తరువులు వచ్చునని కాన్స్టేబులు యితరపనుల మీద నియోగించితిని. జిల్లానూపరింటెండెంటు సన్నావిషయ మడుగగా నేను డైరీచూపించితిని. ఆయన యరూరకుండెను."

సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు దెప్పిన యాక్రిందిసంగతులు నరీ సాహెబు స్టేటుమెంటును దృఢపరుచును.

"ఈకేసు యొకను ఏడెనిమిదిరోజులకు జరుగుననగా ముగ్గురు కాన్స్టేబులు బందోబస్తు ద్యోటిమీద నుండిరి. ఇప్పు డే క్రొత్తగా చార్జీ ఫుచ్చుకొన్న గుర్తిసబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నరీసాహె బ్ నాకు తెలియకుండ వారిని తొలగించినట్లు నాకు కాంపులో నుండగా రిపోర్టువచ్చుటచేత ఆసంగతి నాకు దెలియవచ్చెను."

వైన నుద్దరించిన భాగములపట్టి లేవనవిషయములేవనగా:

1. విధమ, హంపమ్మ పోలీసు సహాయమునుకోరి దాని నుంచుకొన నిష్ఠముతో నుండెను.
2. అచటనున్న ఒక్కకాన్స్టేబులును క్రొత్త సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుతొలగించెను. వారచట వృధాగానుండిరిని ఆయన తలం చెను. ఇంతేగాక వెల్లారును ఖైదీలను దీసికొనిపోవుటకును యితరపనులకును ఆయనకు కాన్స్టేబులు గాపలసినచ్చెను.

అచ్చట సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను నుండుటవలన గల్గు భయమునుకూర్చి నూపరింటెండెంటు ఆఫీసులోనున్న లేఖనుగుర్తి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుయొరిగియుండుననియు కేవలమిల్ల గారి యిష్టమున కనుసూలముగజేసి ఆప్రాంతములలో హంపమ్మ పోలీసుకొమ్మలను జేయుటకు పీలగునట్లు జేయబడెనని కోర్టు గారు నూచించిరి. నరీసాహెబు జేసిన పనికి కేవలమిల్లగారే లోలోపల పనిజేసిరని ఆయన నమ్మకము. ఈ విషయమై సాక్ష్యము లేకున్న నేమి?

3. విధమ హంపమ్మ 1923 అగష్టులో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను తన శత్రుపక్షము జేరినట్లును, ఆ విషయమై విచారింపవలసినదిగను, ఆమె ఫిర్యాదు నిజమైనయెడల బదలాయింప వలసినదిగను కోరుచు ఫిర్యాదు జేసెను.

4. 1923 అక్టోబరు 6 వ తేదీని కె. చిన్నారపరెడ్డి తన దరఖాస్తుమీద తీవ్రపరిశీలులలో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు చర్యదీసికొన లేదని ఫిర్యాదుజేసెను. సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు ఆయన యిట్లు జేయుట అసామర్థ్యమును జూటుచున్నదని తలంచెను.

చిన్నారపరెడ్డియు యితరులు నాకుదెల్పిన విషయముల మీద భూరఫలితములు జరుపకుండ జేయుటకై నేను నవంబరులో నుత్తరము వ్రాసితిని. దెవిగుగారో మరెవరో దానిని ర హస్యపు కట్టనుండి దీసి చదివి ఇన్ స్పెక్టరు డైరీనిపట్టి గాక దా నినిపట్టి పనిజేసినట్లు కోర్టుగారి మనస్సుకు గట్టిగ దోచెను

సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను బహిరంగముగ విచారించబడి నపుడు సాక్ష్యములో తనబదలాయింపుకు కారణము అచ్చట నాప్రతిభయని గాని నాఉత్తరమని గాని చెప్పియుండలేదు అయిననేమి? గా|| అధ్యక్షుడు ప్రశ్ని తరములు లేకుండ జే యుటకై దెల్పినట్లు మేము కాసనసభ్యుల మెన్బరును స్థాని కాధికారులవద్దకుపోయి యాకష్టములున్నవి తొలగించ వలసని యడుగజాలము. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు హత్యకై జేసిన ప్రయత్నమును తొలగించుటకు పని యేమియు జేయలేని చిన్నారపరెడ్డి దెప్పిన సంగతులమీద ప్రశ్న లడిగి యుండెడివాడనే. ఇట్లెనను అను భవసామర్థ్యములు గల్గి ప్రభుత్వముచే పంపబడిన జ్యోటిషులు ఆఫీసరు కోర్టుగారు యివలతయును కేవలమిల్లగారు జేసిన కుట్రయని నమ్ముచున్నారు.

కోర్టుగారు నిరాధారములగు అన్యాయములను అసత్య ములను దెల్పినపుడు అవి పవిత్రముగ శంఖము ప్రభుత్వపు టు త్తరువుద్వారా వచ్చునరీకి పవిత్రసత్యములగును.

కాసనసభ్యులైనవారు ప్రభుత్వయంత్రమందు యేవైన ఒకటిరెండు లోపములున్నపుడు అవి వారికిదెలియకపోయిన యెడల అందుకు బాధ్యతగలవారికి వ్రాసిదెల్పినయెడల ప్రభుత్వ యంత్రమును పడద్రోయుటకు ప్రయత్నించినవారగుదురను క్రొత్త రాజకీయ సిద్ధాంత వాదులనుబట్టి హెచ్చరిక జేయు చున్నాను.

మహమ్మదీయ వార్తలు

కాపు - హట్టు

తురకటోపీలు-దొరటోపీలు ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎండ లోపనిచేయునపుడు హట్టుపెట్టుకొనినచో గొడుగు అవసర ముండదని దొరతనమువారటల పుత్తరపుచేసిరి. హట్టును పెట్టు కొనుట మతధర్మములకు (పెరియతు) విరుద్ధముగాన కాపులనే పెట్టుకొనవలెనని టర్కిఉ లేమాలు వాదించసాగిరి. మతధర్మ ముల ప్రకారమైనచో కాపులుగూడ పెట్టుకొనగూడవని ఉదారులగు నితరులు తెలుపుచున్నారు. మతధర్మములకును దుస్తులకును ఎట్టిసంబంధము లేదని ఉదారుల భావము. హట్టులు క్రైస్తవుల చిహ్నములు. నమాజు చేయునపుడు సాష్టాంగము జేయునపుడును చాలయిబ్బంది కలుగునని ఉలేమాలవాదము టర్కికాపులుగూడ విజాతీయములే. అలవాటుగలవలసే జాతీయములుగా భావించబడుచున్నవి. అటులే క్రైస్తవులహట్టులుగూడ వాడుకవలన జాతీయములు కాగలవు. అని ప్రతిపక్షుల వాదము. ఆస్థానస్థానములోగూడ చాలచుండి హట్టు లనే పెట్టుకొందురుగాని వెనుకప్రక్క అంచు ఉండదు మొండిగా నుండును. నమాజుజేయునప్పుడు ఆ మొండిభాగము ను మొగమువంకకు త్రిప్పి పెట్టుకొందురు. అందువలన నమా జుకు ఎట్టి యిబ్బందియును కలుగదు. టర్కి దొరతనమువారు గూడ యిట్టి వెనుక మొండిహట్టులనే ఉత్తరువుచేసిరి. దీనిని గూర్చి టర్కిదేశపు పత్రికలలో చాల వాదోపవాదములు జరుగు చున్నవి.

మదరాసు శాసనసభ

సస్టి మెంటరీ గ్రాంటులు

(నిన్నటి తరువాయి)

చెన్నపురి శాసనసభ నిన్న ఫలహారాంతరము సమావేశమైనపుడు సస్టి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ జరిగెను.

గౌ॥ భా॥ బహదూరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు:—అటవీ శాఖకొరకుగాను రు 1200 ల నొసగవలసినదని గోరుచు, అటవీ పంచాయతీల సంఖ్యను హెచ్చించుటకుగా నీ మొత్తముగావలె ననియు, ఈ మొత్తమును వెచ్చించి స్థాపించు క్రొత్త పంచాయతీలను, ప్రభుత్వమువారికి ప్రతివత్సరమును రు 100000 ల వ్యయము తగ్గననియు నుడివరి.

విశ్వనాథదాసుగారు, మొత్తమునందు రు 10 ల తగ్గింప వలెనని సవరణను దెచ్చి గంజామంజిల్లాలో అటవీపంచాయతీలను లేవనియు గుంజూరు మొదలగు అడవులయందు పంచాయతీల స్థాపింపవలెననియు నుడివరి.

రా॥ బి॥ ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు:— నెల్లూరుజిల్లా అడవుల విషయమునగూడ దెచ్చి, అచ్చటపంచాయతీలను స్థాపించెదమని ప్రభుత్వమువారు చాలాకాలమునుండి వాగ్దానమొనర్చుచుండిరేగాని, అవరణయందుమాత్ర మశ్రద్ధ వహించుచుండిరనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యక్షతర మొసగును గంజామనందు పంచాయతీల స్థాపించుట కనుకూలమున అడవులు లేవనియు నెల్లూరుజిల్లా విషయము విచారించబడుననియు నుడివరి.

సవరణ యుపసంహరించు కొనబడిన తరువాత ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను.

మిలిటరీ సెక్రటరీకి గృహమునిర్మించుటకు గ్రాంటు

గౌ॥ భా॥ బ. ఉస్మాన్ సాహెబుగారు:—గవర్నరు గారి మిలిటరీ సెక్రటరీ నివసించుట కొక భవనమును నిర్మించుటకుగాను రు 40000 ల నొసగవలెనని గోరుచు ఈ భవనమున మును నిర్మించుటకు మొత్తము 60 వేలగుననియు మిగిలిన మొత్తము రాబోవువత్సరమున గోరబడుననియు నుడివరి.

జె. వి. సాల్వానాగారు (దక్షిణకనరా):—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు ఇదివరకును మిలిటరీ సెక్రటరీ లండనును గవర్నరు మొంటు హాసునందే యుండిరనియు ప్రస్తుతము క్రొత్తగా గృహమును నిర్మించుట కవసరము లేదనియు నుడివరి. అంతయు గాక గిండియం దొక భవనముగలదు. అప్పు డాగృహమును గుర్రపుసంచులవారు దప్ప ఎవ్వరు నుపయోగించుటలేదు. మిలిటరీ సెక్రటరీ గారచ్చట నుండవచ్చును. అంతయుగాక అండ మానులను గురించిన నివేదిక మీదినమున సభ్యుల కొనగబడెను. మానవులు నివసించుటకు యోగ్యముగాదని ఖండింపబడిన అండ మానులకు మామిళాలను పంపుచున్నందులకు అసమ్మతిని తెలుపుటకుగూడ సీగ్రాంటును నిరాకరింపవలెను. అనివేదికను నిన్నటి దినమున చర్చ జరుగునపు డొసగక ప్రభుత్వమువారి దీనినమ్మన నొసగిరి.

ఉస్మాన్ గారు:—అది సమాప్తాల పారబాటు.

సాల్వానాగారు:—అందుచే నావాక్యములలో భేదమేమియు గలుగజాలను.

సామి వెంకటాచలకెట్టిగారు:— అధికారములచే సీగ్రాంటు నెదుర్చుక తప్పిందనిగాదని నుడివరి. ఇటీవల ప్రభుత్వ భవనము ఖర్చు లభియింపకుగా హెచ్చి పోవుచున్నది. ఇది వర కెందకో మిలిటరీ కార్యదర్శులు గవర్నరు మొంటు హాసు నందే యుండిగా ప్రస్తుతము క్రొత్త భవనముల నిర్మింపవలసిన అవశ్యకత యెట్లు గలిగినో తెలియకున్నది.

భా॥ బి॥ ఉస్మాన్ సాహెబుగారు:—ఇదివరకు వచ్చిన మిలిటరీ సెక్రటరీలందరూ బ్రహ్మచారులగుటచే ప్రత్యేకభవనము అక్కరలేక పోయెను. ప్రస్తుత సెక్రటరీ గవర్నరుగారి అల్లుడేయగుటచే వివాహితుడైనను ప్రభుత్వభవనమున నివసించుచుండెను. క్రొత్తగావచ్చు మిలిటరీ సెక్రటరీ వివాహితుడు. అంతయుగాక గవర్నరుగారి ఇతర సెక్రటరీలుగూడ వివాహితులేయగుటచే ప్రస్తుతమున్న భవనములం దెక్కువమంది నివసించుటకు పీలులేదు. అందుచే క్రొత్త భవనమును నిర్మింపవలసి వచ్చెను.

గ్రాంటు వోటునకు బెట్టుగా 41 మంది అనుకూలముగను 14 గురు మాత్రము ప్రతికూలముగను వోటుజేయుటచే ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడెను.

సూడాను ప్రభుత్వమునకు విరాళము

భా॥ బి॥ ఉస్మాన్ సాహెబుగారు మిలిటరీ సెక్రటరీ వేతనముక్రింద, సూడాను ప్రభుత్వమునకు ఒసగుటకుగాను రు 8870 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించగా రింపబడెను

సెక్రటరీలులో క్రొత్త ఉద్యోగములు

గౌ॥ టి. ఇ. మాయుగుగారు చెన్నపురి సెక్రటరీలునందు తాత్కాలికముగ ఆదనముగ నియమింప నుద్దేశించిన ఉద్యోగముల వ్యయమునకుగాను రు 2700 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించగా నంగీకరింపబడెను.

విద్యాశాఖకు గ్రాంటు

గౌ॥ సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు హెన్రీ థర్న విద్యాశాఖకు రు 22760 ల నొసగవలసినదని కోరుచు, ఈ మొత్తము, రాష్ట్రీయ కప్పములలో ముజరా యొసగబడిన మొత్తమునుండి వెచ్చింపబడుననియు నుడివరి. ఇందు పాలఘాటులోని విట్టరీయా కలాశాలయందు 1925 సం॥ జూలై నుండి బి. ఎ. తరగతి నేర్పరుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇందుకు 14200 లగును, దత్తమండలముల కలాశాల (అనంతపురము)ను మొదటి తరగతి కలాశాలను జేసిరిగాన అందరి బ్యాలరును అసిస్టెంటు లెక్చరరుగ మార్చిన సభార్దీ నేలు సర్వీసులోనికి దీసుకొనుటకు రు 250 లగును. గిండి ఇంజనీరింగు కలాశాలందు విద్యార్థులకు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణమును బోధించుటకుగాను రు 8200 లగును, ప్రతివత్సరమును ఇందువలన 30 మంది పిల్లు ఇంజనీరింగు విద్యార్థులకు నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు, రైల్వే నిర్మాణములు బోధించి అప్పుడప్పుడు క్యాంపులకు దీసుకొనివెళ్లుట కీ మొత్తము వెచ్చింపబడును. శ్రీకాకుళమున హయ్యరు ఎలిమెంటరీ ట్రెయినింగు కలాశాలయందు కేకండరీ ట్రెయినింగు తరగతుల నేర్పరుటకు రు 8600 వెచ్చింపబడును. గంజాము విశాఖపట్నములం దిప్పుడు కేకండరీ ట్రెయినింగు విద్యనొసగు పాఠశాలలు లేవు. శ్రీకాకుళమున, వత్సరము విడిచి వత్సరము 20 మంది తెలుగు, ఉరియా ఉపాధ్యాయులకు తరిఫీదునొసగుట కీ మొత్తము వెచ్చింపబడును. ఈ పాఠశాలలోనే హయ్యరు ఎలిమెంటరీ ట్రెయినింగు తరగతిలో అదనముగ మరెయ్యక గుంపు విద్యార్థుల జేర్చుకొనుటకు రు 4160 లు గావలెను.

శ్రీరంగమునందలి ఎయిడెడు కేకండరీ పాఠశాలలో కేకండరీ ట్రెయినింగుతరగతి నేర్పరుటకును 4800 లు వెచ్చింపబడును.

విశ్వనాథ దాసుగారు:— ప్రతిపాదనపై మాటలాడుచు శ్రీకాకుళమున తెలుగుల పాఠశాలయనియు, అచ్చట ఓడ్ర ఉపాధ్యాయులకు తరిఫీదునొసగుట సౌకర్యముగాదనియు అందుచే బరంపురమున నీ ట్రెయినింగుతరగతుల నేర్పరుప వలెననియు నూచించిరి.

ప్రతిపాదనను సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి గ్రాంటు

గౌ॥ రా. బ. సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు విద్యాశాఖ క్రింద ప్రాథమిక విద్యకొరకు రు 598604 ల నొసగవలసినదని గోరిరి. ఇందు రు 23802 లు, ప్రాథమికవిద్య పన్నును వసూలు జేయని తాలూకాబోర్డుల గ్రామములలో 191 పాఠశాలల నేర్పరుటకు వెచ్చింపబడును. టీచింగు గ్రాంటులను హెచ్చించుటకు రు 480000 లు వెచ్చింపబడును. విద్యాపన్నును వసూలు జేయు తాలూకాబోర్డులలోగల 452 గ్రామములందు పాఠశాలల నేర్పరుటకు రు 110288 లు, విద్యాపన్నును వసూలు జేయు తాలూకా బోర్డులలోని 287 పాఠశాలలకు ధనసహాయ మొనర్చుటకుగాను రు 85014 లు వెచ్చింపబడును. ఈ మొత్తము రాష్ట్రీయ కప్పములలో ముజరా వచ్చిన ధనమునుండి వెచ్చింపబడును.

విద్యను మార్చవలెనుగాని పాఠశాలల సంఖ్యను హెచ్చించుట లాభముకాదు

పి. ఆంజనేయులుగారు ప్రతిపాదనపైన మాటలాడుచు ప్రస్తుతము ప్రాథమిక పాఠశాలలం దొసగబడుచున్న విద్యను తీవ్రముగ ఖండించి, విద్యాపద్ధతుల మార్చునంతవరకును, పూరిక పాఠశాలల సంఖ్యను హెచ్చించుటవలన నెట్టి యుపయోగమును గలుగజాలదని నుడివరి. ప్రస్తుత మీపాఠశాలలందు పసిబాలకు విదేశీయపు కథలు, విదేశీయము ఉచ్చారణను నేర్పెదరు. విదేశీయము పాఠములను నేర్పెదరు. వారు పాఠశాలలందు నేర్చుకొనువానికిని, తమ ఇండ్లయందు వినుదానికిని ఎట్టి సంబంధమును నుండదు. రామకృష్ణాది దేశీయ పీఠుల చరిత్రలను బోధింపరు. వీనివలన పిల్లలు పూర్తిగా విజాతీయులగుచున్నారు. ఈ విషయమును మంత్రిగారు గమనింపవలెను. అవసరమునో ప్రాథమిక పాఠశాలలకు జాతీయ ప్రతిభ కనుగుణముగ నుండు వాచకముల రచింపజేయవలెను.

వీరయ్యుగారు:—ఆంజనేయులుగారు చెప్పిన విషయముల బుపరుచుచు ఈ కాలమున ప్రాథమిక పాఠశాలలందు, "కాల్పులేనివాడుకుంటివాడు కండ్లులేనివాడుని గుడ్డివాడు" అను పా

ఠములను బోధించుచుండురనియు ఈ విషయముల పాఠశాలలందు ప్రత్యేకముగ నేర్చుకొనవలసినవి గావనియు ఇట్టి విద్యాపద్ధతిని మార్చవలెననియు గోరిరి. పంచములను ప్రాథమిక పాఠశాలలందు జేర్చుకొనుట కష్టముగనున్నదిగాన క్రొత్త స్కూళ్లను మాలపల్లెల వద్ద నేర్పరుప గోరిరి.

పి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు:—ప్రభుత్వమువారు విద్యాపన్నును వసూలుజేయుని తాలూకాబోర్డులలోని గ్రామములకును అట్టిపన్ను వసూలుజేయు గ్రామములకును ప్రభుత్వమువారు భేదభావము గన్పరుటకు న్యాయముగాదనియు ప్రజలు బీదలగుటచే కొన్ని తాలూకాబోర్డులు అదనపుపన్ను విధించుకొనబాలవనియు అందుచేత నాగ్రామములందరి ప్రజలనుగురించి నిర్లక్ష్య మొనర్పరాదనియు నుడివరి.

ఎస్. దేవేంద్రుడుగారు:—ఆదిమాంధ్రుల పల్లెలందు ప్రాథమిక పాఠశాలల నేర్పలుపవలెననియు ప్రాథమిక పాఠశాలల వేతనముల హెచ్చింపవలెననియు చెప్పిరి.

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు:— ప్రత్యక్షతర మొసగుచు పన్నుల విధించి తమకు తాము సహాయమొనర్చుకొను తాలూకా బోర్డులకే ప్రభుత్వమువారు ముందు సహాయమొనర్చెదరని నుడివరి.

ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టుగా నంగీకరింప బడెను. శాసనసభ తిరిగి రేపు సమావేశమగును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు)

వృషభిప శతకము	0-4-0
సర్వేశ్వర శతకము	0-4-0
దేవకీనందన శతకము	0-4-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-4-0
నారాయణ శతకము	0-4-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతారక శతకము	0-4-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును.)	0-6-0
హిందీ మొదటిపాఠము డిటో	0-6-0
హిందీ పాఠాట్టు డిక్షనరీ డిటో	1-0-0
ఆంధ్రోద్యమము (మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినది)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
కారదాంబ (శ్రీధర్మబోధిని నాటకము)	0-4-0
ఆరాధనవిధి	0-4-0
ఆత్మజిజ్ఞాసాసంఘము (శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మజిజ్ఞాస)	0-8-0
కవిత్వతత్వవచారము	2-0-0
ఆంధ్రసర్వకళాశాల - విద్యాప్రస్ఫుత్తి	0-4-0
సత్యనాథపాఖ్యానము (పద్యకావ్యము కవిత్వము కడుదేశసంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది)	1-0-0
శ్యామాగుండరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలసీతీసమృతము	1-8-0
శ్రీగురుబోధామృతము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అవిమారకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవనాళిచరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శమంతకమణి నాటకము	0-8-0
తత్వచంద్రిక	1-0-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి	0-12-0
పండిత వంగూరు గుబ్బారాయకవికృత గ్రంథరాజములు	
ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్రము	5-0-0
రామదాసు	0-10-0
శతకకవు చరిత్ర (పోట్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)	8-0-0
జేమన (సాధారణపత్రి)	1-4-0
గాలవలుపి నాటకము	0-12-0
ఆంధ్ర శ్రుతియలు	0-12-0
జేమన (మేలుపత్రి)	1-12-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చెన్నపురి.

సప్తమెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ

నేటి దిన చర్య

మదరాసు శాసనసభ్యులు నేటి ఉదయము దిల్లీ బిల్ యల్. డి. స్వామికణ్ణు పిల్లగారి యధ్యక్షతన కేంద్ర సమావేశమై సప్తమెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చించిరి. నేడు కడపటికిన ముగియలేక పలువురు సభ్యులు సభకు హాజరు గాలేదు. 11 గంటలకు నిర్ణీతసంఖ్య 80 మంది సభ్యులైన ను లేకపోయిరి. స్వామికణ్ణు పిల్లగారు ఆలస్యముగ నరుదెంచుటచే అంతదనుక దిల్లీ బిల్ కోవ పిల్లగారు (ఉపాధ్యక్షులు) అగ్రాసనాధిపతులుగ నుండిరి. నేడు ప్రశ్నితములు లేనందున ప్రభుత్వగ్రాంటులపై చర్చ ప్రారంభింపబడినది.

“పట్టణేతర ప్రాంతములందు నీటివసతికొరకై స్థానిక సంఘముల కొనసంకుటగాను ‘ఆరోగ్యశాఖ’ క్రింద రూ.25,000 లు విసంగబడవలె”ని గా. పానుగల్లు రాజాగారు రుపపాదించిరి.

క. వీరయ్యనుగారు:—

“పట్టణేతర ప్రాంతములందు నిమ్మజాతుల నీటిపాక కార్యక్రమై కొంత ధనమును ప్రత్యేకించుటకు రు.100 ల చేరి రిక్తులకును తగ్గించుట కొక సవరణ నుపపాదించుచు నిమ్మజాతుల పిత్తిగతుల సభివృద్ధిపరచుటకై ప్రధానామాత్యులు సంశ్లేషికరమున సమాధాన మొసంగి దానిని కేవలము వాగ్రూపమున గాక కార్యరూపమున జూపుటకు వాగ్దాన మొనరించినచో తమ యుపపాదన నుపసంహరించుకొందువునీ పట్టిరి.

గా. పానుగల్లు రాజాగారు:—ప్రభుత్వ తర మొసంగుచు నిన్నటికిన మియవపాదనపై మాట్లాడుచు నిమ్మజాతుల కష్టములు విచారించబడునని పట్టిరి మనయు, స్థానిక సంఘములకు ధన మొసంగబడుచుండుటచే నిర్ణయాధికారము స్థానిక సంఘముల యధీనమునం దుండుననియు, ఆస్థానిక సంఘాధికారులకు తమ కోరికల తెలుపుకొనినచో వార లాసంగ గల్గుదురనియు, గ్రాంటులు లేకుండు డైరెక్టరుగారి కొనంగ బడుటలేదనియు అందుచే తాము వాగ్దాన మొనరింప జాలమని పట్టిరి.

వీరయ్యనుగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారు విజయగ నీమ్మజాతుల కుపకారమును గలుగజేయ నుద్దేశించినచో నెట్టి పనియైన జేయగలరనియు, నిశ్చయమును శ్రేయోభిలాషయే కొరతపడి యున్నదనియు, కొంతధనము నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకింపబడిన చాలననియు పట్టిరి.

గా. పానుగల్లురాజాగారు:— నిమ్మజాతుల కష్టములు ములను ప్రభుత్వమువారు చక్కగ గుర్తించుచున్నారు. నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకశాఖయు డైరెక్టరు గలరు. ప్రతిస్థానిక సంఘమున నిమ్మజాతుల కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుని నియమించుట యసంభవము. గా. నిమ్మజాతులప్రతినిధి స్థానిక సంఘములకు తమకోరికను తెలియబరచినచో తగిన సాయము లభింపగలదు.

రా. బి. పి. యస్. కృష్ణరావుపంతులుగారు:— నిమ్మజాతుల హక్కులను కోరికలను గమనింపనివా రెవ్వరు నుండజాలరనియు, స్థానిక సంఘములు నిమ్మజాతులకు తగిన ధన మొసంగుచున్నవనియు, స్థానిక సంఘములందు ప్రతినిధుల శక్తిలోపములనగని ఎర్రకోరణముచేసిన ఎవరునో సరియగు శాకర్యములు లభింపని హేతువుచే స్థానిక సంఘముల కొనంగబడు నీధనమును ప్రత్యేకింపరా దనియు, స్థానిక సంఘపరిపాలన నీవిధముగ ఖండింపరాదనియు పట్టిరి.

రా. బి. పి. యస్. సరసింహరాజాగారు:— వీరయ్యనుగారి సవరణ నామోదించిరి.

గా. రామనాధురాజాగారు మాట్లాడుచు నిమ్మజాతుల పాక కార్యక్రమై కొంతధనము ప్రత్యేకముగ లేకుండుమనరుగారి కొనంగబడి యున్నదనియు, స్థానిక సంఘములకొరకు సంవత్సరమునకంతయు ప్రత్యేకింపబడిన ధనములో రిరిగింపంబు భావ్యముగాదనియు, ఒకానొక సంఘ సోకర్యముకొరకై అన్ని సంఘములకును ఆస్థానికర్యము గలుగజేయరాదనియు పట్టిరి.

గా. పానుగల్లురాజాగారు:—ఈ సప్తమెంటరీ గ్రాంటులు అన్ని సంఘముల కుద్దేశింపబడినవి. ఒక ప్రత్యేక సంఘమునకే గాదు. కాన నిమ్మజాతుల కిందునుండి ప్రత్యేక మొత్తమును ఒసంగవలసిన దనుట న్యాయము గాదు.

పిదప సవరణ కోటునకు తెల్లబడి విగిహయెను.

మరియొక సవరణ

“ఈధన మేవిధానముయాలమున పంచి యిబడునో, అట్లు పంచివెట్టుబడిన ఒక్కొక్కలా కేంద్రధన మొసంగెదనో తెలియుటకు గాను 61 లకులకు రు.100 లచే తగ్గింపవలె”నను సవరణను ఆర్. క్రినివాసయ్యంగారు రుపపాదించిరి.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు రుపపాదనపై మాట్లాడుచు ఈ గ్రాంటుపై ప్రభుత్వమువారి సిద్ధాంతములను, పద్ధతులను

చర్చించుట కిది సేవయ్యెను గానియు, ఆ నేకజిల్లాకుండు ప్రజలు నీరు లేక అల్లాడుచున్నారనియు, మిక్కిలి లోతుగల బావులుగూడ ప్రస్తుతము నిర్జలములై యున్నవనియు, వెంటనే ఆయా స్థానిక సంఘములవారు డబ్బు వెచ్చించి పూడుపడి యున్న బావులను మరమ్మతుజేసినచోగని ప్రజలకు త్రాగుటకు పానీయము లభింపజాలవనియు, కొద్దియో గొప్పయో, ఎచట నైనను వెంటనే డబ్బు వెచ్చించి జనులకు నీటిని అందజేయుటయే ప్రస్తుత మత్యవసరమని పట్టిరి.

సల్లానాగారు రుపపాదనను బలపరచుచు నిమ్మజాతులకు నీరు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నదనియు, ఊళ్లను విడిచి లేచి పోకుండునటుల వెంటనే వారికి నీటిని సరఫరాజేయవలసినదనియు, అందులకున్న కొంతమొత్తమును ప్రత్యేకింపవలసినదని గోరిరి.

నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు (ఆదిమాంధ్ర ప్రతినిధి) గంజాం, గోదావరి, కృష్ణా మున్నగు జిల్లాలలో ఆదిమాంధ్రులు నీరు లేక ఇబ్బంది పడుచున్నారనియు, డబ్బు లేనందున నీటిని చాలినంత సరఫరా జేయలేకున్నామని ఆయాజిల్లాబోర్డులవారు తెలిపి రనియు అందుచే వెంటనే ప్రభుత్వమువారు ధనము నొసంగవలసినదనియు గోరిరి. కలిమిల్లా సాహేబుగారును నీరు తీవరాధారములందు ముఖ్యము గాన వెంటనే స్థానిక సంఘములకు ధన మొసంగి నీటిని ప్రజల కందజేయుదని గోరిరి.

గా. పానుగల్లు రాజాగారు సమాధాన మొసంగుచు పూర్వ మేమెట్లు విధానము మూలమున గ్రాంటు లొసంగబడుననియు, ప్రస్తుతపరిస్థితులం దింతకంటె సధికధనమును హెచ్చించజాలమనియు, వెంటనే ధన మొసంగుట కభ్యంతరము లేక పోయినను, నీటిసాగు ముగియకై ధనమును వెచ్చించినవిధప నామొత్తమును ఒసంగుటయే యుక్తమనియు, కొన్నితాలూ కాబోర్డు లీద్రవ్యమును వెచ్చింపజాలని దారిద్ర్యస్థితిలో నున్న వనమాట యథార్థమే యనియు, అట్టిసంఘములవిషయమును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరనియు, ఇదివరకే 18 జిల్లాబోర్డులనుంచి దాదాపు 10 లక్షలరూప్యములకు దరఖాస్తులు వచ్చినవనియు ప్రధమమున జెప్పినటుల ఏసంఘమునకుగాని కొంతధనము ప్రత్యేకింప విలులేదనియు పట్టిరి.

పిదప సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడగ ఉపపాదన పోటుకు తెల్లబడి ఆమోదంపబడినది.

నీలగిరియందు భావ్యవివారణము

“నీలగిరియందు జ్వరములను నివారణ గావించుటకు వెచ్చింపబడిన ధనమునకై ఆజిల్లాబోర్డువారి కొనసంకుటకు ఆరోగ్యశాఖక్రింద రు.7,500 లు ప్రభుత్వమువారి కొనసంబడవలె”నని ఉపపాదించిరి.

బలపరుపబడిన పిదప ఉపపాదన అంగీకరింపబడినది.

పశువుల అభివృద్ధికాల

టి. శివజ్ఞానం పిల్లగారు వ్యవసాయశాఖ క్రింద రు.40200 ల నొసంగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

టి. ఎ. ఆదినారాయణచెట్టిగారు:—మొత్తమునందు నందు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి ప్రభుత్వమువారి పశువుల అభివృద్ధికాల లింతకాలమునుండి పనిజేయు చుండియు సెల్లూరు ఆవులకంటెగాని, గుజరాతీ ఆవులకంటెగాని మంచి రకము ఆవులనుర్పిత్తి జేయజాలకపోయెననియు ఈపశువులఅభివృద్ధికాల కేమూత్రమును నుపయోగకరముగ లేవనియు ఖండించెను. వెన్న దీయు పరిశ్రమలు గూడ అంతమాత్రముగనే యుండెను గాని ప్రజల కేమూత్రమును నుపయోగపడుటలేదని నుడిచిరి.

పి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు:— ప్రతిపాదనను నిలిపి యంచవలెనని కోరుచు మాన్యుదు పశువుల అభివృద్ధికాలవలన నేమాత్ర ముపయోగము గలుగునో ఇంకను దెలియలేదని నుడిచిరి.

మాజూరు పశువుల అభివృద్ధికాలవలన సంగినయరు . 6 వేలు లాభము వచ్చునని నుడిచిరి. ఈ పశువులకాలయందు పశువులకగుర్పులు చాల తక్కువగ అందనావేయబడినది. ఇంతతా స్రుడ్డి అంచనాగాని వేరుగాదు. మద్రాసుప్రజలు, పాలనాపు లేకుండ చాలకాలముండిరి. కొంతకాల మింకను వేచియుండగలరు. గాని అవతల పల్లెటూళ్ల ప్రజలు త్రాగుటకు నీరు లేక బాధపడుచున్నారు.

అభివృద్ధికాఖమంత్రి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాన్యురు పశువులభివృద్ధికాల ఇటీవలనే ప్రారంభింపబడినదియు, అప్పుడే గొప్పఫలితములుగలగలేదని అసంతృప్తిగన్నవచుట న్యాయముగాదనియునుడిచిరి. ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయముతో సంబంధించిన పరిశ్రమలందు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుటలేదని ఇంతవరకును చాల ఆక్షేపించుచుండిరి. అట్టి పరిశ్రమలభివృద్ధికొరకే

ప్రభుత్వమువారి సామర్థ్యకోత, పశువుల అభివృద్ధికాలను వీర్యముచున్నారు.

ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడినది.

కో.ఆపరేటివు క్రెడిటు అభివృద్ధికాఖమంత్రి తిలకాచూరు తిరుచనాపల్లి జిల్లాలయందు కో.ఆపరేటివు రిక్తు మొదమవనికొర కిటీవల కొంతమంత అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుల నియమింపవలసి వచ్చెననియు, వారి నింకను కొంతకాలము నిలిపి యుంచుటనీ వచ్చెననియు అందుకుగాను రు.5045 ల నొసంగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

పి. వి. గోపాలనుగారు:—అమొత్తములో 100 ల తగ్గింప వలె నని ప్రతిపాదించి, అనేకవత్సరములుగా మలబారు జిల్లా కొక అవరీ అసిస్టెంటు రెజిస్ట్రార్లు నొసగవలసినదని కోరుయం టిమి గాని ఇంతవరకును మంత్రిగారు వాగ్దానముల నొసర్చుట యేగాని ఆచరణయందు బెట్టుటలేదు. ఇప్పుడైనను వాగ్దానమును ఆచరణలో పెట్టువలెను.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు సవరణను బలపరుచుచు ఆవరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్లు నియమించుటవలన కో.ఆపరేటివు యుక్తమునను చాల అవినీతి వ్యాపించి అనగకములు గలిగెను గాన ఇకమీడి ఆవరీ రిజిస్ట్రార్లు నియమించు పద్ధతినే వజలిజేయవలెనని గోరిరి.

అభివృద్ధికాఖమంత్రి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మలబారు నందు రెండుకొలు గలవు. గోపాలనుగారికై అల్పసంఖ్యాకుల కక్షకు చెందినవాడనియు నుడిచిరి.

గోపాలనుగారు:—నేనొక అల్ప సంఖ్యాక కక్షకు జేరినవాడనని మంత్రిగారు నుడివినమాటను నేను తీవ్రముగ గర్హించుచున్నాను. మాకుల మంతటియొక్క అభిప్రాయము తెలుపుటకు గవర్నరుగారు నన్నీ సభలో సభ్యునిగ జేసిరి అట్టితరీ మంత్రిగారునన్నొక కక్షాదారునిగవర్ణించుట చాల ఆక్షేపణీయము.

అభివృద్ధికాఖమంత్రి:—కక్షాదారుడని నుడిపుటకే నాయుద్దేశము లేదు. కో.ఆపరేటివు హావ్యమును గురించి అభిప్రాయ భేదములుగల రెండుపక్షములు గలవని నేను జెప్ప నుద్దేశించితిని.

ప్రతిపాదన తీర్మానమునకు తెల్లగా నామోదంపబడినది పల్లెటూళ్ల రోడ్డు

పానుగల్లు రాజాగారు:— పల్లెటూళ్లలో రోడ్లను నిర్మించుటకు, కొన్ని లోకబోర్డుల మరమ్మతుజేయుటకును రు.861030 ల నొసంగవలసినదని గోరిరి.

పి. ఆంజనేయులుగారు:—మొత్తమునందు రు.100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి, తె. క్రానుమునకును రైల్వే స్టేషనునకును హావ్యగల మాడు కాలులపైసను వంతెన నిర్మింపవలెననియు ప్రస్తుతమున్న వంతెనలు చాల ప్రాతవనియు నుడిచిరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఆంజనేయులుగారు తెలిపిన వంతెన మునిసిపాలిటీలోనిదనియు, అందుచే ప్రస్తుత విషయమునకు సంబంధములేదనియు మునిసిపాలిటీల గ్రాంటు విషయము చర్చకువచ్చినపు డీవిషయమును విచారించెదమని యునుడిచిరి.

సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడును.

టి. వెంకటరత్నంగారు:— తాలూకాబోర్డులు తమపాలు ధరలను జాగ్రత్తజేసికొనినను జిల్లాబోర్డు లట్టి మొత్తమునే జాగ్రత్తజేసికొనలేదను కారణముచే, నాజిల్లాలోని తాలూకాబోర్డులకు ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటునొసగుటలేదనియు ఇట్టి పద్ధతినీ తొలగించి, తమనంతేధనమును జాగ్రత్త జేసికొనిన తాలూకాబోర్డులకు ప్రభుత్వమువారు అంతమొత్తమునే గ్రాంటు నొసగవలయుననియు గోరిరి.

గోపాలనుగారు:—మొత్తమునందు రు.100 ల తగ్గింపవలెనని యుపపాదించి మలబారులోని రోడ్లయొక్క దుస్థితిని గురించియు వలబారులోని అనేకనదులయొడ వంతెనలు లేకుండుటను వివరించి వానిని మరమ్మతు జేయవలెనని గోరిరి.

నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు సవరణపై మాట్లాడుచు గోదావరిజిల్లాలో “జాలేగ” అనునది యొకటి గలదనియు, దానిపై వంతెనలేదనియు పట్టిరి. నైజాములో పండుసంట్ల వీలూరునకుగాని తాడేపల్లి నుండియునకుగాని రావలెననిన ఈ కాలమొదగు దారిగలదు. వంతెనలేని కారణముచే చాల ఇబ్బంది గలుగుచున్నది. కావున తక్షణ వంతెన యొకదానిని నిర్మింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. వీలూరువద్ద ‘తెమ్మూరుకాలువ’ యొకటి గలదు. వీలూరు నుంచి తెగపాడు వెళ్ళుకొద్దును అచటనే గలదు. అనేక గ్రామములనుండి మనుజులు, ధాన్యపుండ్లు వచ్చుచుండురు. తమ్మలేడ్లనందు ప్రతిబండియు గంట రెండుగంటల కాలమునకు ఒడ్డునకు రాజాల కష్టపడుచుండురు. అందుచేత నచట నొకవంతెన నిర్మించినచో ప్రజలకు మిక్కిలి సౌకర్యము గలిగించినవారయ్యెదరు.

దిల్లీ బిల్ కృష్ణసునాయుడుగారు సవరణ నింకను బలపరుచుచు మలబారునకరీ నదులపై వంతెనలు నిర్మించు భవయ

భారత శాసనసభ

విదేశములందలి భారతీయులయవస్థ

(ప్రశ్న పరంపరలు)

మాతృత్వ సహాయచట్టముపై చర్చ

శ్రీమ. ఆగస్టు 26:—నేటి శాసనసభయం దనధికార సభ్యులెల్లు చాలగ నుండెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

సర్ బి. యస్. మిత్రగారు కె. సి. నియోగిగారికి వాయు వార్తా ప్రచారమునుగూర్చిన ప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చుచు దానికి సంబంధించిన సంజాయిషీ నిచ్చు కాగితముల నన్నిటి నెదుట నుంచిరి. ఆసంస్థయొక్క యాజమాన్య మెవరికి లై సన్సు నిచ్చి యనుమతించిరో వారి యధికారముక్రిందనే యుండును. దానికి వలయు యంత్రాసామగ్రి తపాల, తంతికాఖిలు నాసంస్థ యధికారముక్రిందనే యుండును. ఆసంస్థకు సలహా నిచ్చు సంఘము నేర్పఱచుటకు ప్రభుత్వ మాలోచించుచున్నది. టోలుపద్ధతిని (టెలిఫోనువలె కొంతధనము బుచ్చుకొని వాయువార్తా సౌకర్యము కలుగజేయుట) వార్తాప్రచారము నేయుట (ప్రథమావస్థ యందంగీకరింపబడును. కాని యెప్పుడైన నట్టి యవసరమే కలుగుచో ప్రభుత్వ మాలోచించుటకు సంసిద్ధముగా నున్నారు.

వలసపోయిన భారత కార్మికులు

కన్యా, దక్షిణాఫ్రికా, టాంగనీకా, ఫిజీదీవులందు గల భారతీయుల సమస్యనుగూర్చి యనేకమంది సభ్యులు ప్రశ్నించిరి. అందు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు, కె. సి. నియోగిగారు, చి. దాసుగారు ముఖ్యులు.

భోరుగారు సమాధానమిచ్చుచు టాంగనీకాలోని భారతీయుల విషయము, సామ్రాజ్యమందలి వలసరాజ్య పరిపాలన శాఖవారితో జరుగుచున్న రాయబారములు వ్యర్థములైనగాని, వివిధభాతుల సమావేశమున దుంచరని చెలిపిరి. వలసరాజ్య పరిపాలనశాఖవారు, టాంగనీకా గవర్నరు భారతీయులకు వర్తకపు లై సన్సుల నిచ్చువిషయమునను, లాభములపై బన్నులువేయుట గాక యితరవిధముల పన్నులు వసూలు చేయుటనుగూర్చియు నుపసంఘ మేర్పఱచుట కంగీకరించెనని చెలుపుచున్నారు. ఆసంఘము దాంగ్ల భారతీయ వర్తకుల ప్రాతినిధ్యము సంపూర్ణముగనే యుండుననిరి.

ఆరమ్ముబీగారు సంఘమువారు నూచించినట్లు గుజరాతీ భాషలో జమాఖర్చులను వ్రాసుకొనుట కంగీకరింతురని యని సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు చెలిపిరి. లాభములపై పన్నువేయు పద్ధతిని దీసివేయుచో నట్టి ప్రశ్న కవకాశములేదు. కాని యట్లు చేయనిచో భారతప్రభుత్వము గుజరాతీ భాషలో జమా ఖర్చులను వ్రాయ నంగీకరించుటకు తప్పక కోరును.

సంఘమువారి నివేదికను, దాని నమలులోనికి దెచ్చుట కను మధ్య కాలవిలంబన ముండవని సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు చాలదూరముచెప్పిరి. భోరుగారు సర్వవ్యవహారములను గమనించి సకాలములోనే జరుగునట్లు సర్వప్రయత్నములు జరుగునని వాగ్దాన మిచ్చిరి.

మణ్సుఖంబెగారు, సంఘము నివేదికపై నిర్ణయములు లేకుండుట చట్టము నమలులోనుండుట నాపునటుల వలసరాజ్య పరిపాలనశాఖవారిని కోరవలెనని నూచించిరి.

ఈసలహా నాలోచించెనునని భోరుగారు సమాధాన మిచ్చిరి.

కన్యాలో భారతీయులనుగూర్చి వివరించుచు వాప్రభుత్వము కార్యనిర్వాహకవర్గమున దొక భారతీయు నుండు కంగీకరించినయె, కన్యాశాసనసభయందు భారతీయ ప్రతినిధులయిదుగు రంకెన చాని యచటి భారతీయులే యెప్పుకొని

మున ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహింపకపోవుటవలన ప్రజలకింతింతయనరాని కష్టములు గలుగుచున్నవనియు నుడివెను.

ప్రొ. రత్న సామిగారు:—సమస్య నెదుర్చుచు, ప్రస్తుత మీ ట్రంకు రోడ్లపై పల్లెటూళ్లలో ఎక్కువ అవసరము నుడివిరి. అంతియగాక మలబారునందు రోడ్లను నిర్మించు విషయమున సైనిక శాఖవారు తక్కువ తొందరపడుచున్నారని చెలియుచున్నది. సైనికశాఖవారు ఏదిగోరినను వెంటనే సకల మొనర్చుకొనగలరు. అందుచే మంత్రిగా రివిషయముల చెవిని తెట్టుక పల్లెటూళ్ల రోడ్ల నిర్మాణమునందే శ్రద్ధవహింపవలెనని గోరుచున్నాను.

వీరయ్యనుగారు సవరణ నెదుర్చుచు, పల్లెటూళ్ల రోడ్ల కంటే ట్రంకురోడ్లను గోరుటను నిరసించిరి. ఇది “కడుపుగంజికి ఏడిస్తే సిగ రోజాపువ్వులు కావలెనన్న” సామెతవలె నున్నదనిరి. సభ మా రంతట ఫలహారములకు లేనిది.

రనియు భోరుగారు చెలిపిరి. దీనితో భారతప్రభుత్వము సంతృప్త యయ్యినా యని చి. దాసుగారు రదుగగా, సంపూర్ణముగ లేవని భోరుగారు నుడివిరి.

ఇక దక్షిణాఫ్రికాను గూర్చి భోరుగా రిట్లునిరి. “సంయుక్త ప్రభుత్వముతో జాతి విభేదచట్టమునుగూర్చి యింకను నిశ్చయమునకు రాలేదు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులసమస్య నాలోచించుటకు సభ జరుపుటకు రాయబారములు సలుపుచున్నారు. సంయుక్త ప్రభుత్వముం దుంచబడిన జాతి విభేదచట్టముయొక్క నక లీడేశమునకు వచ్చుచున్నది. రాయబారములు కుదురనిచో నెట్టిచర్య దీసుకొనుట శ్రేయస్కరమో యిప్పుడు చెలుపుట కష్టము.

ఫిజీ విషయము యింక నాలోచనయందున్నది.

రఘునందన ప్రసాదుగారి ప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చుచు సంయుక్త ప్రభుత్వముతో రాయబారములు క్రిందటి యేటెలు నుండి జరుగుచున్నవనిరి.

విదేశములందలి కార్మికుల గణన

వెంటటపతిరాజుగారి ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చుచు భోరుగా రిట్లు నుడివిరి. “సింహాళములో పల్లపు దేశమందు మగ వానికి 80 మొదలు 85 సెంటుల వ అ కు ను, స్త్రీకి 25 మొదలు 30 సెంటుల వ అ కు ను మధ్యప్రదేశమందు మగవానికి 85 మొదలు 40 సెంటులవ అ కు ను, స్త్రీకి 30 మొదలు 35 సెంటుల వ అ కు ను, మెట్టదేశమందు మగ వానికి 40 మొదలు 45 సెంటులవ అ కు ను నాడుదానికి 35 మొదలు 40 సెంటులవ అ కు నున్నది. వలయాద్యీపమందు మగవాడు 30 మొదలు 35 సెంటులవ అ కు ను, స్త్రీలు 20 మొదలు 40 సెంటుల వ అ కు ను గడింతురు. ఫిజీలోని సందర్భములు తెలియుటలేదు. సింహాళమందు వలయాద్యీపమందు కూడ భారత కార్మికుల భృత్యము లొక్క లెక్కకు విచ్చువిషయమై భారతప్రభుత్వ మాలోచించుచున్నది.

వెంటటపతిరాజుగారికి సమాధానమిచ్చుచు నీ సంవత్సరము రూపాయలపై 12 కోట్ల ఋణము సమకూర్చు పద్ధతి యెత్తివేయబడినది. దీనికి గారాము 1824 - 25 సంవత్సరములో నాంగ్లదేశమందు పెట్టుబడి ఖాతాను 16 లక్షలు ఖర్చు తగ్గుటయు, భారతదేశమందు రాష్ట్రప్రభుత్వములు రామన్య ఖర్చులందు పెట్టుబడి ఖాతాఖర్చులందుకూడ ఖర్చు తగ్గించి జాగ్రత్తపడుటవలన 721 లక్షలు ప్రోవుపడుటవలన నయి యున్నది.

దాసుగారికి సమాధానమిచ్చుచు, ఉక్కుపరిశ్రమ రక్షణమువలన ముజరాల్నిచ్చివేయగా ప్రభుత్వమునకు పెట్టెంబరు 1925 లోపుగా 20, లేక 30 లక్షల మధ్య, లాభము వచ్చి యుండునని సర్ భాగ్దేవు యిస్మీ సుగారు చెలిపిరి.

బి. దాసుగారికి సమాధాన మిచ్చుచు, భారతదేశమున కేయేదేశములతో వర్తకమున్నదో యిప్పుట నెల్ల సోక ప్రతినిధి నుండుటకు ప్రభుత్వ మాహించింది. కాని ఖర్చు తగ్గించు యుద్దేశ్యముతో ప్రస్తుతిమొక్క యాంగ్లదేశమందే యట్టి ప్రతినిధి నుంచినది. ఇంకా యిస్మీ సుగారు చెలిపిరి.

దాి లోకేరుగారు వైద్యవిషయమును గూర్చి యనేక ప్రశ్న లిడిరి. వాటికల్ల సమాధానములిచ్చిరి. కాని మొత్తము మీషా విషయ మింకను భారతప్రభుత్వ మాలోచించుచున్నదని చెలిపిరి.

రంగాచారిగారి బిల్లు

అల్లరిగంపులను చెడగొట్టుట కాయుధప్రయోగము చేయుటనుగూర్చి నిర్ణయించు బిల్లుయొక్క యుపసంఘపు నివేదికమును రంగాచారిగారు సమర్పించిరి.

పిమ్మట 1908 వ సంవత్సరపు రిజిస్ట్రేషను చట్టమును సవరించుటకు వసంఘ మేర్పఱచుట గోరుచురంగాచారిగారు బిల్లును ప్రతిపాదించిరి. ఆ బిల్లుయొక్క యుద్దేశ్య మిదివఱలో జిల్లారిజిప్సార్లు మాత్రమే చేయు మరణ శాసనములను పరీక్షించుట, మంజూరుచేయుట మొదలగు యధికారములు సబ్రిజిప్సార్లులకు గూడ నిచ్చునటుల రాష్ట్రప్రభుత్వముల కనుమతించుటయే యున్నది. ఈసవరణ గావించుట వలన ప్రజలకు చాల లాభకరముగ నుండుననియు, చాలదూరము లనవసరముగా ప్రయోగముచేయు బాధ తప్పననిరి. చాల రాష్ట్రప్రభుత్వములకూడ సంగీకరించెననియు, దానివలన లాభమున్నదని గూడ నూహించుచున్నవనిరి. టాంగనీసుగారు మా

ట్లాడుచు రంగాచారిగారి సవరణ ప్రాఖ్యము నానించినయె యున్నది. కాని యట్టి రిజిస్ట్రేషనులు చాల తక్కువని దృష్టాంతర పూర్వకముగ చెప్పిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లభ్యంతరము నూచించలేదుకాని యంతమాత్రమున సంపూర్ణాంగీకరమని భ్రమపలు గూడదు. బిల్లు సంగీకరించుటవలన గొప్ప యుపకారమేదియు గలుగబోవనిరి.

పిమ్మట దొరస్వామి అయ్యంగారు, కె. క. చందాగారు లాలాధు నీచందుగారు బలపఱచి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, రామచంద్రరావు, సర్ హెన్రీ స్టేన్లనుగూర్చి సబురిజిప్సార్లులంత బుద్ధిమంతులు కారని యాక్షేపించిరి.

రంగాచారిగారు సమాధానమిచ్చుచు మరణించిన పిమ్మట వాని శాసనమును విమర్శించి నిశ్చయించగలవాడు దీనినిగూడ చేయగలడనిరి.

సర్ అలెగ్జాండరు మర్డీనుగారు మాట్లాడుచు కొందఱ మతమున ప్రాఖ్యముగ నుండనని యూహించి బడుచున్నది కాన ప్రభుత్వభృత్యంతరము లేదనిరి.

తుదకు రంగాచారిగారి బిల్లుపై 47 అనుకూలురు, 41 వ్యతిరేకులు నగుటచే నామోదింపబడినది.

పిమ్మట ఫలహారానంతరము మఱల సభకూడినప్పుడు, నేడు చాలపనికాకుండ మిగిలిపోవుచున్నది. కాన మరీయొకదిన ముకూడ సనధికారుల బిల్లులు చర్చించుట కుపయోగించుటకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కోరిరి. దానికి దేశీయసభ్యులెల్లు నిర్ణయించుట తనచేతనైన బనిగాదనియు కాని దాని కభ్యంతరము లేదనియునుడివెను. అనధికారసభ్యుల కార్యక్రమము ముగిసినపిమ్మట న్యాయుడ డెవకికారసభ్యుల బిల్లు లధికార సభ్యులబిల్లులు చర్చింపబడుదినమన వాటిపిమ్మట చర్చించుట కనువు కాదు, కాని సభ్యు లటులు కోరుచో దాని కభ్యంతరము లేదనిరి.

మాతృత్వ సహాయచట్టము

పిమ్మట యెస్. యమ్. జోషీగారి మాతృత్వసహాయము బిల్లు చర్చకువచ్చెను. ఆచట్టము నుపసంఘమున ఏంజగోరుచు ప్రతిపాదించిరి. చట్టముయొక్క యుద్దేశ్యమేమనగా శిశువును గనకథముగా నున్న మాతను పోషించి విశ్రాంతి యిచ్చుటకును, తల్లిమాయమున కొంత సహాయనిధినిచ్చుటకు నయియున్నది. ఎంతెవరాలో మీయవలెను దాని నెవరియవలెను మొదలగు నూత్తువిషయము లుపసంఘవారి కార్యక్రమమై యున్నది. బిల్లు పంజాబురాష్ట్రము లభ్యంతరములు నూచించెను, కాని వాటికి సమస్య యంతగా లేనేలేదు. మధ్యరాష్ట్రములు, సంయుక్తరాష్ట్రములు, మదరాసు రాష్ట్రప్రభుత్వములు దానిని లంపఱచెను. అస్సామ ప్రభుత్వమువారు వింతకారణములను నూచించి యాక్షేపించిరి. అస్సాము లోటలవారు తమ యాడ కూలీల కెక్కువ సౌకర్యములు చేయుచున్నారనియు, నీబిల్లు నామోదిం చుట వలన యజమానుల యాదార్యము కష్ట నియుదాపి యాక్షేపించిరి. కలెక్టరులు తా మాంగ్లదేశము నకు బోవునపుడు భార్యాబిడ్డలందఱకు ప్రయోగపుఖర్చుల నిచ్చుచున్నారను మాటమఱచి కాబోలు నాక్షేపించిరి. ఇద్దఱు భారతీయులను పెద్ద పెట్టుబడిదారులు, నాంగ్లయ యజమానులు, కన్సల్టేట్ల గవర్నరుగల బొంబాయినుండి యాక్షేపణతక్కి వేరేవియు నానింపనవసరములేదు. నిజముగా నీప్రపంచమందు నరకమండనచో నది బొంబాయియే (నవ్వు) బొంబాయి శాసనసభవారి రిజిల్టయొక్క యుద్దేశ్యము నామోదించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వముకూడ తనసేవకురాండ్రలో మధ్యతరగతివారి కాసౌకర్యము నంగీకరించెను. బిల్లునందలి నూత్తులక్షణము లుపసంఘము-రిజిల్టమునకు వదలబడినది. సహాయయజమానులు చేయరాక, ప్రభుత్వము చేయవలెనా, అన్నిపరిశ్రమలకు దీనిని డ్రైరింపజేయవలెనా లేక కొన్నిటికేనా మొదలగు విషయము లుపసంఘము నిర్ణయించునని జోషీగారు పేర్కొనిరి.

పిమ్మట సర్ శివస్వామి అయ్యంగారు భూతిదయాపరత్వమును జెల్లడించుచున్నది గాన బలపఱచిరి. కాని బిల్లునందనేక లోపలున్నవని నూచించి తొందరపడి యంగీకరించి స్త్రీలకు కూలిపని లేకుండు ననధిక కలుగజేయవలదనిరి.

కాన్సేపుగారిట్లు నుడిపిరి: “అస్సామునకు సంబంధించినంతవఱకు 5,00,000 మంది స్త్రీలలోను సగముమంది తేయాకు తోటలలోనే యుందురు. జోషీగారు బిల్లును చాలశ్రవపడి సర్వజాతీయ కార్మికసభవారి నూత్తులను నమసరించి దానిపై తన సొంతబుద్ధి నుపయోగించి తయారుచేసిరి. దీనివలన విరాళము నిచ్చు భారమంతయు యజమానులపై బడవేసిరి. (జోషీగారు-లేదు) కాని సర్వజాతీయకార్మికసంఘమువారు ఖమావత్తయైన లేక ప్రభుత్వనిధినుండియైన నిచ్చుటకు నూచించిరి కాని యాంగ్లదేశముగూడ దీని నింక సంగీకరింపలేదు. జోషీగారు-ఆంగ్లదేశమందు మాతృత్వసహాయపు పద్ధతి లేదని చెలుపుదురా?

కాన్సేపుగారు:—లేకనేమి యున్నది? కాని దానికి యజమానులు స్త్రీకార్మికులకూడ సగమునకు సగము గూర్తురు సర్ శివస్వామి అయ్యంగారు నూచించినటులు యజమానులు స్త్రీలకు పని లేకుండ చేయుట సంభవింపవచ్చును. దానివలన దేశమందు సంపాదన తగ్గును. మఱల దానిని పంచుటెట్లు? అస్సాము లోటలందు జోషీగారు నూచించినట్లునచో 40 లేక

30 మైళ్లనుండి రావలసివచ్చును. వారినిరాళ్లములు వారికిర్యల క్రిందనే యగును. యజమానుల యధీనముండే యిట్లు, విరాళ ములనిచ్చు సభికార్యముంచి, బిల్లు నంగీకరింపవలయును."

వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునుండి వచ్చిన కార్మికప్రతినిధి యగు కె. యు. రాయగారు తాను వార, బొంబాయి కులివాం ద్రుల జాబితానియు, యజమానులయొద్దనుండియే విరాళముల గ్రహించుటకు సంతోషించుచు రినిరి.

సర్ బి. యె. మిత్రగారు బిల్లు నా తే. పి. యు. ము, బిల్లుయొక్క యుద్దేశ్యపట్ల చూపబడినయభిమానమునకు బిల్లులోని యంతముల నామోదించినట్లు తప్పగ్రహణింప రినిరి. దత్తతకాఖిలలో ముఖ్యమగువిద్య, మొదలగు ముఖ్యముగ జాతీయ కార్యములకు ప్రభుత్వసహాయము వినియోగింపబడవలయు ననిరి.

కె. యు. రాయ చౌదరిగారు, మాతృత్వసహాయము వ్యతిరేకముగ నుండియువారతను ప్రకటింపవలెననిగాని, బలవంతముగ నుండరాదనిరి. చాలరాష్ట్రములు ముఖ్యముగా బొంబాయి, వంగరాష్ట్రము లభ్యంతరముకై వచ్చెను. బొంబాయి ప్రభుత్వము, ప్రతియంత్రములందు పనిచేయు స్త్రీలు సుమారు రారు వారములు పని మానుమనెయించెనని నూచించెను. అన్ని రాష్ట్రములును బిల్లు ననుసరించుటలో గలుగుచున్నట్లు చాల గల పనియు, గొప్పచిక్కులున్నవనియు తెలిపెను. జోషిగారు నూత్రనిర్మాతలేగాని, కార్యాచరణము వాలో చింపక, దానిలోనికష్టముల నూహించక, కొన్ని దేశము లిట్టి పద్ధతుల నవలంబించెను. గదాయనియు, చుట్టగూడ నట్టి బిల్లునే ప్రతిపాదించుచున్నారు. భారతదేశము చాల దేశములకంటె ముందు బడియున్నదనియు, వాషింగ్టన్ సంఘమువారి నూచనలు చాలవల కాచరణకుదెచ్చెను. యూరపుఖిలదమందు చాల దేశములందు మాతృత్వ సహాయపు విరాళమున్న మాట వాస్తవమే. కాని వలసదేశములందేవియు నికను ప్రారంభించలేదు. జపానును గూర్చి తలపెట్టకుండిన చాలమేలు. కాని యాదేశముం దిట్టిచట్ట మంగీకరింపవలసినచో నే కభ్యంతరమునుకేడు. నిజముగా జోషిగారు నూచించినంత దారుణముగ చిక్కు లీదేశమునకు లేనేలేవు. అట్టిదేశకావలసినచో యజమానులకు మాత్రమేదండ దారబుద్ధి సభివృద్ధి చేయవలెననిగాని బలవంత పెట్టగూడదు. కావలసినచో మాత్రమే, యజమానులు ప్రభుత్వముకూడ నావిరాళమును సమకూర్చవచ్చును. కార్మికసంఘము లభివృద్ధి నొందనిండు. అట్టి యవసరము కలిగినప్పుడు సందర్భముల ననుసరించి యనుమతింపవచ్చును. ప్రస్తుత మిట్టి నవసరము నప్రస్తుతముకూడదు.

పిమ్మట తేమానుతోటల యజమానుల ప్రతినిధియగు ఛామర్నగారు మాట్లాడునదికి 5 గంటలయెను.

అప్పుడు గం. రి. లాయెను. అప్పుడు సభ ముఖానికి కాపుచేయబడెను. రేపు ప్రభుత్వకార్యక్రమము సమాప్తమయిన తరువాత జోషిగారి బిల్లుపై మతిల చర్చనాగును. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్షము

వైటుగారికి విందొసంగుట కంగీకరించిరి
స్వరాజ్యపక్షమువారి తర సంఘములతోగలిసి సర్ ప్రె డరికు వైటుగారికి విందొసంగుటకు తీర్మానించినది. (అ. ప్రె.)

నేటిదినచర్య

నేటిసభలో సభికారనిరసనము బిల్లును సర్ అలెగ్జాం డరు మద్దతునుగారు ప్రతిపాదించగా దానిపై చాలచర్చ పెట్టెను.

చక్రవర్తి రాకనుగూర్చి యడుగగా తమకు తెలియదని ప్రభుత్వము తెలిపెను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల కిచ్చిన ముజరా జాతీయాభ్యుదయ కరములగు సరిగా నుపయోగించుట లేదనియు, నది యార్థికసభ్యుని వాగ్దానములకు వ్యతిరేకముగనున్నదని యెఱింగింపగా నది రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల బాధ్యతయే యని ప్రభుత్వము సమాధాన మిచ్చిరి.

డక్షిణాఫ్రికా సంయుక్త ప్రభుత్వమునకును భారత ప్రభుత్వమునకును సమాలోచన సభ విషయమై జరుగు రాయబారములు ప్రకటింపగరగా ప్రభుత్వము నిరాకరించెను

వంగరాష్ట్రముందు సంస్కరణములను రద్దుచేయు విషయము జరిగిన యుత్తరములు ప్రభుత్వము తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

దాదాభాయి నారోజిగారు

శతవర్ష సంస్మరణదినము జరుపబడెను

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-బొంబాయి పార్సీసంఘముల సంయుక్త ఆధిపత్యముక్రింద మేనక్కి, కె. పటేలుగారి ధ్యక్షతక్రింద నేడు దాదాభాయి నారోజిగారి సూరవస్థు న్నమనోత్సవము జరుపబడెను. (అ. ప్రె.)

వి. జె. పటేలుగారికి వచ్చుచున్న అభినందనములకు జవా బిచ్చుటకు తీరికలేదు

సిమ్లా ఆగస్టు 26:-గౌరవనీయులగు వి. జె. పటేలుగారు భారతకావనసభను అధ్యక్షులుగా నెమ్మ కొనబడినందుకు వారి సభినందించుచు వచ్చిన పెక్కు యుత్తములేగాక తంలివార్తలు గాని కేబులువార్తలుగాని 250 కంటె పైగా వచ్చినవి. పని తొందరచే పీటికి జవాబులు వ్రాయుటకు వారికి తీరిక లేక యున్నది. కొద్దికాలములో నట్లు చేయుదురు. ఈలోగా నాల సింపవలసి వచ్చినందుకు తుమాపణ వేడుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బీహారు-ఒరిస్సా శాసనసభ

కోర్టుఫీజు ఆక్తును సవరించు తీర్మానము నిరాకరింపబడెను

రాంచీ, ఆగస్టు 26:-నేడు బీహారు - ఒరిస్సా శాసనసభలో కోర్టుఫీజు నికను తగ్గించుటకై బీహారు - ఒరిస్సాకోర్టు ఫీజు (సవరణ) శాసనము వరింత సవరణ జేయవలెనని కోరుచున్నయొక ఆధికారతరతీర్మానము చాలనేపు చర్చింపబడిన పిమ్మట 87 ఓట్లచే నిరాకరింపబడెను. అనుకూలముగా 81 ఓట్లు మాత్రము వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

రంగూనుకు నీటిసప్లయ ప్రయత్నములు

రంగూను, ఆగస్టు 26:-రంగూనుకు నీటిసప్లయచేయు విషయమున ప్రభుత్వమువారును రంగూను కార్పొరేషను వారును కలిసి యొక ప్రయత్నముచేసిరి. హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ సర్వేసని చూచుచున్న ఆర్. రెయిన్సగారు తాను విచారించిన దానిమీద నీటి సేవిధముగా సప్లయచేయవలెనో దానినిగురించి ముందుగా నొకనివేదికను పంపిరి. అందులో నాయన రెండుమార్గములను నూచించెను. ఒకటి గ్రానిట్ స్క్రీము. దీనికి 80 లక్షల పానులు ఖర్చును. రెండవది పంపింగ స్క్రీము. దీనికి 60 లక్షల పానులు ఖర్చును. అన్నివిధములైన నీటిసప్లయలను గురించి వివరములు తెలియజేయు నీటి సెయిన్సుగారి పూర్తి నివేదికను వచ్చే నవంబరుకు తయారగును. ఈలోగా ప్రభుత్వవిచారణలో నయినఖర్చులో కార్పొరేషనువారికి సగమిచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ప్రతిధరలు

ఏప్రిలు-మేనెలలు
బ్రోచి ఆరంభము 414-అంత్యము 418½.
డిశంబరు జనవరినెలలు
ఒమరా ఆరంభము 896½-అంత్యము 898 లోను-ధరలేదు.

న్యూయార్కు తంలివార్త

"క్రొత్త పంటవార్తలు ఉత్సాహకరముగా లేవు. కాని అత్యధికమైన పంట ప్రయత్నమువలన విక్రయమునకు చాల మాంద్యము కలిగినది. హెచ్చుగా కొనువారందరును ఖరీదు చేయుటలేదు" అని 26 వ తేదీని న్యూయార్కునుండి పార్వసు కంపెనీవారు తంలివార్త పంపిరి. (ప్రె. ప్రె.)

లాహారు పురపాలకసంఘము

మహమ్మదీయ మహమ్మదీయేతర స్థానములు
లాహారు, ఆగస్టు 26:-అప్పడవ్వకు ప్రతికలలో ప్రకటింపబడువార్తలవలన లాహారు పురపాలకసంఘములోని మహమ్మదీయ మహమ్మదీయేతర స్థానములనుగూర్చి దురభిప్రాయములున్నవని తెలియుచున్నదని పంజాబు వార్తా ప్రచురణాధికారి వ్రాయుచు న్నాడు. కావున లాహారు పురపాలకసంఘములోని స్థానములనుగూర్చి చెప్పవలసియున్నది. ఎన్నుకొనబడు 32 సభ్యులలోను 17గురు మహమ్మదీయులు 15 గురు మహమ్మదీయేతరులు నియోజింపబడు సభ్యులలో ముగ్గురు మహమ్మదీయులు 6 గురు తక్కినవారు. మొత్తము 41 మందిలో 20 మంది మహమ్మదీయులు, 21 మంది మహమ్మదీయేతరులు. (అ. ప్రె.)

భారత ప్రభుత్వపు ఆర్థిక స్థాయి సంఘము

విశాఖపట్నం రేవుకు 90 లక్షలు ప్రత్యేకింప బడుట

భారత ప్రభుత్వపు ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారి నివేదికము ప్రకటింపబడినది. ఢిల్లీ ప్రభుత్వభవనమునకు క్రొత్తమార్పులు గావించుట కీసంఘమువారు 90 లక్షల రూప్యములు మంజూరు చేసి యున్నారు. కలకత్తా యందలి రాజప్రతినిధిభవనమునకు కావలసిన సామానులను 50 వేల రూప్యములు మంజూరు చేయబడినది. భారతీయులకు నావికశిక్ష ఇచ్చుటకు ఒక ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించుటకు పదివేలరూప్యములు మంజూరుచేయబడినది.

విశాఖపట్నం రేవు

విశాఖపట్నం రేవుకుగాను ఈ స్థాయిసంఘమువారు 90.47 లక్షల రూప్యములను మంజూరుచేసియున్నారు. ఈమొత్తములో దాదాపు 45 లక్షలు రైల్వే కంపెనీవారి లెక్కకు జమ కట్టబడును. ఇంత మొత్తమును రైల్వే కంపెనీవారిదివరకే వ్యయపరచియున్నారు. మిగిలిన మొత్తము అనగా 45 లక్షలు 1925-26 సంవత్సరమున వ్యయపరపబడును. పశ్చిమ తీరము నందలి మ న్నాడు న కు ను తూ రు న్న తీ ర ము నందలి కలకత్తా వెజవాడలను సరాసరి రైలుమార్గములు కలకత్తానుండి వద్రాను 900 మైళ్ల దూర మున్నను మధ్య చక్కనిరేవు ఒక్కటికూడలేదు. విశాఖపట్నమున చక్కనిరేవు కట్టుటకు అనుకూలముగ పరిశితు లధికమునున్నవి. రేయిపులు నుండి పార్వతీపురమునకు రైలుమార్గము కాంగ్లనుచేయబడినది. పనులుకూడ జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు విశాఖపట్నం రేవు మైనరురేవుగ నుండెను. రేవును అభివృద్ధిచేయుటకు ఎక్కువధనము కావలసియుండెను. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు రంథెమొత్తమును వ్యయపరపజాలనందున ఈరేవు మేడరు పోర్టుగ చేసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారే రేవును అభివృద్ధిపరచుటకై పూనుకొని యున్నారు.

పని ప్రారంభమైనది. 4000 ఎకరములను ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనపరచుకొనియున్నారు. మొదటఖర్చులు రైల్వేల నిధినుండి మంజూరుచేయబడెను. మాడు లేక నాలుగు స్త్రీలు రులు రేవునందుండుటకు వీలగునట్లు మార్పులుచేయ ప్రభుత్వమున ఉద్దేశింపబడెను. ఇందులకు 228 లక్షలు వ్యయముననియు పని ముగియుటకు 5 సంవత్సరములనుననియు అంచనావేయబడెను. పని ముగిసిన పిమ్మట ఖర్చులు పో ను సంవత్సరము నకు 15½ లక్షలు మిగులు నని అంచనా వేయబడెను. పనులన్నియు చేయుటకు పోర్టుట్రస్టు ఏర్పరుపబడెను. బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేవీఫ్ ఇంజనీయరుగా రివనులు చేయ గియమింపబడిరి. రైల్వేలతోపాటు రేవుపని కూడ చురుకుగ జరుగవలయునను ఉద్దేశముతో ఇట్లు చేయబడెను. మొత్తముమీద ఇంకను 178.14 లక్షల రూప్యములు ఈ రేవుకు కావలయును. 5 సంవత్సరములలో కొంచెము కొంచెముగ ఈమొత్తము వ్యయపరపబడును.

నల్లమందు ఉత్పత్తి

సంయుక్త రాష్ట్రములందు నల్లమందు ఉత్పత్తి చేయు వారికి ఇచ్చుటకై మంజూరు చేయబడిన గ్రాంటు చాలలేదనియు ఇంకను 509600 రూప్యములు గ్రాంటు మంజూరు చేయవలయుననియు ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. ఈగ్రాంటు మంజూరు చేయబడెను.

కెట్టాయందు లోతుబావులను త్రవ్వటకు గాను 17500 రూప్యములు మంజూరు చేయబడెను.

5 లక్షల రూప్యముల వ్యయముతో విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రాలయమును ఢిల్లీయందు స్థాపించుట అవసరమని ఒక కలహా ఇవ్వబడెను. చరికాలమున కెక్కిరింపుట భవనమునందు పని చేయువారికి చలితో చనివిధమున ఈవిద్యుచ్ఛక్తి యంత్రాలయము వేడిని వ్యాపింపజేయుచుండును ఈవిద్యుచ్ఛక్తి సప్లము అధికముగ కలంగుననియు వేడినిగ్లతో వేడిని భవనమునందు వ్యాపింపజేయుట గరియగు మార్గమనియు సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

భారత వర్తకసంఘము

నూతన ఉపాధ్యక్షుడు

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-రాజీనామా యిచ్చిన ఎన్. ఆర్. బొంబంజీగారిస్థానే బి.ఎఫ్. మదనుగారిని ఉపాధ్యక్షునిగ రతన వర్తకసంఘ మెన్నుకొనెను. (అ. ప్రె.)

అంతఃకలహములు

దేశమునం దిప్పు డేమయిన కొరత యున్న యెడల, అది మొకమత్యమే. ఏకమత్యమే స్వరాజ్యమునకు మూలాధారము. తమ విభేదములను దేశభక్తియందు లీనముజేసికొను శక్తి ప్రజల కలవడనిచో, స్వరాజ్యము గగన కుసుమ మగును. దేశభక్తిదయమున కడ్డుదగిలెడి ప్రతిబంధకముల నన్నిటిని ఎప్పటి కప్పుడు తొలగించుకొనుట యావశ్యకము. అసహాయోద్యమ ముచ్చస్థితియందున్న నాటి కన్నను నేడు ఎక్కుడు జాగరూకతతో మెలగవలసిన యవసరము గలదు. అసహాయోద్యమారంభమునందు, దేశము ఏకాశయప్రేరిత మై యుండెను. జలియ్ వాలాబాగు సంఘటనము హిందువులను మహమ్మదీయులనుచేరువకు దెచ్చెను. ఉభయసంఘములును స్వలాభములను మరచెను. భిన్నభావములను వెనుకకు బెట్టెను. సత్యాగ్రహ ధర్మాచరణమునందు భయసంఘములకును ఏక్యము గుదిరెను. మసీదులలో జరిగెడి సభలకు హిందువులు వెడలిరి. హిందువుల సభలలో మహమ్మదీయులు స్వేచ్ఛగ పాల్గొనిరి. ఉభయములను ఏక మాతృతనయుల మని గ్రహించిరి. ఆ దినములలో స్వరాజ్యలక్ష్మి దేశమందంతటను తాండవమాడుచున్నటుల గనుపించెను. స్వరాజ్యసిద్ధి గలిగినటులనే గోచరించెను. గాంధీమహాత్ముని స్వరూపము ఆ సేతు హిమాచలపర్యంతము పొడగట్టెను. సత్య అహింసాసందేశము దేశమునంతను ఒక్కచూరు మార్చివైచెను.

మహాత్ముని ప్రధాన సంబోధన మేమి? త్యాగము గావింపుడనియే. త్యాగభావము వెల్లి విరిసినకొలదియు, సహనమును సఖ్యమును బలపడజొచ్చెను. త్యాగమునందు ఈర్ష్యకు తావు లేదు. అక్రమపు పోటీ కవకాశము లేదు. విశుద్ధమగు ప్రేమయే, ఎల్లరమనములను వికసింపజొచ్చెను. ధనికులు దారిద్ర్యమును బుద్ధిపూర్వకముగ స్వీకరించిరి. అత్యంత సుకుమారదేహులు కఠినతరమగు కారాగృహవాసము నానందముతో ననుభవించజొచ్చిరి. జమిందారులు తమసంపదను కోల్పోయిరి. న్యాయవాదప్రముఖులు తమ వృత్తులను బనికిమాలిన దుస్తులవలె విసర్జింపజొచ్చిరి. దాసులు, నెహ్రూలు, ఆలీసోదరులు, అజద్లు, మున్నగు త్యాగధను లెందరో రాజకీయరంగమున బయల్పడలిరి. ఆద్యశ్యము జూచిన, ఎట్టివారి మనముప్పొంగకుండునో? వారివలె త్యాగము చేయలేనివారు, నాయకుల గొనియాడుచు వారియడుగు జాడల నడుచుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. పవిత్రమగు మాతృస్వరూపము ఎల్లరకు ప్రత్యక్షమగుచుండెను. పాశ్చాత్యదేశములు సయితము దిగ్భీమజెందుచుండెను. స్వరాజ్యసిద్ధినిగూర్చి సందేహమే

లేకుండెను. శాసనసభలుగాని మరి యేయితరప్రతిష్ఠాపనలుగాని, ప్రజలవృష్టి నడ్డగింపలేదు.

నేటిసీత గాంచిన అంతయు తారుమారయినటుల గనుపించును. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనగనే, భారతీయు లొక్కమారు నిర్విణ్ణహృదయు లయిరి. వెనుకటి సీతీయంతయు ఒక కలవలె కనుపించెను. ఆదర్శభావ మడుగంటెను. మరల మామూలుధోరణి మొదలిడెను. ఆత్మవిశ్వాసము తరిగిపోయెను. ప్రాతవైషమ్యములు పైకివచ్చెను. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారు కొన్ని విషయములలో మహాత్మునితో నేకీ భావింపక బోయినను, వారి యాదర్శములను ప్రతిపాదించుచుండిరి. జాతీయసఖ్యమునకు తోడ్పడుచుండిరి. తమ యద్భుతవ్యక్తిత్వమహిమచే, అన్ని సంఘముల వారిని తమతోగూడ దెచ్చుచుండిరి. గాంధీమహాత్మునికిని దేశబంధు దాసుగారికిని గల విభేదములు వెనుకబడి, ఉభయము గలసి దేశమోక్షమునకు కలసి పనిచేయ నిశ్చయించిన సుసమయమున, భగవానుడు దాసుగారిని తననన్నిధికి జేర్చెను. నేడు వంగదేశమునందు దాసుగారి యనురుచులుగ నుండిన మహమ్మదీయులు విడిపోవుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయ కలహములు, కలకత్తాయందు మరల చెలరేగినవి. ఇతర ప్రాంతములలో నవి సామాన్యము లయినవి. స్వరాజ్య పక్షకార్యక్రమమును, కాంగ్రెసు అవలంబించి, భిన్నకార్యక్రమముల కవకాశము లేకుండ జేసినను, అంతఃకలహము లంతరింపలేదు.

ఇందుకు కారణము సువిదితమే. అసహాయ కార్యక్రమమువలె, స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము కేవలత్యాగబద్ధము గాదు. స్థానికసంఘములను గాని, శాసనసభలను గాని ఆక్రమింపనెంచువారు, యీశదవులను హోదాల్పక్రింద నెంచుట సహజము. బాధానుభవమునకు మందంజ వేయనివారు పలువురు, ఇట్టి గౌరవముల బొందుటకు ముందువచ్చుచుందురు. వీరు ఒకశిక్షణకు కట్టుపడుటనుకరముగాదు. ప్రతిరాష్ట్రమునందును దాసుగారి బోలు మహిమాతిశయలగునాయకులు లభించుటకష్టము. అందుచే సామాన్యనాయకుని ఉత్తరువులను ధిక్కరించుటకు పలువురు ముందుకు వచ్చుట సహజము. ఇది తమ స్వతంత్రతకైకి నిదర్శన మని భావించు వారుందురు. ప్రస్తుతసీతిలో కాంగ్రెసు పేరుతో ఎన్నికలకు నిలుచుటయు, విజయము గాంచుటయు సులభమే యయినను, అంతఃకలహముల నుండియు స్వార్థపరత్వమునుండియు విముఖు లగుట కష్టము. అందరును తమ వ్యక్తిత్వమును మరచి, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధిని మిత్తము తాము పాటుపడుచున్నామని ఎప్పటికప్పుడు జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనినగాని, స్వరాజ్యోద్యమము ముందుకు నడువజాలదు. లేనియెడల గమ్యస్థానమును మరచి, కక్షలతోను, దూషణలతోను ప్రజలు ప్రొద్దుబుచ్చుట కధికావకాశము గలదు.

ఇప్పుడు స్థానికసంఘములకు జరిగెడి ఎన్నికలలో, వైషమ్యములను కక్షలను పురికొల్పుచున్నవి. కాంగ్రెసు పక్షపు బలమును విచ్ఛిన్నము గావించుచున్నవి. ఇట్టి వింకను బెరుగుచో, ప్రజలకు వీనిపట్ల విముఖత గలుగుటయ గాక, కాంగ్రెసుకు చెడ్డపేరు వచ్చుటయు, అధికారులు తమ యభీప్సమును నెరవేర్చుకొనుటయు జరుగుట తథ్యము.

సభ్యుల కధ్యక్షపదవి మిగుల అపేక్షణీయము. దీనిని పొందుటకు ప్రతి సభ్యునికిని కుతూహలముండుట సహజమగుటచే, ఏకీభావము గుదురుట కష్టము. స్థానికసంఘము లనేకములలో నిదియే గొప్ప మనఃస్పర్థలకు కారణమగుచున్నది. స్థానికసంఘముల ఎన్నికలు, రాబోవు శాసనసభల ఎన్నికలకు త్రోవజూపగలవు. శాసనసభల ఎన్నికలకు మిగుల జాగ్రత్తతో మెలగనిచో, ఎట్టి చిక్కులు తటస్థించునో యూహింపవచ్చును. శాసనసభ్యులగువారికి అధ్యక్షపదవిపై దృష్టి యుండుట సహజము. మంత్రిపదవులను స్వీకరించుటకుగూడ అనుజ్ఞ నొసగుచో, మరింత స్పర్థకు కారణ మేర్పడును. శాసనసభ్యులపయి తగిన బాధ్యతను విధించి, త్యాగబద్ధమగు కార్యక్రమమును గూడ జత జేర్చినగాని, భావ్యభివృద్ధికి మార్గ మేర్పడజాలదు.

కాంగ్రెసుపక్షమును అంతఃకలహముల మూలమున విచ్ఛిన్నముగాకుండ, కాపాడుట కల్లరును నడుము గట్టవలయును. ప్రజాప్రతినిధి సభలలో జేరినగాని దేశసేవ సలుప వీలులేదని ఎంచగూడదు. నాయకులకందరకును శాసనసభలలో ప్రవేశ ముండవలెనని తలంచుచో, అనుచరులు పలువురు నమ్మతీంద్రులు. ప్రతివారికిని శాసనసభల మోజులో పాల్గొనుటకు కొంత కుతూహల ముండును. అందుచే వెలుపల పనిజేయగలనాయకు లీ సభలలో జేరనక్కరలేకనే దేశసేవ జేయగలరు. వెలుపలనుండి శాసనసభ్యుల నెక్కుడు చక్కగ నడుప వీలుగలదు. శాసనసభలలో నిర్వహింపగల పని మిగుల అల్పము. ప్రభుత్వ నిరోధముతో మాత్రమే ముక్తి గలుగదు. ప్రజాశక్తిని వెలుపల పెంపొందించుట ముఖ్యకార్యము. ఇది మిగుల కష్టసాధ్య మనుటకు సందియములేదు. దేశమును స్వరాజ్యానుభవమునకు తయారుజేయుట కెందరో కావలసియున్నారు. ప్రజాశక్తి బలపడిన గాని, శాసనసభల తీర్మానములకు విలువయుండదు. అట్టి కార్యమును నిర్వహింపగల సమర్థులు వెలుపల బనిచేయవచ్చును. అందుచే ప్రజల చిత్తవృత్తిని కనిపెట్టి, వైషమ్యమున కవకాశము లేకుండ, దేశసేవాసక్తులను వివిధకార్యములందు నియోగింపవచ్చును.

ఇందుకు నాయకునికి దూరదృష్టియు, చాకచక్యమును, సహనమును ముఖ్యవశ్యకములు. కాంగ్రెసునందందరను జేర్చి, ఏకాశయబద్ధతైక్యపి సలుపుట కెల్లరను ప్రోద్బలపరచుచో, అచిరకాలములో మరల నూతనసంచలనము విరివిగ వ్యాపించును. జాతీయతకక్ష లడుగంటుటకును, రాజకీయవిభేదములు సమసి, కార్యరంగమునందెల్లరును కలసి కృషి సలుపుటకును అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడినపుడు స్వరాజ్యసిద్ధివిషయమై దిగులొంద నవసరములేదు. అసహాయకార్యక్రమ మడుగంటినను, అసహాయోద్యమమును ప్రేరేపించిన ప్రేమను, అంతఃసఖ్యమును, ధర్మసందేశమును, అడుగంటకుండ జూడవలయును. అట్టితరీ, రీడింగు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు లెటుల దలచినను, బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభవా రెటుల ప్రవర్తించినను, విచారింపవలసినయవసర ముండదు. గాంధీమహాత్మునియెడలను, కాంగ్రెసుపట్లను ప్రజలకు గాఢమగు భక్తిభావ మున్నటుల సులభముగ కనుగొనవచ్చును. ఇట్టి భావమును గాంచి ప్రతి

పక్షుల చెరువు జేరుచున్నాడు ఈ భావమును
 పృథగ్ భోగిని క, సక్రమ మార్గము
 ల ప్రవేశపెట్టి, స్వాతంత్ర్య సిద్ధి కై
 వినియోగపడు నటుల ప్రయత్నించుచో,
 ప్రజాశక్తి అద్భుతముగ వికసించి, సత్వరకార్య
 సిద్ధికి తప్పక తోడ్పడగలదు. రాబోవు అఖిలభారత
 కాంగ్రెసుసంఘసభయం దాలోచింపదగిన సమస్య
 యిదియే.

కోవెలకుంట్ల తాలూకాబోర్డును రద్దుజేయుట

ఈ వార్త పు షార్టు సెంటుజార్జి కె జెట్టులో ఇటుల
 ప్రకటింపబడెను.

“చట్టము మూలమున విధింపబడిన విధులను
 నిర్వహించుటకు కోవెలకుంట్ల తాలూకాబోర్డుకు
 శక్తిలేదని ప్రభుత్వమువారు భిప్రాయ పడుట చే
 మద్రాసు లోకలుబోర్డుల చట్టము 45 వ శెక్షను
 (1) వ సబు శెక్షను క్రింద తాలూకాబోర్డును రద్దు
 చేసి వెంటనే తిరిగి నిర్మింపవలయు నని ప్రభుత్వము
 వారు ఉత్తరువు జేయుచున్నారు.”

మంత్రివర్గమువారు రద్దుజేసిన స్థానిక సంఘ
 ముల సంఖ్యకు మరియొకటి చేరినది. స్థానికసంఘ
 ములను శిక్షించుటలో, ట్రాన్సుఫర్డు ప్రభుత్వము
 వారు వన్నె కెక్కిరి. ఇంతకుముందు డిట్టి శిక్షలు
 సామాన్యముగ జరిగెడివి కావు. స్థానికస్వరూపాల
 సమునందు శిక్ష నిచ్చుట, కిదియే ప్ర
 ధాన మార్గము గాబోలు. కోవెలకుంట్ల
 తాలూకాబోర్డును రద్దుజేయ నవసరము లేదని,
 స్థానిక పరిస్థితుల నెరిగిన వారు సూచించిరి.
 రెండుపక్షములు లుండునపుడు వివాదము లుదయిం
 చుట సహజము. మెజారిటీపక్షమువారు ఎన్నికల
 జరిపి అధ్యక్షు నెన్నికొనిరి. మైనారిటీపక్షమువారు
 వేరొకసభ జరిపి వేరొకరి నెన్నికొనిరి. ఇట్టిస్థితిలో,
 నేయెన్నికలు సక్రమముగ జరిగెనో ప్రభుత్వము
 వారు విచారింపవచ్చును. అట్టిఎన్నికలనే ధ్రువ
 పరుపవచ్చును. లేక క్రొత్తఎన్నికలను జరుపవలయు
 నని కోరవచ్చును. అంతయగాని, పిడుగుకుబియ్య
 మునకు ఒకటేమంత్రమువయోగించి, స్థానికసంఘ
 ములను రద్దుజేయుటవలన, ఎట్టిలాభము గలుగ
 జాలదు. మంత్రివర్గము, శిక్షించుటమాత్రమేగాదు.
 ఇరుకటలవారిని సమీపించి, స్పర్ధకారణములను
 కనుగొని, తమపలుకుబడి నుపయోగించి కలహ
 ముల సంతరింపజేయ బ్రయత్నింపవలయును. ఇది
 మంత్రుల కసాధ్యమగు కార్యము గాదు. అట్టి
 ప్రయత్నమును మంత్రిగారు స్వయముగ జరి
 పినచో, సమస్య సులభముగ పరిష్కారమయ్యెడిది.
 అధికారవర్గమువేరు వహించి, స్థానిక స్వరూపాల
 సముపట్ల సానుభూతి లేకుండ ప్రవర్తించినవిధము
 ననే, ట్రాన్సుఫర్డు ప్రభుత్వము గూడ
 ప్రవర్తించుచో రైటికిని తారతమ్య మేముండును?
 తాలూకాబోర్డు సభ్యుల చర్యను మేము సమర్థిం
 చుటలేదు. ప్రభుత్వమువారిచే శిక్షితులగుట కవ
 కాశ మిచ్చుట భావ్యము గానేరదు. అయినను
 ప్రభుత్వమువారు తొందరపడక, సభ్యులకు తమ
 పొరబాటును తెలిపి సంస్కరించుటకు ప్రయత్నిం
 చినచో, వ్యవహార మెక్కుడు సామ్యముగ పరి
 ష్కారమగుటకు వీలయ్యెడిది. అట్టి యవకాశము
 ను వారు గోల్పోవుట శోచనీయము.

అంధమానుదీవులు బార్కరుగారి రిపోర్టు
 అంధమానుదీవులగూర్చి మేజరు బార్కరు
 గారు ప్రచురించిన రిపోర్టు, నిజపరిస్థితులకు పై
 పూత బూయుచున్నది. జయిలు కమిటీవారు
 అంధమాను సెటిల్ మెంటు మిగుల అనారోగ్యకర
 మని సూచించి యుండిరి. అప్పటి అంకెలకారము
 వీరి వాదము సరియనియే, బార్కరుగారి తలంపు.
 అక్కడి జబ్బులకు ముఖ్యకారణము మన్యజ్వరమని
 బార్కరుగారు రంగీకరించెదరు. కాని, పిమ్మటి సం
 వత్సరములలో చాల అభివృద్ధి గలిగె ననియు,
 అప్పటిస్థితియంతయు మారిపోయె ననియు బార్క
 రుగారు తెలిపిన సంగతులు విశ్వాసపాత్రముగ
 గనుపించవు. మరియొక విచిత్రమగు సంగతిని
 వీరు సూచించుచున్నారు. జయిలు కమిటీవారు
 తమ రిపోర్టులో నిలుల వ్రాసిరి. “హిందూదేశము
 నందలి వివిధభాగములనుండియు దీసికొని రాబడిన
 ఖయిదీల ఆరోగ్యము నకు, అంధమానుదీవుల
 శీతోష్ణ పరిస్థితు లెప్పుడును ప్రతికూలముగనే
 యుండును.” ఈ వాక్యములబట్టి చూచిన, హిందూ
 దేశపు ఖయిదీలు అంధమాను దీవులం దుండజాల
 రని స్పష్టమగుచున్నది. కాని, మాషికాలు నివసిం
 చెడి మలబారుకును అంధమాను దీవులకు ను
 పోల్చి యుండుటచే, వారికి మాత్రము యిబ్బంది
 గలుగ దని, బార్కరుగారు సూచించుచున్నారు.
 ఇది ఎంత విరుద్ధమో యూహింపవచ్చును. జయిలు
 కమిటీ సభ్యులకు మలబారు పరిస్థితులు తెలియవని,
 వీరును తలంపజాలరు. నిజ మయినచో, ఆసంగతి
 నుదాహరించెడి వారే. డి. బి. కృష్ణనాయుడు
 గారు శాసనసభలో నిటీవల చెలిపినటుల, మల
 బారు ప్రపంచమందలి ఆరోగ్య ప్రదేశములలో
 నొకటి యని పేర్కొనెనది. దీనికిని అంధమానుదీవు
 లకును పోల్చిజూపుట, నక్కను దేవలోకముతో
 పోల్చినటుల గును. “అంధమానుదీవులు మానవ
 నివాసయోగ్యములు గా”వని జయిలు కమిటీ
 వారు నిరూపించిరి. ఆ సంగతి నిజ ము గా దని
 బార్కరుగారు వ్రాయు చున్నారు. అంగ్లో
 హైందవులను అంధమాను దీవులలో నివసింపజేయు
 ప్రయత్నము విఫలమయ్యెనని, బార్కరుగారు రంగీ
 కరించెదరు. అట్టి తరి, మాషికాలకు మాత్ర
 మవి వాసయోగ్య మెటులగునో తెలియదు. ఇట్టి
 సందర్భములలో ప్రజాప్రతినిధు లక్కడకు వెడలి
 పరిస్థితులను స్వయముగ కనుగొనుటకు ప్రభు
 త్వమువారు రవకాశ మిచ్చుట ధర్మము. లేనియెడల,
 సత్యము బయల్పడజాలదు.

శాస్త్రీగారు : నానారాష్ట్రసంఘము

నానారాష్ట్ర సంఘమునకు హిందూదేశపక్ష
 మున ప్రజాప్రతినిధుల సంపవలయునని, సామ్రాజ్య
 శాసనసభవారు తీర్మానించినను ఇంత వరకు
 లాభము గలుగలేదు. ప్రభుత్వమువారు వ్యతిరేక
 మార్గ మవలంబించు చున్నందులకు శ్రీనివాస
 శాస్త్రీగారు వగచుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము
 విల్లింగుడను ప్రభువుగారిని హిందూదేశము తర
 ఫున ప్రతినిధిగ బంపుటకన్నను విచిత్రము వేరొక
 టుండదు. మరియొకసభ్యుడు ప్రభుత్వోద్యోగులగు
 ఇండియా హైకమిషనరు. టాంగ న యి కా లో
 భారతీయు లనుభవించుచున్న కష్టములను నానా
 రాష్ట్రసంఘమువారు విచారింపవలయును. అట్టితరి,

హిందూదేశముతరపున మనఃస్ఫూర్తిగ వాదించెడి
 వా రొక్కరును గనుపింపరు. హిందూదేశమునకు
 నిజస్వాతంత్ర్యము నొసగక, కృత్రిమాలంకారముల
 నొసగిన, నేమిప్రయోజన ముండును?

కాబూలు రాయబారి

కాబూలు రాయబారి కగు ఖర్చుసంతను
 హిందూదేశము భరించుచున్నది. సంవత్సర మొక
 టింటికి రు 486,000 ఖర్చునని, నిన్నటిదినము
 సామ్రాజ్య శాసనసభలో చెల్లుపబడెను. ఇటు
 లయినను, హైందవుని రాయబారిగ నియమింపక
 అంగ్లేయుని మాత్రమే నియమించిరి. ఈ రాయ
 బారి, ఇండియా ప్రభుత్వమునకును బ్రిటీషు ప్రభు
 త్వమునకునుగూడ సౌతినిధ్యము వహించు నని,
 సర్ జెన్ని సుబేగాను చెలిపిరి. అటులగుచో యీ
 ఖర్చు సంతను హిందూదేశమువై మాత్రము
 మోపుట ఎంత యనభ్యమో యూహింపవచ్చును
 హిందూదేశపు నిస్సహాయస్థితి కింతకన్నను వేరు
 నిదర్శన మేమి గావలయును?

ఇద్దరు అమెరికను దొంగలు

పారిపోవుట

మర్రికేసు

లాహోరు, ఆగస్టు 25:—మర్రి కొట్లాటకేసులో శిక్షితు
 లైన యిద్దరు అమెరికనులు హిందూదేశమునుండి పారిపోయి
 నందున మర్రిలోను రావల్ పిండిలోను పంజాబునం దంటును
 కల్లోలముపుట్టెను.

కడచిన జూలై 29 లేదిన ! రావల్ పిండి జిల్లామేజ
 స్ట్రీటు కేంద్రుడనుగారు హెచ్. మాక్వీలియం అనే అమెరి
 క ను కు ఇండియా ను పీసలు కోర్టు 25 సెక్షను
 క్రిందగి నెలలు కఠినశిక్షయు ఫిర్యాదియైన రాయసాహెబ్
 బిశ్వేశ్వరనాథుకు చెల్లించునట్లుగా రు 500 జరిమానాయను,
 ఇ. యల్. పి. లీకి అదేవిధముగా 3 నెలలు కఠినశిక్షయు రు
 250/ జరిమానాయను విధించెను. దానివిూద మద్దాయిలు రా
 వల్ పిండి సెషన్సు జడ్జికి అప్పీలుచేసికొనగా ఆ జడ్జి మద్దాయి
 లను బెయిలువిూద విడుదలచేసెను. కాని ఆగస్టు 22 లేదిన అ
 ప్పీలు విచారణమవునప్పుడు మద్దాయిలు కనబడకపోగా గా
 ప్పు అంబోళన కలిగెను. వారు బొంబాయినుండి యస్. యస్
 “జనీవా”లో ఆగస్టు 15 లేదిన ప్రయాణమై పోయినట్లు
 తెలిసెను.

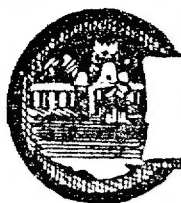
ఫిర్యాదియు రెస్పాండెంటును అను రాయసాహెబు
 బిశ్వేశ్వరనాథు పారిపోయినదొంగలను పట్టుకొనుటకై నూయ
 జా పోర్టు సెయిదువద్దనున్న పోర్టు అధికారులను పైరులెసు వా
 ర్తలు పంపవలెననియు, వారు బ్రిటీషు రాష్ట్రమును దాటి
 పోయినయెడల ఎక్స్ ప్రెస్ మెన్ చార్జీలను నడిపింపవలెననియు
 కోర్టువారిని వేడుకొనెను.

ట్రీబ్యూను ప్రతీక వ్యాఖ్యానము

దీనివిూద వ్యాఖ్యానముచేయును ట్రీబ్యూను ప్రతీక
 యిట్లు వ్రాయుచున్నది. శిక్షితులైన విదేశీయు లీదేశమునుండి
 పారిపోవుట కిదియే మొదటిసారి. ప్రభుత్వమువారుదీనివిషయమై
 వెంటనే తమ జాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలెను. ఇప్పుడాదొంగలు
 పట్టుబడకున్నచో ప్రస్తుతపు కేసులో న్యాయము జరుగకపో
 వుటయేగాక విదేశీయులను మనకోర్టులేమయు చేయజాలను
 అభిప్రాయ మేర్పడును. (ఆ. (కె.)

బీదమంగలికి వెన్నది

ఒక్కసారిగా 20 లక్షల పౌనులు వచ్చుట
 బోహా ఖండమున హంగేరిదేశమున యీగరు అను
 గ్రామమున జానుస్టింటు వెబ్బీ అను నొక మంగలి కలదు ఆ
 తడు చాల దరిద్రుడుగా నుండును. ఆతనిబంధుగులలో మేజరు
 బాబోనీ అనునతడు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు
 చురాయివందున ఆతని సొత్తు 20,00,000 పౌనులు యీ
 హంగేరి మంగలికి వచ్చెను. అప్పుడునగా నిదియే.

మదరాసు కార్పొరేషన్

శ్రీ కన్యాకావరమేశ్వరీ వైద్యశాల మార్పు-
ఈ ఆయుర్వేద వైద్యశాల నారాయణమొలలిపిడినుండి 16/ఎ.
అన్నాపిల్లపేటలోనికి మార్చబడినది.

జంతుహింస నివారణసంఘము:—తెల్పు రోడ్డు
కార్పొరేషను మాడెలుమ్మలనందు రేపు సాయంకాలము
6 గంటలకు ఎ.కె. సి. రంగస్వామి ఆయంగారు భూతదయను
గూర్చి ఉపన్యసించును.

‘రసాయన శాస్త్రము’ ఉపన్యాసము:—భారతీ
యువజనసంఘమువారి యాజమాన్యము గోష్ఠిలో రేపుసా
యంకాలము 5-30 గం దా॥ బి. వి. డెగారు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ
ప్రభువరు రసాయన శాస్త్రము దాని ప్రయోజనముగూర్చి
ఉపన్యసించును.

అర్ధరూపాయల తయారుజేయుట:—చింతాడి
పేటలో చిన్న స్వామిచెట్టి యింట అర్ధరూపాయి, నాల్గణాల
నికెలు నాణేముల తయారుజేయు విమర్శలను పోలీసువారు పట్టు
కొనిరి. చెట్టిని సోమవారమునాడే అరెస్టుజేసిరి. ఈతను దొంగ
నాణేములను విల్లుపురంలో చెలామణిజేయుచున్నాడు.

రాకపోకలు:—గా॥ సర్ అన్నాచల చెట్టిగారు,
ఎఫ్. ఆర్.టి.జి.గారు సేను వచ్చిరి.

వ్యవసాయ డైరెక్టరు పిల్చుగురూ, లిటిలు వుడుగూరు
సేనుదయము కాపాబోయిరి.

హాస్పెసుఇనాముగారు నిన్నరాత్రి కొలంబో పోయిరి.

ఎన్నికసభలు - ఏడుబావులడివిజను:—కాం
గ్రెసు, కిలాభతుసంఘముల యాజమాన్యముక్రింద గడ్డె రంగయ్య
నాయుడుగారి అధ్యక్షిత్వము బలపరచుటకై గోవిందప్పనాయ
కువిధిపద్ధ శ్రీనివాసయ్యరు పీఠిలో రేపు 6-30 గ బహిరంగసభ
జరుగును. కాంగ్రెసునాయకులు కాన్సిలరులు పాల్గొందురు.

ధర్మాదాయముల చట్టముపై సవాలు

ఈ చట్టముపై సవాలుజేయుచు తేబడిన కేసుల సందర్భ
మున యిదివరకు గవర్నరుగానుండిన విల్లింగ్డను ప్రభువుగారిని,
అప్పుడు హోముమెంబరుగ నుండిన సర్ మల్కమ్ మెయిలీ
గారిని విచారించుటకు ఒకసంఘము నేర్పరచెనని తెలియు
చున్నది.

లామెంబరుగారు:—లామెంబరు గా॥ సర్ సి. పి.

రామస్వామి అయ్యరుగారు రేపు సాయంకాలము గుత్తి బోయి
అటనుండి కర్నూలుబోయెదరు. అచ్చట 2-30 గ. సి. వి. రం
గారెడ్డిగారి అధిపత్యముక్రింద అందజేయబడు వినతిపత్రములను
గైకొందురు. ఆశిల్లాలోని ఇరిగేషను విషయముల విచారించు
రు విందు లొంగించినపిదప సోమవారమునకిది చెన్న పురి తిరిగి
వత్తురు

హాకి ఆటలు-కొట్టుకొనుట

మంగళవారమునాడు పార్కులో టెన్నిస్ క్రీడలు
వారికి, యూనివర్సుల క్లబు వారికి హాకిపందెముజరిగి తిరిగివచ్చు
చుండగా, వారిలో యిరువురు హాకి క్రీడలో కొట్టుకొనిరి.
పోలీసువారు పట్టుకొని కేసు పెట్టిరి. రివ జేడికి ఎగ్జ్యూకుటోర్స్
లోవాయిదా వేయబడినది.

కోయిలుకుంట తాలూకాబోర్డు

ఎత్తివేయుట

కోయిలుకుంట తాలూకాబోర్డు శాసనబద్ధ
మగు తనవిధిని నెఱవేర్చజాలదని తోచుటచే ప్రభు
త్వమువారు నదరు తాలూకాబోర్డు ఎత్తివేసి తిరిగి
నూతనముగ యేర్పరుచునట్లు శాసించిరి (గెజిటు)

రోగ-ఆత్మహత్య

ఈగ్గురు తీరమున నెమరుదయ శివము దొరికెను. ఎని
పోయినవాడు. మాయవరం వాస్తవ్యుడు జనరలు ఆస్పత్రిలో
శస్త్ర చికిత్స వొంది నిన్న విడుదల యినవానిగా గుర్తించ
బడినది. ఆస్పత్రివారు రైలుఖర్చులు గూడ నిచ్చిరి. కాని
యింటికి బోక ఆత్మహత్య గావించుకొనెను.

పుస్తకము దొంగిలించుట:— మంగళవార
మునాడు లింగచెట్టి పీఠిలో కాంత్రియను పుస్తకాల కంపెనీ
లోనికి ఒకతండ్రికొడుకు బోయిరి. తండ్రి అచ్చట గుమాస్తాతో
మాట్లాడుచుండగాకుమారుడు బిర్యావద్దకూర్చొని సామనాఖరును
కాఫీతెమ్మనిపంపెను, వానినిబోసిచ్చి, బిర్యాలోని “ట్రాపికలు
డిసీజెను” అను వైద్యగ్రంథమునుతీసి తనసంచిలో జూరవిడిచెను.
పనిమగించుకొని తండ్రికొడుకులుబోయినపిమ్మట గుమాస్తాగ్రం
థముకానక పోలీసువారికి ఫిర్యాదుజేసెను. వారాగ్రంథమును
రాయపేట మెడికలుస్కూలు హాస్టలులోగాంచిరి. అచ్చటవారి
కది రూ 21 లకు విక్రయించబడినది.

యాకూబు హుస్సేనుగారి సతి

డా॥ ముత్తుగారిసలహాపై యాకూబు హుస్సేనుగారి సతి
క్షయరోగ చికిత్సకై శనివారమునాడు స్పిట్టరులందునకు పయన
మగుచున్నది. ఆమె 1921 సం॥ స్పిట్టరులందు బోయి చికిత్సబొం
దెను. పూర్తిగా బాగాయి, సాత్వాత్మ దేశములలో వివిధక్షయరో
గ శరణాలయములందు విడిసి తిరిగి ఇండియాను గతమార్చిలోనే
వచ్చెను. ఉదకమండలములో మూడునెలలుండెను. ఇప్పుడు
తిరిగిపెట్టుచున్నది. కావున మరలబోవుట మంచిదని డా॥ ముత్తు
గారు చెప్పుటచే పయనమగుచున్నది. తిరిగి త్వరలోబాగాయి
ఇండియాను రాగలదని నమ్ముచున్నారు.

ఐరావతీ నాకాసంఘ కారీకుల సమైక్య

కార్మికసంఘాధ్యక్షుని యభిప్రాయము

రంగూను, ఆగస్టు 26:-బర్మాకాసనసభ్యుడును, చిట్టిగాంగు
జనులు గలట్టి బర్మా కార్మికసంఘము సభ్యుడునునగు అబ్దుల్
బాకిచౌదరీగారు ఐరావతీ నాకా సంఘములోని కార్మికులు తే
నున్నసమ్మెనుగూర్చి జీవితపు ఖర్చులెక్కువగుటచే 1920 అక్టో
బరునెలలో కూలి నెక్కువజేయుటయే ముఖ్యకారణమని తమకు
తెలిసినట్లుగా తెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడున్న కూలి చాలినంత
కంటే ఎక్కువగానే యున్నదని తెలుపుచు కంపెనీవారు దానికి
తార్కాణముగ కొంతమంది హిందూ దేశములో నున్న తమ
బంధుగులకు ప్రతి నెలయు తమ కూలిలోనుండియే కొంత మొత్త
మును పంపుచున్నారని చెప్పుచున్నారు. చిట్టిగాంగు జనులు
సమ్మెకట్టినచో బర్మీయుల చేతనే తమ పనులను నడిపించుకొన
వలెనని కంపెనీవారు తలచు చున్నట్లుగా తమకు తెలిసినట్లు
వీరు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె)

డామన ఆర్మి విషష్టకు అంత్య క్రియలు

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-వీరికి అంత్యక్రియలు మిక్కిలి
గౌరవముతో జరుపబడినవి. వీరి మృతి శరీరము సోమవారము
నాడురాత్రి కొలహాలో నున్నప్పుడే పోర్బిలు హిందువులు
మహమ్మదీయులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి చూడసాగిరి. మం
గళవార ముదయమున నీ శరీరము గ్లోరియా చర్చికి తీసుకొని
పోబడినది. అచ్చట 60 మంది ఫాదిరిలు అంత్యక్రియలను కొన్ని
టిని జరిపిరి. కాథలిక్కుల నేతలు వచ్చిరి. అచ్చటినుండి బండ్రా
లో నున్న సెంటు ఆంధ్రూసు వచ్చిరి. వీరి శివము గొనిపోబడి
నది. వీరి యంత్యక్రియలను జరుపుటకు ఆ చర్చినుండి యీ చర్చి
వరకు 30 నేలమంది జనులు నిశ్చబ్దముగ నడచి వచ్చుటజూడ ఆర్మి
విషష్టగారియందు వారికిగల భక్తి గోచరమయ్యెను. తరువాత
సెంటుమేరీ ఛాపెలలో వీరి శివము భూస్థాపన చేయబడినది.
(ఆ. ప్రె)

గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణ బిల్లు

శాసనసభా సమావేశము ముగియుట
నేటి మధ్యాహ్నము చన్న పురి శాసనసభయందు చాల
చర్చ జరిగిన పిదప గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణ బిల్లు (రెసో
లేషన్ బిల్లు) సభయందు ప్రవేశపెట్టబడినది. వెంటనే 4-40 గం॥
లకు శాసనసభ ముగింపబడినది. తిరిగి అట్టోబరు మాసము 28
తేదీ సమావేశమగును.

మదరాసు కార్పొరేషను సభ

బవరుగారి విందుగూర్చి ప్రశ్నలు

మదరాసు కార్పొరేషను సామాన్య సభ నిన్న సాయం
కాలము తణికాచలం చెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది.
క్రొత్త కమిషనరుగారు వచ్చిరి. ముఖ్యముగ ప్రశ్నితములు
జరిగినవి.

బవరుగారికి విం దొసంగుటకు యెవరు ఏర్పాటు జేసిరి?
చందాలు వసూలుజేయుట యెట్లు జరిగెను? ఇవ్వనివారిని బెడ
రించిరా? దీనిగూర్చి బిల్లు కలెక్టరులు అర్జీ పెట్టుకొనియుండి
రా? యని కె. వ్యాసరావుగారు ప్రశ్నించగా నిల్లు తెలియ
వచ్చెను.

ఉ:-బవరుగారికి విం దొ సంగుటకు కార్పొ
రేషను ఉద్యోగుల సంఘము వారు యేర్పాటుజేసిరి.
ఆకాశరామున్న అర్జీ కమిషనరుగారి కందినది. దానినిబట్టి
దాఖలుజేసిరి. వేరొక అర్జీ రెవిన్యూ ఆఫీసరుకు జేరగా వారు
కమిషనరు అనుమతిలేకుండనే విచారణజేసి యీ విధముగ
పరిష్కరించిరి. బిల్లు కలెక్టరులు జెప్పిన ఫిర్యాదులు అసత్య
ములు చందా వసూలు జేయుటయందు జేమియు నిర్బంధములేకుం
డెను. బవరుగారికి విరోధులెవరో ఆకాశరామున్న అర్జీనిబంపిరిని.

ప్ర-కమిషనరుగారు తనవద్ద పనిమిదవచ్చు కార్పొరేష
ను ఉద్యోగులను తన గుమస్తాలవలె జూచుచు ఎంత నేపెనను
కూర్చుండెట్లుక నిలబెట్టియే యుంచును. కార్పొరేషను ఉద్యో
గులు కాన్సిలు వారిచే నియమింపబడిన ఉద్యోగులుకాని కమిష
నరుగారు నియమించిన గుమస్తాలు కాదని తెలియునా?

ఉ:-కమిషనరుగారు ఉద్యోగులను మర్యాదగనే జూచు
చున్నారు. కూర్చుండ స్థానము లిచ్చుచున్నా. ఆయన కార్య
నిర్వాహకాధికారి యగుటచే ప్రతిఉద్యోగియు ఆతనికి జవాబు
దారిగానుండును కనుక వారి దినుష వారే యగుదురు.

పిమ్మట వ్యాసరావుగారు శనివారమునాడు సభను
12 గ యేర్పరచనలెనని నూచించిరి. ఇతరులు కొందరు 3 గ
నూచించిరి. వ్యాసరావుగారి ప్రతిపాదన ఓడిపోయినది.

బవరుగారి విందు కార్పొరేషను ఉద్యోగుల సంఘము
వారే యేర్పాటుజేసిరిని తెలిసినను, చందాలు వసూలు నిర్బంధ
ముగ గైకొనుటగూర్చి అట్లుప్రశ్నించిరిని వ్యాసరావుగారినిరి.
కార్పొరేషను ఉద్యోగులు విం దేర్పరచినపుడు వారు
ఏవిధముగ డబ్బుల నూలు చేసిరో కనుగొనుట తమపనిగానని
అభ్యర్థుడు తెలిపెను. ఆకాశరామున్న అర్జీ విషయమున
కమిషనరుగా రొక ప్రకటన గావించ వలెనని నరద
రాజులు నాయుడుగారు కోరగా అభ్యర్థుడు సమ్మతించెను.

రివెన్యూ ఆఫీసరును నియమించుట

బవరుగారు కాలీజేనిస్థానమున రివెన్యూయూద్యోగమునకు
అభ్యర్థుల గోరుచు ప్రతికలలో ప్రకటించవలెననినర్దుగారు వర
దరాజులు నాయుడుగారు ప్రతిపాదించిరి.

ఎం. విజయరావువులు పిళ్ళైగారు మందుగా జీతము నిర్ణ
యింపవలెననిరి. ప్రభుత్వోద్యోగుల నియమించుటలన ప్రమాద
ము గలదు. ప్రభుత్వమువారు తెలియబరచకుండనే బవరుగారిని
తీసుకొనిరి. అట్టియెడ కార్పొరేషను ఉద్యోగుల కన్యాయము
జరుగును. ప్రభుత్వోద్యోగులు కార్పొరేషను లో
తాత్కాలికముగ చేరుట మునుపిండు ఉన్న తోద్యోగ
ముల స్వీకరించుటకు మార్గముగ నెంచుదురు. అందుచే వేళయుండ
జక్కుజెట్టుటకై వారిదినుష గుమాస్తాలు నీచముగ ప్రవర్తిం
చెదరు. ప్రస్తుతము కలప వ్యవహారములో వచ్చిన తగవంతయు
ఉద్యోగుల అసహృదయము తెల్పుచున్నది. కావుననూ తనయూద్యో
గిని రూ 600-20-800 పై నియమించునపుడు జాగ్రత్త వహింప
వలెనని పిళ్ళైగారు చెప్పిరి.

నరదరాజులు నాయుడుగారు జీతమును రు 600-50-800
గా నుంచవలెనని సవరణ ప్రతిపాదించిరి. 28-18 ఓట్లతో సవ
రణ అంగీకరించబడినది.

రివెన్యూ ఉద్యోగి పనులను సభవారు నిరూపించవలెనని
డా॥ రామకామతుగారు రినిరి. కాని వారు చట్టము ప్రకారము
నియమింపబడనా రగుటచే అందులేని పనులు వనము నూచిం
చుటకు వీలుండవని అభ్యర్థుడు తెలిపెను.

నియమింపబడు ఉద్యోగి 5 ఏండ్లవరకు పనిజేయునట్లు
ఒడంబడిక తీసికొనవలెననియు, ఆయన కార్పొరేషనులోగాని
ప్రభుత్వముక్రిందగాని పనిజేయుచుండెచో 6 నెలలు గడచిన
పిదప ఖాయపరచవలెననియు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు
ప్రతిపాదించిరి.

మందరరావుగారు 3 ఏండ్లు కాలనియమము జేయవలె
నని సవరణ బెట్టిరిగాని ఓడిపోయెను. చెట్టిగారి ప్రతిపాద
నామోదించబడినది.

మాంబళం వృద్ధిజేయు పన్ను వసూలుజేయ ప్రారంభిం
చుటకు కమిషనరుగారికి అధికారమియ్యవలెనని వ్యాసరావు
గారు ప్రతిపాదించగా ఆమోదించబడినది. సభ అంతటితో
ముగిసెను.

భార్య నెంటు జార్జి గజిటు

25 ఆగస్టు మంగళవారం

పత్రికా శాఖ

సి. డి. జోన్నగారిని మదరాసు చెంగల్పట్టు కలెక్టరుల అసిస్టెంటుగ నియమించిరి.

రా. బి. ఎం. కె. వెంకటాచారిగారిని తాత్కాలికము గ సహకార సంఘముల డిప్టీ సెక్రటరీగ నియమించిరి.

భా. బ. మహమ్మదు బజ్జలా సాహెబుగారిని బ్లూరి కలెక్టరుగ నియమించిరి.

సి. సి. దత్తుగారిని కడపజిల్లా కలెక్టరుగ నియమించిరి.

దత్తుగారు వచ్చునకు ఎ. ఎస్. పంచాపకేశయ్యగారిని కలెక్టరుగ నియమించిరి.

మరణశాఖ

మదరాసులో చరిక్రి. వై. సి. ఇ. ఆర్. వీలరుగారిని జానియరు చ్చాపెనుగ నియమించిరి. ఎ. ఎస్. మించెనుగారిని ఎ. లైరు చరిక్రి ప్రెస్టిగా నియమించిరి. సి. టి. ప్లాగ్గుగారిని కర్నూలు చరిక్రిలో ప్రెస్టిగా నియమించిరి.

పాలీసు

జె. ఎం. గ్రీసుగారిని చిత్తూరు జిల్లా పాలీసు సూపర్ వైంటుగా నియమించిరి.

టి. దేవరాజ ముదల్యారుగారిని హోనూరు డిప్టీ సూపర్ వైంటుగ నియమించిరి.

రా. సా. టి. శివభద్రంబరం పిల్లగారిని పెంటుతామను మాంటు డిప్టీ సూపర్ వైంటుగ నియమించిరి.

ఆర్థిక శాఖ

వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులకు సంబంధించిన ఆర్థిక విషయ ములందు సెప్టెంబరుమాసములో మారకము చేయు రూపాయికి 18 పెన్సులు ఉండును. ఆనెలలో జీతము పుచ్చుకొనవారికి మారకపు హామీ నీయరు.

సివిలు మెడికలు విద్యార్థులను ఒక స్కూలునుండి వేరొ కస్కూలునుకు మార్చినపుడు మూడవతరగతి రైలుఖర్చునిత్తురు.

బ్లూరిలో నకిలీ ఎ. ఎం. కుబ్బాజీ టగతుగారిని అఫి షియలు రిసీవరుగా నియమించిరి.

నవాబుపేటలో నుండు షిసపాటి గొల్ల కావరివాని, వానిభార్యను కేరకులపాటములోని వారిగా నెంచి గుంటూరులో స్టూఆర్టుపురము సెటిల్ మెంటునందు నివసించ జేయు చున్నారు.

ఈ రాష్ట్రములో బయస్కీపు ఫిల్ములు ప్రకటించ న్న మైనవా గావాయని విచారించ నియమించబడు బోర్డులో యాదినవవా రిద్దరిని సభ్యులుగ గవర్నరుగారు పేర్కొను చు న్నారు:— జె. జి. మా సి లా మ ణి గారు భా. బ. మహమ్మదు సాదుకు ఆలి గారు.

సానిక స్వపరిపాలన శాఖ

కెప్ట. ఫిల్మి పెర్రెగారిని గుంటూరు జిల్లాస్ట్రనుగా నియ మించిరి.

ఎస్. రంగాచారిగారిని జనరలు ఆస్పత్రిలో రెండవ స్ట్ర నుగ నియమించిరి.

పి. పార్థసారథినాయుడుగారిని కుప్పుకోగ నివారణోద్య మ దైర్ఘ్యరుగ నియమించిరి.

తాయి వెంకటేశ్వరగారిని నాయుడుగారిని ఆనంత పురం మునిసిపలు సభ్యునిగ నియమించిరి.

శ్రీరాజావెలుగోటి సర్వాంగకుమార క్రిష్ణయ్యచంద్రులు వారిని వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డు అన్యత్రునిగ నియమించిరి.

కెప్ట. ఎ. జానుడినేజిగారిని జనరలు ఆస్పత్రిలో నియ మించిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగా నీదినవవారు ఎన్ను కొన బ డి రి:— బి. సత్య నా రాయణ గారు, ఎస్. వెంకటాచలం చెట్టి గారు, ఎం. శింగారు వేలుచెట్టిగారు, కె. భావ్యం అయ్యంగారు

పి. వి. నటరాజుమదల్యారు, కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు టి. కుందరరావునాయుడుగారు.

చిత్తూరుజిల్లాలో పుంగనూరు డివిజనునందు పంచా యతీల సంస్థాపకునిగా వి. రఘునాథరెడ్డిగారిని నియమించు చున్నారు.

గుంటూరు. మునిసిపలు సభ్యులుగ యా దినవవారు ఎన్నుకొనబడిరి:— ఎస్. జగన్నాథంగారు, సయ్యదు మస్తాను సాహెబుగారు, అబ్దుల్లాపూరుగారు.

విద్యాశాఖ

మిను రోజా విశ్వేశ్వరుగారిని చిత్తూరు జిల్లా విద్యా సంఘమునందు సభ్యురాలుగ నియమించిరి.

క్రిష్ణజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యునిగ గ్రంథి వెంకటరెడ్డిగారిని కర్నూపురం తాలూకా బోర్డువారు ఎన్నుకొనిరి.

భా సా ఆబ్దుసుల్తము సయ్యదుగారిని రాబడిపన్ను ఆఫీసరుగా నియమించిరి.

మదరాసు మెడికలు కాలేజిలో బయోకెమిస్ట్రీ నేర్పు కొనుటకు క్రికాకుళములోని సారాయణరావుగారికి రాయచేటి లోని వి. ఎస్. బెనిగారుగారికి యేర్పాటు జేసిరి.

* * * * *

గ్రామములందరి వైద్యోద్యోగుల సెలవు

మారుమూల గ్రామములలో నూతనముగా నేర్పవలసిన చిన్న వైద్యోద్యోగులందుకు వైద్యోద్యోగులు లోకలు ఘండు నాఖరులుగారు. ప్రభుత్వమునాఖరులు గారు. కావునవారికి నిబంధనల ప్రకార మెట్టిసెలవు నుండదు అయినను అవసర మున్నచో సంవత్సరమునకు 15 రోజులు కా జా ఆ లు లి వు గ్గకొనవచ్చును. 10 రోజులకు మించి యెప్పుడు నిశ్చయించుకొన వచ్చునుగా తాలూకా బోర్డు అన్యత్రునకు దెలియజేయవలెను. వారు ఆయా గ్రామములలో క్రిందనివాస మేర్పరుచుకొన నుద్దేశించ బడిరిగాని డిర్ సెలవు గోరరాదు. ఒకవేళ అత్యంతవసరమువచ్చి నపుడు తాలూకాబోర్డు అన్యత్రునకు దెలిపి ఫలము విడిచిపెట్ట నవచ్చునగాని విడుచులోపున అత ని స్థా నే వే రొక వై ద్యు ని బోర్డు అన్యత్రుడుగాని తానే స్వయముగగాని తెచ్చియుంచ వలెను. నూతనముగా వచ్చువాని తా. బో. అన్యత్రుడు అంగీ కరించినచో గ్రాంటు భానిక పంచి యివ్వబడును. ఆ వైద్యో ద్యోగి యొక్క వకాలము రాకుండినచో తీసివేయుటను గూర్చి తాలూకా బోర్డు అన్యత్రుడు ఆలోచించును.

* * * * *

సానిక సంఘములవారు నియమించు టీకల ఉద్యోగు లందరికి రెండేండ్ల కొకసారి మూడుజతల దుస్తులు యివ్వవలె ననియు, ఆఖర్లులను సగంఉద్యోగియులు, సానిక సంఘము వారు చెరిగము పంచుకొన వలెననియు ఆరోగ్యశాఖ దైర్ఘ్యరుగారు ప్రకటించుచున్నారు దుస్తులు: కాకికోటు, పెరాయి, పాగా, మూడుజతలు. విలువ రు 23-1-9.

* * * * *

సానికసంఘములవారు వైద్యశాలలు, భ వ న ము లు నిర్మింప నుద్దేశించి, ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటు కోరినపుడు, ప్లా నులు, ఎస్టిమేటులు పట్టువర్కనవారికి బంపునపుడు ముందు గా స్ట్రనుజనరలుగారికి జూపి వాటి ఆవశ్యకతనుగూర్చి వారి ఆ మోదమును బడయవలెననియు, స్ట్రనుజనరలుగారిద్వారా పంప వలెను.

(గజిటు ప్రకటనలు)

* * * * *

మునిసిపాలిటీలు కుక్కలను జంపుట

రోడ్లపై కొట్టి చంపరాదు

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

సాధారణముగ కుక్కలను రోడ్లపై కర్రలతో కొట్టి, తుపాకీతో గాల్చి, విషముపెట్టి మున్నగు పద్ధతులపై చంపు చుండురు. అట్లు చంపుట అసహ్యముగను ప్రమాదకరముగనున్నది. కావున సానిక సంఘము లన్నియు, (వేతలు చెంబరు) ప్రత్యేక ముగ పాత్యగది నిర్మించి అందులో చంపవలసిన కుక్కల చేర్చి చంపుట బాగుండు వని ప్రభుత్వము వారు దలంచుచున్నారు.

ఈగది. కట్టించి యుత్తయోగించు విధము 1924 ఆక్టోబరు 30వ తేదీ గజిటులో ప్రకటించ బడినది అట్లుప్రత్యేక గదిలో తప్ప బయట జంపుటను మునిసిపాలిటీ జిల్లా అధికారులు ప్రోత్సహించ రాదని శాసించుచున్నారు.

* * * * *

సార్వజనికవిద్య

పి. బి. మరడి. యం. పి. గారు నాగపూరు

సెంట్రలుజెయిలులో ప్రారంభముచేసిన విధము

నాగపూరు, ఆగస్టు 26:—పి. బి. మరడి. ఎం. పి. (కొలంబియా) గారు నాగపూరు సెంట్రలుజెయిలులో విద్యా విహీనులకు విద్యగరపుటకై పరిశోధనగా నొకపద్ధతి నవలంబిం చిరి. దానిని పరిశ్ర జేసినవారి నివేదికమునబట్టి దేశములో సా మాన్యజనులకందరకు నీపద్ధతియే ప్రయోజనకారిగ నుండునట్లు కనబడుచున్నది. మండిగారు సర్వసామాన్యమైన పరికరములతో పని ప్రారంభించినను ఫలితము లెక్కవగా కనబడినవి. వండి గారి విద్యాపద్ధతి మాజిక్కు లాంతరుబొమ్మలు మొదలగు వాని మూలమున వనుజాల చిత్రవృత్తులపై నాధారపడియున్నది. బొంబాయి విద్యాశాఖాధికారి ఆస్పీ.ముయొక్క వివరములను పంపమని కోరుచు మండిగారి కొకజాబు వ్రాసియుండెను. ఇదివర కిచ్చిన ఫలితములనుబట్టి యావద్దతియే నేతమందలెటను అవలంబింపబడిన ట్లున్న గ్రామవిద్యాపద్ధతి పరి పూ ర మగును. ఈపద్ధతి తక్కువదబ్బుతో ఎక్కువప్రయోజనకారిగ నున్నది.

(అ. ప్రె.)

జినివా అసెంబ్లీ

ఇండియన్ రాయబారులలో అధికారేతర సభ్యుడే

లేకపోవుట

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి యుపన్యాసము

పూనా, ఆగస్టు 27:—డక్టర్ సభవారి యాజమాన్యము క్రింద నిన్న కావతుగారి అన్యత్రుక్రింద జరిగిన బహిరంగ సభలో జినివా అసెంబ్లీకి బోధు ఇండియన్ రాయబారులను

గూర్చి రైటు ఆనరబిల్ వి. యస్. (శ్రీనివాసశాస్త్రి) గారు పదస్య సిందిరి. కాననసభ్యులు రాయబారుమునకు నాయకుడు హైంద వుడుగా నుండవలెనని ఒత్తిడి చేయుచుండగా ప్రభుత్వమువారు

మరియొకవైపునకు లాగుచున్నారనియు ప్రతి సంవత్సరమును రాయబారులలో నుండు ఒక్క అధికారేతరసభ్యుని మాడ యీ సంవత్సరము తీసివేసిననియు శాస్త్రిగారు చెప్పిరి. ఈ సం

వత్సర ప్రారంభములో ప్రభుత్వమువారు రెండుపెట్టుచున్న నుటాం గనీకాలోని హైందవుల కష్టములనుగూర్చి జినివా సమావేశము లో అడుగుటకై హైందవ రాయబారులకు సంగతి సందర్భము లను బాగుగా తెలియజేయవలెనని చెప్పుచు భారత శాసన

సభవా రొక తీర్మానమును గావించిరి. అధికారేతరుడైన ఆవిధ ము జినివాసభలో అడిగి కొంత ఆందోళన కలిగించెడివాడు. కా

వున విల్లింగ్డన్ ప్రభువు నాయకుడుగా నియమింపబడెను. మ రియొక అధికారిఅనగా హైకమిషనరు రాయబారుములో మూ డవసభ్యుడుగా నియమింపబడెను. ఈవిధముగా చేసినందువలన

ప్రజలకు మూడువిధముల అవకాశము చేసియున్నారు. మొద టిది టాంగనీకాలోని ప్రజలను కష్టములపాలొనర్చుట. రెండవది

లండను కాన్సెట్టువారా కష్టములను తీర్చుకపోవుట. మూడవది జినివాకు ఆప్టియచేసికొనుటకు వీలు కలుగనియకపోవుట.

రామకృష్ణ భండార్కరుగారు మరణించినందుకు విచార మును తెలుపునట్టి తీర్మానముగూడ ఆసభలో గావించబడెను. ఆతీర్మానములోనే భండార్కరుగారినిగూర్చి జేశనేవకు డనియు మతసాంఘికసంస్కర యని నిమ్మజాతులకు చేదోడువాడొడై నాడనియు తెలుపబడియుండెను.

(అ. ప్రె.)

* * * * *

బొంబాయి జెయిలుపరిపాలనా

నివేదికము

బొంబాయి, ఆగస్టు 25:—1924 సంవత్సరము బొంబాయి జెయిలుపరిపాలనా నివేదికములో టైటిలను సత్ప్రస రన యం దానప్రతులుగా జేయుటకై గొలుసులను చేడిలను వేయు

టనుగూర్చి నియమములను తిరిగి యేర్పాటుచేయుచు కొన్నికొన్ని ముఖ్యమైనమార్పులు చేయబడినవి. టైటిలకు రిమిషను గ్రాం టు చేయుటలో కూడ విశాలాబ్ధితో సంవత్సరమునకు 20 రోజు

లవరకు రిమిష నిమ్మనట్లు రూల్సు మార్చబడినవి. జెయిల్లో సాధారణపు సెలవులు సాలుకు రి నుండి 11 రోజులవరకు హెచ్చింపబడినవి. జెయిల్లు క్రిక్కిరియిండు విషయముగూడ విచారించబడినది.

(అ. ప్రె.)

* * * * *

వర్షపాతము

హైద్రా, ఆగస్టు 26:—తెన్నినీరయం, అసాములందు వర్ష పాతము చురుకుగనున్నది. ద్వీపకల్పమందు బలమగుచున్నది. తక్కిన ప్రాంతములందు మందముగ గలదు. బంగాళాఖాతము యొక్క ఉత్తరమున దీప్రవను యేర్పడుటకు పరిస్థితు లనుకూ లముగ దమక పడుచున్నవి.

దక్షిణార్కా, అసాము, తూర్పు సంయుక్తరాష్ట్రము లు, కొంకణము, వశ్యాళము, ఉత్తరహైదరాబాదు, మైసూరులందు సర్వసామాన్యముగ వర్షము గరిసెను. ఉత్తరబర్మా, ఉత్తరశ్రము, మధ్యయిండియా, తూర్పు పశ్చిమ మగ్గరాష్ట్రము లందు అచ్చటచ్చట వర్షము గురిసెను. బెంగాలు, చోటానాగ పుగం, పశ్చిమసంయుక్తపరగణాలు, పంజాబు కొండలు, తూర్పు మగ్గపరగణాలు, బొంబాయి దక్కను, దక్షిణహైదరాబాదు, ఆగ్నేయ మదరాసులందు స్వల్పముగ వాన గురిసెను.

హైద్రాబాదు 1, మెదక్ 2, టావాలు, మోరేసు 3, డిబ్రుగూరు 1, ధూన్, జాల్మేగరి 2, అంగుల్ 3, బహ్రాచ్చి, ఛక్రాట 1, మార్బుగోవా, కల్లికోట, నేలం 1½, మెర్కూరా లందు 3 అంగుళముల వానగురిసెను.

నూచన:—ద్వీపకల్పమున శీతాన్యములయందు అధిక ముగ వానగురింపవచ్చును.

(అ. ప్రె.)

* * * * *

సెంట్రలు బ్యాంకినుండి దాచికొనిన సొమ్ము ప్రజలు భీతిచే దీసికొనుట

బొంబాయిలో గొప్ప ఆందోళనము

ఈ బ్యాంకి డైరెక్టరులలో నొకరు దివాలా తీసే నని తెలిసి బ్యాంకిలో ధనమును నిక్షేపించినవారందరూ బొంబాయిలో ఒక్కసారిగా ప్రధానకార్యాలయముకు కాళా కార్యాలయములను చుట్టువేసిరి.

ఈ బ్యాంకి డైరెక్టరులలో నెవరును దివాలాతీయలేదు. ఇంకొకరెవరో దివాలాతీయగా నామసాధ్యత్యమునుబట్టి యిట్టి వచంతికాగిరినది. ఈ బ్యాంకి కేమియును నష్టము లేదు. బ్యాంకి వారు వచ్చినవారి కందరికిని ధనము నిచ్చివేసి ప్రతిష్ఠను కాపాడిరి. అని మేనేజింగు డైరెక్టరు ప్రకటించెను. (ఫీ. ప్రెస్)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— నగరమందు వ్యాపించిన అసత్యపు ప్రతీతిచే గతమంగళవారమునాడు సొమ్ము దాచుకొనినవారు తమసొమ్ము నీయవలసినదని సెంట్రలుబ్యాంకును దండించిరి. బ్యాంకుయొక్క కాళునియ్య రాత్రి 9-30 గంటలవరకును దెరచియుంచబడెను. సొమ్ము బ్యాంకునుండి యివ్వవలసినదని కోసినవారిల్ల సొమ్మువెంటనే యిచ్చివేయబడెను. నగరమందు వెలువడిన ప్రతీతి సత్యమైనది గాదని కొంతకాలమునకు ప్రజలు గ్రహించిరి. కాని అసత్యవార్తను నమ్మి ప్రజలు భీతావహులైరి. బ్యాంకు డైరెక్టర్లను యిటీవల చిక్కులందున్న నొకవ్యక్తిపేరును ఒక్కటియే యగుటవలన ప్రజలు పారపాటుపడి యంత హడావిడికేసినది బ్యాంకు మేనేజింగు డైరెక్టరు పోచన్ వాలా గారు చెప్పిరి. పంచదార, ఉన్నివ ర్రకులు డబ్బుకొరకు చిక్కు పడుచున్నారనియు, అట్టివ ర్రకులతో బ్యాంకునకు కాతలేదనియు స్పష్టముగ పోచన్ వాలాగారు నొక్కితెప్పిరి. అట్టివారల కంపెనీ దివాలాదీయుటచే బ్యాంకునకు లేకమైనను నష్టమురాదని మేనేజింగు డైరెక్టరు చెప్పెను.

ప్రతికల ఖండన

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— సెంట్రలుబ్యాంకి పరపతిని జెడగొట్టుటకు మొన్న గావింపబడిన ప్రయత్నములను బొంబాయి వార్తాపత్రికల్ల ఖండించుచుండెను.

ఈవినింగు న్యాయము

సెంట్రలుబ్యాంకునకు విరోధులుచాలగలరు. సత్యమును ఎవరు వ్యాపింపజేసిరో తెలిసికొనుట కష్టము. ఆ అసత్యము మువలన కొన్ని గంటలలో బ్యాంకు ఒకటిన్నర రూపాయను సొమ్ము యాయవలసినదని నిఘా చేసినవారల కీయవలసినవచ్చెను. పోచన్ వాలాగారు వారి సహాయులు అవనుకు తగినవరులకు గన్న రచి సందేహస్పరులను బాంకు కాతాదారులయొక్క అనుమానము నివృత్తిచేసిరి. ఇంపీరియలు బ్యాంకు, కరంసీ ఆఫీసు చాల సహాయము గావించెను. ముఖ్యముగ ఆఫీసు గంటలనంతరము కరంసీ ఆఫీసు సరిత్రొత్తని చిన్న నోట్లను బ్యాంకు తెచ్చిన పెద్దమొత్తములనోట్లకు మారకము నిచ్చెను. ఇదివర కెన్ని సార్లో సెంట్రలుబ్యాంకి కిట్టి చిక్కులు వచ్చెను. ఇప్పటివరకును పరపతి చెడకుండ ఆ చిక్కులన్ని దాటెను. అసత్యము మీద ఆధారపడి యున్న వార్త బ్యాంకికాతాదారులకు బ్యాంకిపైగల విశ్వాసమును బోగొట్టుటకు అవకాశములేదు. బ్యాంకియొక్క ఆర్థికపరిస్థితులు మునుపెంత కట్టుదిట్టముగ గలవో యిప్పుడును నట్లే గలవు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— బహుశః సెంట్రలుబ్యాంకు విరోధులచే వ్యాపింపజేయబడిన అసత్యపు వార్తలచే నిన్నను బ్యాంకునందు సొమ్ము దాచుకొనిన వారెల్లరును సొమ్ముతీసికొనుటకు వచ్చిరి. బొంబాయి యందలి బ్యాంకు యొక్క ముందు కాళునికి పోజిట్టదారులు చుట్టువేసిరి. నిన్నమధ్యాహ్నము కొంతవరకును బాంకునుండి సొమ్ము తీసికొనిపోవువారి సంఖ్య మామూలుగ నుండెను. కాని కొంతసేపునకు తీసికొనిపోవు రూపాయల మొత్తము రూ.20,00,000ల వరకును చేరిగను. పూర్వపుదివసు చేరములు సేసినకేసికొనుదినము గాన యంతసొమ్ము బ్యాంకునుండి దీసికొనబడుచున్నదని బ్యాంకుఉద్యోగులు దలంచిరి. కాని ఫ్లాగి కపంచదారన ర్రకుదొకడు బాకీల నిచ్చుటలేదని బ్యాంకు హెచ్చరించునకు కబురువచ్చెను. పంచదార, ఉన్ని వ్యాపారస్థులిద్దరు చాలమందికి బాకీపడిరి. వారి ఆర్థికస్థితి చాల అనుమానకరముగ నున్నదనియు, ఇద్దరు వ ర్రకులును దివాలాదీసినచో సెం

ట్రలుబ్యాంకికి చాలసొమ్ము వచ్చుననియు అసత్యపువా ర్తలు బయలుదేరెను. వాస్తవమేమన యాయుద్ధరి వ ర్రకులతో సెంట్రలుబ్యాంకి కన్నడును ఖాతాలేదు. ఈవచంతి ప్రారంభమందు రూపాయలవరకును ప్రారంభమయ్యెను. ఈబాబరునంత గల బ్యాంకికాళుకు చాలమంది ఖాతాదారులుగలరు. వ ర్రకేలర్రమగు మాండ్యోకి వచంతిప్రాకెను. పిదప అబ్దుల్ హమాను వీడికిగూడ యాఅసత్యపువార్త చేరెను. ఈకాళుయందు అయిదురూపాయలు మొదలు 15 రూపాయల వరకును చెక్కు సేవింపు బ్యాంకి పద్దులుగలవు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలుమొదలు బ్యాంకినుండి సొమ్ము దీసికొనుట ప్రారంభమయ్యెను. కాని బ్యాంకి హెచ్చరించునకు మంగళవారమునాడు చలనము గలుగలేదు. కాని హెచ్చరించునందు వార్త చెప్పగానే సొమ్ము నీయుటకు మేనేజింగు డైరెక్టరు పోచన్ వాలాగారుయేర్పాటు గావించిరి. చాల సొమ్ము నిల్వయందుండుటచే వార్తలు తేయగలిగిరి. కరంసీ ఆఫీసుగూడ సహాయము గావించెను. ఆఫీసు గంటలనంతరము గూడ పెద్దనోట్లకు చిల్లరనోట్లను రొక్కమును నీయుటకు కరంసీ ఆఫీసు దెరచి యుంచబడెను. సెంట్రలుబ్యాంకి వైరిమండలి బ్యాంకు పరపతిని జంపుటకు ప్రతిస్పల్ప చిక్కును ఆధారముచేసి యిట్లు జేయుచున్నారని పోచన్ వాలా గారు విలేఖరితో నుడిచిరి. గతమందిల్ల పెక్కు సార్లు జరిగినవియు, యీ సారివలె సెన్నడును జరుగలేదనియు మేనేజింగు డైరెక్టరు నుడిచెను. తమంతట తాము ఆలోచించుకొన బాలని చిన్నచిన్న డిపోజిటరులకు నిన్న నుమారు ఒకకోటి ముప్పది లక్షలు చెల్లింపబడెనని చెల్లబడెను. చిక్కులందున్న వ్యక్తులతో బ్యాంకునకు సంబంధము లేదుగనుక బ్యాంకు పరపతికేమి భంగము గలుగలేదు. నగరమందలి బ్యాంకుకాళులెల్ల రాత్రి 9-30 గంటలవరకును సొమ్ము యాయవడుచుండెను. నేటి ఉదయమునకు భయకారణములు లేవని ప్రజలు గ్రహించిరి. బ్యాంకు మామూలుగ నడచుచున్నది. గతమందువలెనే కొలది దినములలో ఖాతాదారులు తీసికొనిపోయిన ధనమును బ్యాంకు నందు దిరిగి డిపోజిట్టు చేసికొనెవరు. గత సంవత్సరము కాత్రె మాసమందు కలకత్తాలో యిట్లే జరిగెను. అప్పుడు డిపోజిట్టు దార్లకు యాయవడినసొమ్ము తిరిగి కొలది దినములలో బ్యాంకు నందు దాచుటకు తిరిగి వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— సెంట్రలుబ్యాంకిలో ఖాతా గల వ ర్రకులు తమ సొమ్మును ఇచ్చివేయవలసినదని నేడు బ్యాంకు ముట్టజేసెనది. భయమునకు గారణములేదని ఒకవ ర్రకుడు చెప్పెను. నేటి ఉదయమునుండియు బ్యాంకు ఆవరణయందు పని లేనిప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ మూగుచుండిరి. కాని నిజముగ బని ఉన్నవారు మాత్రమే లోపకి కల్గి నీయబడిరి. మధ్యాహ్నమునకు ఖాతాదారుల హడావిడి తగ్గెను. వ్యాపారము మామూలుగ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— సెంట్రలుబ్యాంకి ఆర్థికపరిస్థితుల గురించి నిన్న బయలుదేరిన హడావిడి తగ్గినది. నేటి ఉదయమున స్వల్పమొత్తము దాచుకొనినవారు మాత్రమే సొమ్మును దీసికొనుచున్నారు. నిన్న సాయంత్రమందు బయలుదేరిన హడావిడికిని నేటిదానికి పోలికలేదు. ధనముకొరకు చిక్కులందు పంచదారవ ర్రకుడకు అజమ్ములామ్ హుస్సేనునకును సెంట్రలుబ్యాంకునకును యేవిధమైన సంబంధములేదని స్పష్టముగ బ్యాంకు ఆధికారులు చెల్పుచున్నారు. బ్యాంకి డైరెక్టరు హాజిములామ్ మహమ్మదు అజమ్ గారును పంచదార వ ర్రకుడును నేరుకేరు వ్యక్తులు. ఉన్ని వ ర్రకులు ధనముకొరకు చిక్కులు పడుచున్నారు. బ్యాంకునకు ఉన్నివ ర్రకులతో సంబంధములేదని గూడ స్పష్టముగ చెల్లబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— నేటిసాయంత్రమునకు సెంట్రలు బ్యాంకి ఖాతాదారుల హడావిడి తగ్గెను. బ్యాంకి స్వన వారము మామూలుగ జరుగుచున్నది బ్యాంకితాలాకు ఒక కోటి రూపాయలు యింపిరియలు బ్యాంకినుండి తీయబడెను. ఇంపీరియలు బ్యాంకి రూ.10000 లకు తక్కువగాని నోట్లను బ్యాంకి యంత పెద్ద మొత్తమున కీయబాలపోవుటచే చిన్ననోట్లకొరకు కష్టము గలిగెను. కాని కరంసీ ఆఫీసువారు పెద్దనోట్లకు చిల్లరనోట్లను రొక్కమును ఆఫీసు పైము అయి పోయినను బ్యాంకికి యిచ్చిరి. మామూలుగా కరంసీ ఆఫీసు నాల్గంటలకే కట్టివేయబడుట ఆచారమైనను చాలసేపువరకు చిల్లరనోట్లను నోట్లకు రూపాయలను యిచ్చి బ్యాంకునకు తోడ్పడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి పురపాలకసంఘమువా రొకసభలో భారత కాపనసభకు పత్రాలుగా రధ్యుడుగా సెన్నొనపబడిందులకు సంతోషమును తెలియజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కింగ్డ్రాబాదు, ఆగస్టు 26:— సర్ అలీఇమాంగారు భార్యతోగూడ నిన్నసాయంత్రము మెయిలులో ఇచ్చుటికి వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ ఇండికేచర్

1924 వ సం॥ సివిల్ స్యూటు నెం 488 రు

వాదులు:—1 వూరా సుబ్బయ్య శెట్టి
2 వూరా శ్రీరాములు శెట్టి
ప్రతివాది:—నాతా రంగమన్నార శెట్టి

ఇందుల్ల తెలియజేయడం

సదరు నెంబరులో 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 20 వ తారీఖున కోర్టువారు చేసిన ఆర్డరు ననుసరించి చెన్నపట్టణం జార్జిటవును గోవిందప్ప నాయునివీధి పడమర క్రేజీలో మునిసిపల్ నెం 67 ప్రాత సర్వే నెం 4868, 8 సర్వే నెం 6668 కలెక్టరు సర్టిఫికేటు నెం 5818 గల యిల్లు బాగా సహా 1925 వ సం॥ నెవ్లంబరు నెల 7 వ తారీఖున సోమవారము 8-30 ఘంటలకున్న సదరు నెంబరు లో 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 20 వ తారీఖున హైకోర్టువారుచేసిన ఆర్డరు ననుసరించి చెన్నపట్టణం జార్జిటవును తంబుకెట్టివీధి తూర్పు క్రేజీలో మునిసిపల్ నెం 208 ప్రాత సర్వే నెం 2440, 8 సర్వే నెం 8469 కలెక్టరు సర్టిఫికేటు నెం 1919 గల యిల్లు బాగా సహా 1925 వ సంవత్సరము నెవ్లంబరు నెల 7 వ తారీఖున సోమవారము 4 ఘంటలకు మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ షియల్ రిఫెరెనారివల్ల సదరు యిండ్లవద్ద యేల యిక్తిహారులో చెప్పియుండు యేర్పాటుక్రింద పల్లికు యేలం వేయబడును.

యేలయిస్తారు నోటిసుకాపీలు మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ షియల్ రిఫెరెనారివద్దనున్న మద్రాసు యెన్ ప్లనేడు రోడ్డు 8 వ నెంబరుగల బ్రయంపుబిల్డింగులోనున్న మద్రాసు హైకోర్టువకీలు మ-రా-రా-శ్రీ వ. సూర్యనారాయణయ్య వాడి ఆఫీసులోనున్న తీసుకోవచ్చును.

చెన్నపట్నం, } వ. సూర్యనారాయణయ్య,
ఆగస్టు 25-8-25 } వాదుల వకీలు.

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా తిరువూరు గ్రామములో నున్న శ్రీకృష్ణ రాయ మాధ్యమిక (సెకండరీ జాతీయ పాఠశాలయందు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ పనిచేయుటకు బి. ఎ. క్లాసునందు తీర్థలయిన జాతీయవాది యొకరు కావలసియున్నది. వేతనము ప్రారంభమున మాసమునకు రు 40-0-0 లు ఇవ్వబడును. వారి సామర్థ్యమునుబట్టి అభివృద్ధి జూపబడును. దరఖాస్తులీ క్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

చిరునామా-కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు
కుమార జమీందారు,
గంపలగూడెం, కృష్ణాజిల్లా.

శ్వాశకాస వ్యాధి గ్రస్తులకు వర ప్రసాదము

అయ్య:—మద్రాసులో బ్రాడ్యే నెం 15 రు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి షియల్ డి, ఇకచార్జి డాక్టరు వైద్యవతి కోటా జయరామనాయుడుగారి (Asthma Specific) స్వాశక తారలేవ్యాము, సిద్ధభస్మము నేవించుటవలన నాబాధ బహుత్వంలో తొలగించిన నన్ను అపాయస్థితినుంచి తొలగించినది. నేను క్రూరహయిన ఉబ్బసము దగ్గునో కొంతకాలమునుంచి హింసింపబడుచుంటిని. ఈ వ్యాధికొరకై వార్తాపత్రికలో ప్రచురింపబడిన ఆశేకావధములను నేవించియు నిరరకమైనది. వట్టకడపట బ్రాడ్యే ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసి డాక్టరువ్యాకర్త హాజరయి ప్రత్యేకముగా పరీక్షించుకొని వారిచ్చిన శ్వాసక రాజమును ఒకవారముకోజాలు తీసికొనుటలోనే నేను యిటీవల పీడింపబడుచున్న దుర్గణములన్ని గూ ఆశ్చర్యముగా నివర్తింపజేసి ముందువలె పూర్ణ ఆరోగ్యవంతుడగు జేసినందులకై మిగుల ఆనందించుచున్నాను.

27-8-25. సి. సామశాస్త్రి బి. వ. ఎల్. టి.

History assistant Board Secondary School, Harpanahilli.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

జీవనసుధా

దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును.
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

బాలభారతి గ్రంథనిలయము, చాగల్మఱ్ఱి (కర్నూల్ జిల్లా) పత్రిక

స్థాపితము) భాషాద్వారణ! ముఖ్యోద్దేశ్యము!! చరిత్రమహా!! (1923)

ఇందు ప్రతిరెండుమాసములకు మత, సాంఘిక, దేశీయ, పౌరాణిక అపరాధపరిశోధక, నవలలు, రసవంతములగు నాటకములు, శ్రేష్ఠతమములగు పద్యకావ్యములు నొకటివంతున ప్రకటింపబడును. చందాదారుగా చేరగోరువారు ప్రవేశమును రు 0-8-0 లకు వెల తగ్గించి యివ్వబడును. ముందు వెలువడిన గ్రంథములు కొన నక్కరలేదు. పరియనన్నచో తగ్గింపువెలకు వాటినికూడా పంపబడును. చిరునామా మూరినవెంటనే మాకు తెలుపవలయును.

ఇందు వెలువడిన గ్రంథములు - ప్రథమరత్నము నువర కేసరి కృష్ణసేన (సాంఘికనవల) తృతీయరత్నము మనోరమా విజయము (చరిత్రాత్మక నాటకము) మరొక గండికోట (గీతము)

అంద్రభాషయందు చిత్తరజానముకల ప్రతిమానవుడును చదువరిన యదృశ్యతకథ. మువ్వకేసరికై చంపకమాలయును, కృష్ణసేననకై చంద్రమల్లుడును, పన్నెడి పుష్పాయములును, పడెడిపాట్లును. సమగ్రించెడి సాహసకార్యములును, తుట్టుతుడకు మువ్వకేసరి కృష్ణసేనుల సమాగమమును, సాంతముగా చదివిన వారల హృదయమునకు ముచ్చాగి మేను పులకరించి అనందభాష్పముల విడువకమానదు. సందర్భానుసారముగా పెక్కు సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడినవి వెద్యేల! చదువ మొదలిడిన అంత్యరంగవరకు విడువను మనుసువుట్టును. వెల:- చందాదారులకు 0-12-0, ఇతరులకు 1-0-0. పోస్టేజీ వేరు.

ఇందు మనోరమ తన భర్త కొరకై పడెడి పాట్లును, సాహసములు అత్యద్భుతభయంకరములు. వాల్ దాన్ దొరగారి దుండగములును, దాట్టరుగారి దయాహృదయమును వర్ణింప నలవికాదు. విరాగియగు భర్తను సంసారమునకు దించిన పతి ప్రతాపచరిత్రము. దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి రేయూకుతోటలోని భారతీయ కూలీల పడు పాట్లు చదువ మిగుల సంతాపకరము. వెల:- చందాదారులకు 0-12-0, ఇతరులకు 1-0-0, పోస్టేజీ వేరు.

ఇది కడపజిల్లా జంబలమడుగు తాలూకాయందలి పెన్నా నదీతీరంబుననున్న యొక దుర్గరాజముయొక్క చరిత్ర అప్పటి పున్నతస్థితిని, యిప్పటి హీనస్థితిని చదివిన ప్రతిహైందవుడును కంటితడిపెట్టుక మానడు. నేడే తెప్పించి చదువుడు చందాదారులకు పుచితము ఇతరులకు రు 0-4-0. మరా:- దీనిని ప్రత్యేకముగా పంపుటకు వీలుండదు గాన యేదేని వొక పాత్రమును తెప్పించుకొన్నచో దానివెంట పంపెదము లేదా రు 0-8-0 చీట్లు పంపించినచో ఒక్క పోస్టుగా పంపెదము.

ద్వితీయరత్నము కలియుగ దర్పణము (నాటకము) కలిపాతనిరసము! ఇల్లందారచండకాసనము!! వృద్ధవివాహములు - అతిభాల్య వివాహములు - కలియుగ దర్పణములనియు-యువజన కంటకములనియు ప్రదర్శించుటకు "కలియుగ దర్పణమే" దర్పణము. బాలవితంతునగు సుమతి దుఃఖమును చదివిన నెంతటి రాతిగుండె యైనను కరగక మానదు. ఇందరి పద్యములు రసవంతములు. మోహవారిధిని మునింగిన జనార్ధనుడు-ముక్తిమార్గమును చూపును. వ్యధిచారి-విరాగియగును. నీతిబాహుళ్యము-నీతిబోధకమగును. ఇది దుండగీడులకు-సమైక్యత్రేటు. దుష్టయవ్వన విద్యాగృలకు-విశేషభోధిని శ్యామలైతి దావానలము- వెద్యేల చదివించుచిన హృదయము రంజిల్లును. వెల:- చందాదారులకు రు 0-12-0, ఇతరులకు రు 1-0-0, పోస్టేజీ వేరు.

చతుర్థరత్నము మేవాడు పతనము (చరిత్రాత్మక నాటకము) సుప్రసిద్ధ కవి శేఖరుడుగు బాబు దిలీపచంద్రాచార్యురాయి గారి వంగభాషా రూపకానువాదము మాస్పిచే బోషింపబడిన కరుణరసమును గోవింద సింహస్వామిచే వన్నె కెక్కిన శ్రాత్ర రసమును, మహాబత్ ఖానుని పట్టుదలయును చదివయే తీరవలయును. మొగత్ నేనాధిపతియగు హిదాయత్ ఖానుని షిరికి చేట్టులు చదువ పాఠకుల కడుపుబ్బ నవ్వించును (సత్యవతి సమ రోత్సాహమును చదువునపుడు ఎట్టి పిరికివానికైనను మృతరస ముచ్చొంగును. హృదయములగు-పద్యములు అమృతోపమములగు-గేయములు సాహిత్యభూషిత గద్యములు ప్రదర్శనానుకూలము. అనువాదకులు శ్రీ పాలవర్తి సూర్యనారాయణగారు సుప్రసిద్ధ హిందీ వంగభాషా వికారదులగు శ్రీ జంధ్యాల శివస్వామిగారిచే తీరిక వ్రాయబడినది. చందాదారులకు కాలికొలెండు రు 1-0-0 యితులకు సాదా ప్రతి రు 1-4-0

ద్వితీయకుసుమము రత్న బాయి (సాంఘిక నవల) గ్రంథకర్త: బూదూరు రామానుజులు రెడ్డిగారు చివ్వాడ వర్తమానకాలమున ఆడుబిడ్డలు గల తల్లిదండ్రుల నమాంతముగా మ్రొగించేయించునట్లు వరకల్లు-ములగురించి తేటతెల్లముగా దెల్పబడినది. వరకల్లు-ముల వైఖరి- ఆడుబిడ్డలుగలవారి యవస్థ- వివాహములందలి విరుద్ధములు- మోహమందలి మోహము, ముద్దులొలుకు చక్కనిమాటలతో నిండియున్నది. ప్రతియింటను ప్రతిచేతను ఉండే తీరవలసిన ఉత్సాహంకారము. పాఠకుల బరవశమొందించును. వెల స్వల్పము. పలమధికము. వెల:- చందాదారులకు రు 0-6-0 ఇతరులకు రు 0-8-0

వలయువారు:- యం.రామసుబ్బయ్యశ్రేష్ఠి, ప్రెసిడెంటు, బాలభారత గ్రంథనిలయము చాగల్మఱ్ఱి, కర్నూల్ జిల్లా

స్వరాజ్యాభిరూపము ఇప్పుడుపూర్వలో యిండియను అసోసియేషను వారు మహాత్మున కాత్తివ్య మొనగినపుడు మహాత్ము డొనగిన ఉపన్యాసము. "నేనుగూడ కార్మికుడనే యని మీ రందరు నెరిగియేయున్నారు. నేను నేతపనివాడను. నూలువడకువాడను. భూమి దున్నువాడను. సుద్రుపరచువాడను అని చెప్పకొనుట అవమాన మనినే నెన్నుదును తలంపను. ఈవృత్తులలో కొన్ని నాకు కొద్దిగా తెలియును. కర్మకారులు లేకున్న మనము క్షణకాలమైన తీవ్రపరమగాన నట్టి కార్మికులలో నే నొకడనని చెప్పకొనుట కంటె గౌరవకరము వేరొకటి లేదనియే నేను తలంచెదను. పని చేయుటయే ప్రార్థన చేయుటయను వర్తమగుల లాటిను సామెత యొకటియున్నది. "మేధాశక్తితో గాక శరీరశక్తితో చేతులార పనిచేయనివానికి అన్నము పెట్టగూడదు" అని విరోపాఖండ వాసులలో నొక సుప్రసిద్ధకవి గ్రాసెను. హిందూమతముగూడ యీభావమునే పెక్కువిధముల కల్పించెను." కర్మ చేయకుండ అనగా కష్టపడి పనిచేయకుండ భుజించువాడు చోరుడు. వాడు తినుతిండి పాపపుకూడే." అను అర్థముగల శ్లోకము భగవద్గీతయందేయున్నది. కావున ప్రపంచమునందలి కార్మికులలో నన్నుగూడ కలుపుకొనుటవలన నాకు చాలగౌరవము కలుగుచున్నదని నేను సంకల్పించుచుందును. భారతదేశమునందలి పరిశ్రామిక స్థానములలో మిక్కిలి గొప్పది అని తెప్పగలిగినను మానవగు గొప్పవానిలో నొకటి అని నిష్పంశముగా చెప్పదగిన యీ స్థానమునకు వచ్చి యిహటి సంగతులను సమగ్రముగా తెలిసికొన వలెనను కోరిక నాకు చాలమొప్పుగా నుండెను. కాని నాకృష్ణ లేవియునుగూడ పాక్షికములు కావు. సత్యమును అహింసయును నాముఖ్య సిద్ధాంతము లగుటచే నేను కార్మికులతో నేకీభవించుచున్నను యంత్రాలయజమానులను నాకు మిత్రులే. 25 ఏండ్లనుండి నేను దేశభవచేయుచుంటిని.

మొదటినుండియు నేను కార్మికులపక్షమున నేపనిచేయుచున్నను నేను తమకు విశ్వాసపాత్రుడనగు మిత్రుడనేగాని శత్రువనకానని యంత్రాలయ జమాను లందరును బాగుగా గ్రహించి యేయున్నారు. నేడెచటికిగూడ యజమానులగు తాతాకంపెనివారి మిత్రుడనుగా నే వచ్చితిని. తాతాకంపెనివారికిని నాకును మైత్రి కలుగుటకు గల కారణమును నేనెచట వివరింపకున్న కృతఘ్నుల కలుగును. నేను దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులప్రతిష్ఠను కాపాడుటకు శ్రమపడుచున్న సమయమున నాకు మొదట సర్ రెతన తాతాగారే సహాయము చేసిరి. 25,000 రూపాయలకు చెక్కును పంపుచు యింకను కావలసిన పంపెదనని వారు నాకపుడు లేఖనుగూడ వ్రాసిరి. తదాదిగా వారికిని నాకును మైత్రి పెంపొందుచునే యుండెను. కావున నే డిటకు రాగలిగినందువలన నా కపరిమితముగ సంతోషము కలుగుచున్నది. రేపు నే నిట నుండి వెడలిపోవలసియున్నది. రెండవోజులలో నేనుగ్రహింపదలచిన విషయముల నన్నిటిని గ్రహింప గలుగుట అసంభవము గాన నా కందులకు విచారముగానే యున్నది. నిరుపమానమున నీ పరిశ్రమస్థానము అఖండైశ్వర్యమును విజయమును కలుగజేయును గాక. యజమానులకును కార్మికులకును అత్యధికమగు సహృదయము నెలకొను గాక. అనాకుదాబాదులలో యజమానులతోను కార్మికులతోను నాకు తరుచు సంబంధము కలుగుచునేయుండును. యజమానులకును కార్మికులకును అత్యధిక మగు స్నేహమును సోదరభావమును కలుగవలెననియే నే నెల్లప్పుడును కోరుచుందును. అదియే నా ఆశయము. యజమానులు కార్మికుల ధనమును నీచినిగూడ వృద్ధినిం దింపవలెను. కార్మికుల సంరక్షణభార మంతయును యజమానులపైననే యున్నది. ఈ జన్మదుపురమున నేలకొలదిగా భారతీయులును పాశ్చాత్యులునుగూడ పనిచేయుచుండిననువారికి మైత్రి భాగుగానే యున్నదని నేను వింటిని. అది నిజమేయనుగాక యిది కోరదను. ఇచట యజమానులును కార్మికులును సోదరభావముతో పనిని నెరవేర్చుచు మార్గదర్శకులు కావలసినయే నేనుకోరదను. ఈ విశాలముగ కర్మాగారమునందు పనిచేయునపుడుమాత్రమే గాక ఎల్లప్పుడు గూడ నట్టి గాఢమైత్రి నెలకొన వలెననియే

నేను కోరదను. ఒకరధికులు యింకొకరు అల్లులు అను భావములేకుండ మీరందరను సోదరసోదరభ్రాతృమిత్ర మెలగినచో నదియే స్వరాజ్యాభిరూపమగును. నేను అసహాయవాదినని చెప్పితిని. నేను సత్యాగ్రహినిని గూడ చెప్పెదను. ఆంగ్లభాషలోని మరికొన్ని పదములకువలె 'నాన-కోవాపరేటరు' 'సివిలు రిజిస్టరు' అనుపదములకుగూడ అనిష్టత్యమువట్టివది. నేను సహాయముచేయగలుగుటకే అసహాయపదతి నవలంబించెదను. బూటకపు సహాయము నాకు గిట్టదు మేడిమిబంగారము (24 కార్టూ) వన్నెకు తగ్గగూడదు నేను అసహాయవాదినై నను సర్ మైక్లే ఓడ్యయరు, జనరలు డయరు గార్లతోగూడ స్నేహభావమును కలగయుండుట కెట్టి అభ్యంతరమునులేదు. హానికరముగ పద్ధతితో అసహాయతగాని హానిచేసిన మనుష్యునితోగాదు. "అపకారికి నుపకారము నెవమెన్నక చేయువాడు నేర్పరిమనతో" అనునదియే ఉత్తమమగు హిందూ మత ధర్మము గాన అసహాయవాదుల ధర్మముగూడ నదియే. ఇచట నున్నవారి ముఖ్యశ్రీతికి నేనీ విషయములను తెలుపుచుండలేదు. నేను లోననొకటి లెచుచు వేరొక రీతిగా నెన్నుదును. పేకి పలుకువాడను గాను. ఒకపుడు నాపలకు తాతాగారికముగా శ్రోతలకు రుచింపక పోయినను "సత్యమేవ జయతి" అను నాకృష్ణ మెన్నటికిని తప్పిపోదను నమ్మకము నాకు పూర్తిగా నున్నది. నాజీవితమనందు నాకు పెక్కు సార్లు నిదర్శనములుగూడ కనబడెను. కాన నిచట రెండు పక్షములవారికిని గూడ మైత్రి కలుగవలెనని నేను మనఃపూర్వముగానే కోరుచున్నాను. భారతదేశమునకు దాస్య విముక్తిని కలిగించుటలోను సకల ప్రపంచమునకు భారతమాత కాంతి సందేశమును పంపగలుగునటుల చేయుటలోను మీరు రోడ్డు వలెననిగూడ నేను కోరుచు దైవమును ప్రార్థించుచుందును భారతీయులును విరోపియనులును కలసిన ఈ సభకుగల సాంకేతికార్థ మిదియే. మన మందరమును కలిసి ప్రపంచమును కాంతి సదాభివృద్ధిములను నెలకొల్పవలెనను నదియే ఆ సాంకేతికార్థము మీరు తాతా కంపెనివారికి నేవచేయుచునే భారతమాతకు గూడ నేవచేయునటులును కేవలము కుక్షింభరీత్యమే జన్మకు చరితార్థముకాదనయ్య మహాన్నతాశయము వేరొందు కలదని యు మీరు గ్రహించునటులును సర్వస్వము ధనుగ్రహించుగాక" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన

- 10. ఏడుబావులు గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు
- 14. ఎన్.ప్లనేడ్ డా॥ బి. ఎన్. మల్లయ్యగారు
- 21. కీల్పాక్ ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* ఏడుబావుల డివిజనులో కాంగ్రెసు సభ *

శ్రీ॥ గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారికి వోట్ల నొసంగుడు

ఏడుబావుల డివిజనునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారిని, బలపరచుటకై సినిమామెజిస్ట్రేటు వద్ద నిన్నను రేటు కేయరుల సభను జరిగినది. బాలసుబ్రహ్మణ్యం పిల్లెగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి.

శ్రీమాన్ వివ్యాన్ మునుస్వామి పిల్లెగారు ప్రభుత్వమున ఉపన్యసించిరి. ఆసానమునకు ముగ్గురు అభ్యర్థులు గలరనియు, అందు ఒకరు జస్టిసు పక్షమువారు. వేరొకరు కాంగ్రెసుపక్షము వారు గలరనిరి. ప్రజలకు ఓటుజేయు హక్కును కాంగ్రెసువారే సాధించిరి. కాంగ్రెసువారి ప్రచారమువల్లనే ఓటు యొక్క విలువ రేటుకేయరులకు తెలిసెను. అంతకులూర్వము అభ్యర్థులు పలుకుబడి గలవారి నొక్కరిని బట్టి ఓట్లన్నియు సంపాదించుచుండిరి. ఇక జస్టిసుపక్ష మన్ననో యీశేరునకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుచున్నది. ఆదిని అందరకు న్యాయమొసంగు నుద్దేశముతో 'జస్టిసు' న్యాయము అన్న పేరు పెట్టుకొన్నను యిప్పుడు దానికి వ్యతిరేకముగ వచుకొనుచున్నది. కాంగ్రెసువారు దేశీయులెల్లరి తరపున పనిజేయుచుండురు.

జస్టిసుపక్షమువారు 30, 40 మంది స్వార్థపరులకొరకు పనిజేయుదురు.

కాంగ్రెసువారు ప్రపంచము దంపరిచే పొగడ్త గాంచుచున్నారు. జస్టిసువారు నిందింప బడుచున్నారు. వారు విదేశ నిరంకుశపరిపాలన నాగడ్రిక్కు యత్నించుచుండ వీరు దానినే స్థిరపరుప సహాయపడుచున్నారు. కావున వోటరులు కాంగ్రెసు పక్షమునే నమ్ముకొనవలెనని పిల్లెగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట ఈశ్వరయ్యగారు (తండియూరుపేటలో) గాయములు బడిన కాంగ్రెసు వాలంటీరు) మాట్లాడిరి. ఆదికేశవులు నాయకరుగారు జస్టిసుపక్షమువారి దౌర్జన్యచేష్టలగుర్చి చెప్పిరి. చచ్చిచ్చి మూర్ఖుల నియమించి ప్రారకర్లు చేయించుట వారికి పరిపాలయినది. వారి పత్రికలు ఆత్మల కయిష్టత దెలుపుచునే కాంగ్రెసువారిని నిందించుచుండును. తణికావలం చెట్టిగారు స్వరాజ్య మనగా బ్రాహ్మణ రాజ్యమని చెప్పిరి. స్వరాజ్యోద్యమము పుట్టుకకు బ్రాహ్మణేతరులే కారకులనియు, వారి సంఖ్యయే అం దెక్కువగ నున్నదనియు చెట్టిగారికి జెప్పగోరదను. చెట్టిగారికి దేశస్థితి యేమియు తెలియదు. కావున బ్రాహ్మణులు వత్తురని యెవ్వరును భయపడ నవసరములేదు. రంగయ్యనాయుడుగారికి ఓట్లయలవలెనని చెప్పిరి.

జస్టిసుపక్ష అన్యాయము

జేబుగోపాలచెట్టిగారను పల్లెకులస్థులు పిమ్మట ఉపన్యసించిరి. జస్టిసుపక్షము డిమాండ్రూపికు సంఘ. బ్రాహ్మణేతరులలో అన్ని సంఘముల ప్రాతినిధ్యము గలదు అందుకేగాని, అది నిజముగాదు. నిమ్మజాతుల యభివృద్ధికి వీరేమి తోడ్పడిరి. ఆస్పృశ్యత లొలగించుటకు వీరేమి చేసిరి. చైకం తగవు కాంగ్రెసునాయకుల నలన గెలిచినదగాని, ఆసహాయమున జస్టిసుపక్షమువారు తమ నాయకుల నొక్కరినైన బంపిరా? కావున జస్టిసుపక్షము బ్రాహ్మణేతరుల సర్వ ప్రాతినిధ్యము గలదనుట కట్ల కొద్దిమంది చెట్టియారులు, ముదల్యారులు, నాయకులు

స్వలాభముకొరకు స్థాపించబడినది. వీరు న్యాయముపేరట పేద ప్రజల మోసగించుచున్నారు. కావున వోటరులు వీరి మాయలకు లొంగరాదని ఆయన చెప్పెను.

జనాబు అబ్దులకరీముగారు కొన్ని డిమాండ్లలో శత్రు పక్షమువారు కాంగ్రెసు భజనలకు వెక్కిరింతగా భజనల జేయుచున్నారు. కావున వారి ఎగతాళిని ఓటరులు లక్ష్యము జేయరాదని చెప్పిరి.

బొంబాయిలో దేశీయవర్తకుల సంఘము

ఎల్.ఆర్. తైర్నీగారు పాదించినదలచిన తీర్మానము

"ఇండియన్ కరెన్సీస్ట్రీటు' అను నాణెములమారకము పద్ధతినిగూర్చి విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన సంఘము రోయలుకమిషను నందలి సభ్యులలో పలువురుకు మారకమును గూర్చి గల అభిప్రాయములు మనకు బాగుగ తెలిసియేయున్నవి. కావున యీ విచారణ నలన మన దేశమునకు స్థిరముగులాభమేమియును కలుగునను నాశలేదుగాన సర్ పురుషోత్తమదాసు థామర్దాసుగారీ సంఘమున సభ్యుడుగానుండి తన భావములను వెల్లడించుటవలనను ఈవర్తకుల సంఘము ఇండియను మర్రెంటెన్సు ఫేబరువారు సాక్ష్యమిచ్చుటవలనను లాభమేమియును కలుగదు గాన సర్ పురుషోత్తం గారు రాజీనామా నియోగవలె ననియును యీ సంఘమువారు యీకమిషనును లెక్కచేయ గూడవనియు తీర్మానించడమైనది" అను తీర్మానము నువపాదించెదనని తైర్నీగారు తెలియజేసిరి. (అ.ప్రెసు)

మెడినాపై వాహబీలదాడి

బొంబాయి మహమ్మదీయుల క్రోధము

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-మెడినాలో మహమ్మదు ప్రవక్త యొక్క సమాధిపై వాహబీలు దాడిచెడలిన వార్త తెలియగానే నిన్న రాత్రి బొంబాయిలోని మహమ్మదీయుల లందరును ఒక్కచోసభగావించి తమ క్రోధమును వెల్లడిచిరి. ఇబిన్ నాదుచే నడపబడుచున్న వాహబీలచుక్కలను ఖండించుచు ఉపన్యాసములు గావించబడెను. వాహబీలపక్షము వహించుచున్న కేంద్రభిలాషకు సంఘమువారు తీవ్రముగా ఖండింపబడిరి. మహమ్మదీయులందరును తమ పవిత్రక్షులను కాపాడుకొనవలెనని హెచ్చరించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. వచ్చేకుక్రవారమునాడు పారతాలము ననుసరించవలెనని తీర్మానింపబడెను. (అ.ప్రె.)

మదీనాలో మహమ్మదువారి గోరి

మాలానామోకతాలిగారి ప్రకటన

మదీనాలో మహమ్మదువారి గోరికి నష్టము కలిగింపవలెనను వార్త స్థిరపడువరకును భారతదేశపు మహమ్మదీయులు కాంతమును పూసవలెను అని సాకతాలిగారు ప్రకటించిరి. (అ.ప్రెసు)

ఆప్తుసానమున అహమదీయులకుట

అసత్య ప్రచారము

ఆప్తుసానమునందు ప్రభుత్వోద్యోగులందరును అహమదీయ సిద్ధాంతమునే అనుబించిరి. ప్రజలకిప్పుడీ సిద్ధాంతముపై నెట్టి ద్వేషమును లేదు. త్వరలో దేశీయులందరును యీ సిద్ధాంతమునే అనుబించెదరు." అని దక్షిణ ప్రాంతమున యిద్దరు అహమదీయులు ఆత్యధికముగ ప్రచారమును చేయసాగిరి "అందువలన ప్రజలలో ఉన్యోగంపై అధికముగ వాగ్రహము ప్రబలినది." అని తులు-ఆ-ఆప్తు స అను పత్రికలో చాల వ్యాసములు ప్రకటించబడెను. (ప్రత్యేక విశేషి)

బొంబాయి గవర్నరు

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-బొంబాయి గవర్నరు జేడు అహమ్మదునగరు వచ్చెను. అహమ్మదునగరు పురపాలక సంఘము వారును జిల్లాబోర్డువారును సన్మానపత్రముల నొసంగగా, గవర్నరు వాటికి జాయింటుగా జవాబుచెప్పెను. (అ.ప్రె.)

కరెన్సీకమిషను

సభ్యులయెడల బొంబాయివాణిజ్యసంఘమువారి

అసమ్మతి

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-కరెన్సీ కమిషనులో అధిక సంఖ్య హైందవులదిగా నుండవలెననియు అన్యక్షుడుగూడ హైందవుడుగా నుండవలెననియు ప్రజలు కోరుచున్నదానికి విరుద్ధముగా నున్నదని కరెన్సీసభ్యులయెడ అసమ్మతిని జూపుచు బొంబాయి వాణిజ్యసంఘముయొక్క ఆక్టింగుచైర్మను జహంగీరు పెటిటుగారు రాజప్రతినిధికి తంతుచేసిరి. కమిషనులో హిందూ దేశక్షేమమును గాపాడువారు లేరనియు కావున విచారణయందు ప్రజలకు నమ్మకము చాలదనియు నీసంఘమువారు దృఢనిశ్చయముతో నున్నారు. (అ.ప్రె.)

"కాంగ్రెస్"

ఆంధ్రజాతీయ వారపత్రిక రాజమహేంద్ర వరమునుండి శీతానగరమునకు మార్చబడినది.

గౌతమీసత్యాగ్రహశ్రమమువారిచే ప్రకటితము. సంపాదకులుమద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య. సంపత్కరచందా రుగిలు మాత్రమే.

ప్రకటనలు చేయగోరువారికి మిగుల లాభకరము. నలయు వారు మేనేజరు, "కాంగ్రెస్"

శీతానగరం, కొత్తూరుమార్గము గోదావరిజిల్లా అని ప్రాసేది.

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవమార్పు- సూతనాంశములంద్రేర్చి ముద్రించితమి. ఈ గ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును తెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలకలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. 2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

స్టీల్స్ నెట్ వెటి

2263

గడచిన 50 సం॥రముల నుండి పరిశోధన చేయబడిన వాటి అన్నిటిలోను ఇది యొక్కపే స్థిమముగా తేలినది. ఇది ఇతర కన్స్ట్రక్షన్ వాటివలె పనికిమాలినది కాదు. తామర, గజ్జ (డోబీన్ ఇన్), కురుపులు, గండమాల సంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగునవి పూచీగా కుదురును. అనేకుల యిందువలన జీవించుచున్నారు. మీరేల ప్రయత్నించుకూడదు.

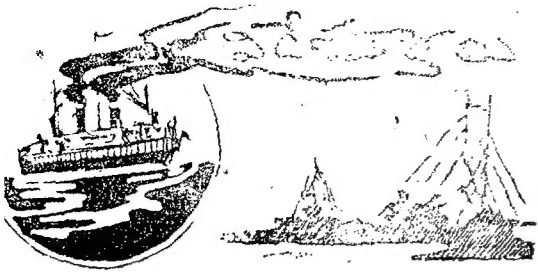
1 డజను బుడ్డవెల రూ॥ 9-0-0 1-కి ధర రూ॥ 1-0-0. మీచే కనిపెట్టుబడి, మద్రాసు రాజధాని, బరార్, సీలోను మొదలగు చోట్లకు మేమే స్వయముగావంపుచున్నాము.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

తెనుగు ఇండియన్ వీనల్ కోడ్

మంచిఅచ్చు, దశసరికాగితములు, గట్టిబైండు వెల రూ 4. ధర్మనిక్రయము- ప్రతి 1-కి రూ 3-0-0. ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడు గ్రంథము. గ్రంథాంతమున ఆయానేరముల స్వభావము, బోధపడునట్లు తేట తెనుగున మద్రాసు హైకోర్టు వకీలు, బి. ఎ. బి. ఎల్. రెంటాలింగ్ వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశాల్ని దర్శనము. వారంటు, జామీను, రాజీ, విచారణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లకు సంబంధించిన అంశములు తెలుసు- చేర్చినది. అనేకవేల ప్రతులు సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నవి.

వికోరియా డిపో, మెలాపూరు - మదరాసు.

అంతర్జాతీయమండలి ఋణము

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి రాయబారములు

కెయిరో గారి ప్రయత్నములు

లీఫీట్, ఆగస్టు 25:— ఫ్రెంచి రాయబారి కార్యాలయమున ఇంగ్లండు బ్యాంకు గవర్నరు మాంటేగు నార్కిస్ గారితో చాలవరకు మాట్లాడిరి.

మధ్యాహ్నము చర్చిలుగారితో కోశాగారమున మాట్లాడిరి. చర్చిలుగారితో డౌనింగ్ స్ట్రీట్ లో భోజనము చేసెదరు. కెయిరో గారు మాంటేగు నార్కిస్ మొకన్నా గార్లతో మాట్లాడుట చాలా భారతమునది. అమెరికను రాయబారితో మాట్లాడుటనుగూర్చి గూడ చాలా వ్యాఖ్యానము జరిగెను. ఫ్రెంచి సర్తకపు ఋణమునుగూర్చి కెయిరో గారు మాంటేగు నార్కిస్ గారితో మాట్లాడిరి. ఇంగ్లండు బ్యాంకు ఫ్రెంచి బ్యాంకుకిచ్చిన మొత్తమును ప్రతిసంవత్సరము ఇంతమొత్తము క్రింద తీర్చువిషయమై ప్రస్తావించిరి.

సర్ ఫజలి హుస్సేనుగారు

సర్. హబీబుల్లాగారు వెలపుపెట్టగా తాత్కాలికముగ నియమింపబడిన ఇండియా ప్రభుత్వ విద్యాంగ సభ్యుడు. (పంజాబు విద్యాశాఖ మంత్రిగ నున్నారు) (లెఫ్టినెంట్.)

అమెరికను రాయబారితో మాట్లాడిరి. అమెరికా కీయవలసిన మొత్తమును నిశ్చయించుకొన్నచో బ్రిటను కీయవలసిన మొత్తమును హెచ్చించుటకు వీలవననున్నారు.

స్వప్నముగ తేలలేదు

ప్రస్తుతము జరుగవచ్చు ఆంగ్లో ఫ్రెంచి రాయబారముల స్వప్నముగ తేలవు. కాని క్రొత్త పర్పాటులను ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసెదరు. రేపు మరల చర్చిలుగారితో మాట్లాడి ఫ్యారిస్ కు 27 తేదీని బయలుదేరెను.

ఫ్రెంచి పత్రికల యభిప్రాయము

ఫ్యారిస్, ఆగస్టు 25:— చర్చిలు కెయిరో గార్ల సంభాషణలు హృద్యముగ నేయున్నను ఫ్రాంసుకు ప్రత్యేక సౌకర్యమును జూపవలెననుచున్నవి.

సమానపు టాదరణ

ఇటలీకి జూపిన సౌకర్యములనే ఫ్రాంసుకు గూడ జూపిన మానముగ ఆదరణ జూపవలెనని కెయిరో గారు చర్చిలుగారితో అన్నట్లు ఈతోడి ఫ్యారిస్ పత్రిక వాకొనుచున్నది. ఈ ఋణ సంపర్కమున ఇటలీ ప్రాపును సంపాదించుటకు బ్రిటను ప్రయత్నించుచున్నదనుటకు కవకాశముండగూడ దనుచున్నది.

అమెరికావారు బెల్జియముమీద ఎక్కువ భారమును మోపి. ఫ్రాంసుపై మోపనున్నారు. దీనినిబట్టి జూడ ఆర్థిక పరిస్థితులు అసాధ్యముగ మారునని ప్రజలు విశేషపత్రికలు లెలంబులదని వెంటిలు జర్నలు పత్రిక గూచించుచున్నది.

ఋణ గ్రంథాలకు సౌకర్యములు

కూ లి డ్డి గారు

స్వాంపుకాట్, ఆగస్టు 25:— బాక్యమును దేశములకు బ్రిటనుకు జూపిన సౌకర్యముకంటె ఎక్కువ సదుపాయమును జూపి ఎంత గడువీయవలెనో నిశ్చయించవలెనని కూలిడ్డిగారు చున్నారు. ఋణ గ్రంథాలని శక్తినిబట్టి పరిష్కారముజేయుటకు కార్యక్రమం రూపకొనిరనిరి. ఈవిధానమును ఎందులో గూడ వెల్లెయిల్లు ఒడంబడికవలనగాని ఇతర ఒడంబడికలవలనగాని మార్చగూడదనిరి.

ఆస్ట్రేలియా నౌక సమై

దక్షిణ ఆఫ్రికాకు వ్యాపించుట

సిడ్నీ, ఆగస్టు 25:— వాహగారుగాని మరితర సమై వాయవ్యముగాని అత్యంత జేయబడినచో న్యూసౌత్ వేల్సు నావికులు పనిమానివేసెదమని నిశ్చయించుకొనిరి. కామన్వెల్త్ అంతటను నావికసంఘమునా రంబరును సభలను జేసిరి.

సమైలో జోక్యమున్న వార్లను ప్రవాసమున కంపుటకు ప్రభుత్వమునా రొక సంఘమును నియమించిరి.

మంగోలియా నౌక యావత్తుసిబ్బందితో సిడ్నీ కు బయలుదేరెను.

ఈ సమై దక్షిణ ఆఫ్రికాకు గూడ వ్యాపించెను. స్వాండు గేటు క్యాపిలు నౌకను దర్శనములో ఆపుజేసిరి.

యూరికిడేసు నౌకాసిబ్బంది సమైవారులతో జేరెను. డిటాలు నౌకాసిబ్బంది తమసానుభూతిని జూపుచు ఇనివరకు జేసికొన్న ఒడంబడికను మన్నించవలెననియు దానిని దిద్దవలసినచో ఇంగ్లండులో జేయవలె ననియు దెలియజేసిరి.

దక్షిణ ఆస్ట్రేలియావారుగూడ, సమైను ఆహ్వాదించి తోడ్పడెదమనిరి.

ఇతరరేవులలో సమైగట్టుట కంగీకరించి సాధ్యమైనంత త్వరలో ఆస్ట్రేలియా నావికసంఘమువారు లండను ప్రతినిధి నేర్పాటు జేయవలె నని 300 బ్రిటిషు నావికులు తీర్మానించుకొనిరి.

డూను తిరుగబాటు

డమాస్కుస్ ముట్టడిని తరుమగొట్టుట

ప్యారిస్, ఆగస్టు 25:— నిన్నటి యుద్ధమున డూనులు డమాస్కుస్ ను ముట్టడించిరి. కాని ఫ్రెంచి ఆర్మికదళము వైమానికులు ఎదుర్కొని శత్రువులను జేబెల్ డ్రూసు ముఖముగ బారదొలిరి. శత్రువులకు గొప్పనష్టములు గల్గెను.

నెంబ్లిలో అన్వేషకజ్యోతిశ పర్యవసము జరిగెను.

డాను నష్టపరిహారములు

జర్మను విమానములలో ఋణపత్రములను దెచ్చుట

లండను, ఆగస్టు 25:— జర్మను విమానము క్రాయిగను జేరెను. ప్రజలు గుంపులుగ జూడవచ్చిరి. 95660 హేసుల ఋణపత్రములను డాన్ నివేదిక ప్రకారము భారతముగ దెచ్చెను. ఇంగ్లండు బ్యాంకులో ఈపత్రముల నుంచిరి. పోలీసువారు మోటారుబండిని గాపాడుచువెల్లిరి. నీళ్లను ఊడ దీయుటకు జర్మను ఉద్యోగులు విమానములలో లండనుకు వెల్లిరి. పత్రములనుగూడ లెక్కపెట్టెదరట. ఇట్టి జర్మను విమానము ఇంగ్లండుకు వచ్చుట కిదే ప్రథమము.

చీనానుంకములసభ

ఇంగ్లండు ఆహ్వానము నంగీకరించుట

లండను, ఆగస్టు 25:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చీనా ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానము నంగీకరించిరి.

యువరాజు ఆరంభైనుసంచారము

హౌటెలు, ఆగస్టు 25:— యువరాజు సెసెర్యు ఎస్టాకోయీయా గొల్లపల్లెకు వెడలిరి. 120 వేల ఎకరముల విస్తీర్ణముగనున్నది. 30 వేల వసువులు, 50 వేల గొట్టెలు, మాడువేల గట్టుములు ఈపల్లెలో నున్నవి. యువరాజునకు స్వాగతము నొసగిరి.

నల్లమందు ఒడంబడిక

జపాను ధ్రువపరుచుట

మొన్న జరిగిన అంతర్జాతీయ సభలందు నిర్ణయించినట్లు నల్లమందు ఒడంబడికను జపాను అంగీకరించు నని తెలిపిరి.

భారత దేశ నివేదికము

జనీవా, ఆగస్టు 25:— నేటి మధ్యాహ్నము సభలో నల్లమందు ఒడంబడికను చర్చించుచు బ్రిటిషు ఉత్తర బోర్నియో దేశమునుండి ఫిలిప్పైన్సుకు ఎగుమతి జేయకుండ జేయలేదని యునైటెడ్ కింగ్డమ్ ప్రతినిధి యగు హ్యూమిల్టనునతిగా రడిసిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై శ్రద్ధ వహించిరనియు చీనానుండి ఎగుమతియగు 17000 టన్నుల నల్లమందుకంటె ఉత్తర బోర్నియోనుండి ఎగుమతియగు నల్లమందు లెక్కలోనిది గాదని క్యాంబెలుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

బోర్నియోనుండి ఫిలిప్పైన్సుకు విస్తారముగ నల్లమందు ఎగుమతిగాలేదని సర్ మాల్కండ్ డివిలింగ్సీ గారు అనిరి. 1920 సంవత్సరపు జపాను నివేదికమును పరీక్షించిరి. 7000 కిలోగ్రాముల కోకెయిను తయారుజేసి రనిరి.

నల్లమందు ఎగుమతిచేసెదమనుటను అతిజాగ్రత్తగ పరీక్షించుచున్నారనియు దేశములో ఎంతికావరనో అంతవరకే నల్లమందును తయారుజేయుచున్నారనియు నైద్యమునకు, ప్రకృతి

ఎం. ఎ. డిగ్రీ పొందిన ఆంధ్ర స్త్రీ

మీసు బుచ్చమ్మగారు. ఈమె మొన్నటి కాన్వోకేషనులో ఎం. ఎ. డిగ్రీని గ్రహించెను. ఈవత్సరము ఎం. ఎ. పట్టము నొందిన స్త్రీ యీమె ఒక్కరైయ్యె. (ప్రస్తుతము బి. ఎల్. చదువుచున్నది. ఎం. వెంకటరత్నంగారి కుమార్తె. (లెఫ్టినెంట్.)

శాస్త్రసందర్శనములందును నల్లమందును వాడుచున్నారనియు జపాను ప్రతినిధి తమ ప్రభుత్వవిధానమును దెలియజేసెను.

జపానులో మార్చెయిను చాలవరకున్నదనియు 1000000 ఔన్సులుండుననియు క్యాంబెలుగారునిరి.

వికింగు సమై

అంతరించుట

వికింగు, ఆగస్టు 25:— బ్రిటిషు రాయబారి కార్యాలయమున సమైవారులు చాలమంది పనిలో ప్రవేశించిరి. రేడా వీరిస్థానే ఇతరులు నియమించబడిరి. సమై అంతరించెనని రాయబారపు కార్యాలయమువారు రనుకొనుచున్నారు.

రూరు ఆక్రమణ తొలగుట

డసల్దార్, ఆగస్టు 25:— ఫ్రెంచివారు రూరును పూర్తిగ ఖాళీజేసిరి.

రైను నామభాగమునున్న ఓబరుక్యాసెలు, హిర్ట్ నదేశములు ఆక్రమణ దేశములోనివిగానే ఆలోచించెదరు.

రిఫ్ట సంకులము

స్పెయిను అవస్థానము

ఫ్యారిస్, ఆగస్టు 25:—10 రోజులలో రిఫ్టలపై బడి పోలీసుని డిరివరాగా రన్సుటుల మ్యాడ్రీక్ వార్తలు చెబుతున్నవి.

ఆల్బానోయియన్లకాక రావడముచే శత్రుశత్రువులు చల్లారినవి. చాల నష్టము గల్గెను. ఇంతటి చెప్పటకు వీలులేకున్నది.

శత్రువులు మరల చెలరేగుట

ఫ్యారిస్, ఆగస్టు 26:—ఫెజువా ర్రిట్టు చెబుతున్నవి. ప్రజలు తెగ వారు చే గోళముల చేతను, సన్నీలతోడను ముట్టడించిరి. కాని ప్రతిహతులైరి. కిలాదగ్గర రిఫ్ట నాయకులు కేయదులు సమావేశమైరి. దీనియందేళ్ళము తేలలేదు. పడమటి ప్రదేశములో రూరంగమం దంటును శత్రువులు చెలరేగుచున్నారని వైమానికులు తెప్పరుచున్నారు. కాని కలిసి పోరాటును జరగ లేదనుచున్నారు.

రిఫ్టల క్రొత్త యవస్థానము

జెజ్జోరంగమునుండి అబ్దులు కరింగారు సైన్యమును బలపరచుచున్నారు. పోరాటును ఆరేని సోదరాడే నడిపిండును. ట్యూటనుకు తూర్పుశత్రువులు దిగకుండ తీరము నంతను అంతకరింగారు గాపాడుచున్నారు.

ప్రైయిట్స్ ప్రభుత్వ

ఆర్థిక పరిస్థితులు

నల్ల మందు ఆదాయపులోటును పూర్తి చేయుట

సింగపూరు, ఆగస్టు 25:—నల్ల మందు ఆదాయము తగ్గి నష్టముపడుచునని దానిని పూర్తిచేయుటకు 3,00,00,000 డోలరులను అవసరముగ మూలధనముగ ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసిరి. సారాయి, పొగాకు మీద సుంకములను హెచ్చుచేసిరి.

ఆఫ్రికా దేశీయులు

హెర్జుజుగునేనాని అభయము

కేపుటౌన్, ఆగస్టు 22:—హెర్జుజుగునేనాని ట్రాన్స్జాన్, సిస్జాన్ దేశములకు సంచారముచేయుచున్నాడు. ఈ సంచారములో దేశీయులతో పరిచయమును గలుగజేసికొనుచున్నాడు. ప్రభుత్వవిషయములో వర్తమానములందరాదనియు కాని యూరపియనులకు మంచిగనున్నది దేశీయులకుగూడ అవి శ్రేయము మందిరిగ నుజ్జుబాలననియు, యభివృద్ధి జేందు కోర్కెను జూపినదేశీయులకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేయుదురనియు యూరపియనులు బొందిన నాగరకమును దేశీయులు బొందలేదని బహుశాసనలెననియు, యూరపియనుల విద్యారాజు తమకు గూడ అట్టివిద్య గావలెననుట తప్పనియు, ఇంతకంటె సార్థకమగు విద్యావిధానము నపేక్షించవలెననియు, హెర్జుజుగునేనాని దేశీయులు తనకు వినతిప్రకృతి లర్పితపును చెలియజేసిరి.

మరి కొంచెము ఎక్కువధూమిని దేశీయుల కిచ్చుటకై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించ వచ్చుననిరి.

దేశీయుల స్థానే బీదలకు శ్రేయములు సేర్పాటుచేయుచున్నారనుటా ఉత్త ఆడవిగోల యనిరి. దేశీయులున్న జిల్లాలో దేశీయులు చేయగల పనులన్నిటిని వారే జేసికొనుటకు ప్రభుత్వవిధానము సవరించుచున్నారనిరి.

మరణవార్తలు

సుప్రసిద్ధుడైన రోజు ఎడూయ అనునామె చనిపోయెను. మొదట ఇండియాకు నచ్చిన ఇంగ్లీ కంపెనీలో ఈమె పనిజేసెను. మేజరు జెనరలు మాట్టరుగారు చనిపోయిరి.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్

బెల్జియన్ విజ్ఞప్తి

కోమ, ఆగస్టు 28:—సెక్యూరిటీ ప్యాక్కునుగూర్చి జెకోస్లావియా యూగోస్లావియా రుమేనియా దేశములు ప్రకటనమును తయారుచేయుచున్నారు. అన్ని యూరపియను సరిహద్దులకు అభయముల సేర్పాటుచేయుచున్నారు. గ్రీసు, పోలాండు, బెల్జియన్ దేశములు ఈ డిమాండ్తో ఏకీభవించుచున్నవట.

ఫ్రెంచి నౌకాదళ కలహము

నిజముగాదనుట

అసంతృప్తులగు నావికులు

ఫ్యారిస్, ఆగస్టు 25:—ఫ్రెంచి మధ్యధరాసముద్ర నౌకాదళము 15 రోజులనుండి కలహించెనని వదంతులు ప్రబలుచున్నవి. కాని అయ్యవి నిజము గాదనుచున్నారు. సేనాధిపతికి వ్యతిరేకముగ కుట్రనుబన్నిరని 4గురు నావికులను సైనిక న్యాయస్థానమువారు 1 నుండి 4 సంవత్సరములు శిక్షను విధించిరి. ఆహారము కాగులేదని మొరజెట్టిరి. సేనాని ఉత్తరపుల నిరాకరించిరి. కొందరిని తమస్నేహితులను తమతో జేరవలెనని ప్రోత్సహించిరి.

మోటారుతో ప్రపంచమును చుట్టుట

ఆస్ట్రో జర్మను మోటారుబండ్లు

బెర్లిన్:—వియన్నానుండి కొద్దిరోజులలో ప్రపంచమునంతను చుట్టివచ్చుటకు ఆస్ట్రోజర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. దీనినిమి త్తము ప్రత్యేకము మూడు మోటారుబండ్లను క్రొత్తగ తయారుజేసిరి. ఒక సంవత్సరమునుండి ప్రయత్నపు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు అయ్యవి పూర్తిగావచ్చినవనియు చెబియుచున్నది.

ఈబాటసారులు బెల్జియనుదాటి కాన్స్టాంటినుపోలుకు బోయి, ఆసియామైనరు, అచటనుండి అమెరికాకు బోయి అచట బొంబాయికి పయనమాయెదరు. ఇండియా తరువాత సమూత్రా, జావా, చీనా, జపాను కేగెదరట. న్యూయార్కుకేగి బూయనైర్సు జేరెదరు. ఆఫ్రికును పోర్చుగలు, స్పెయిను, గ్రేటుబ్రిటను ప్రాంసు బోయి వియన్నా జేరుకొనెదరు. 18 నెలలో పూర్తిజేసికొన దలచిరట.

రోనాల్డుషే ప్రభువు

ఇండియా రాజప్రతినిధిగనుండుటకు

అయిప్తమును జూపలేదట

(ఆంధ్రసతి)క ప్రత్యేకతంతి

లండన్, ఆగస్టు 26:—ఇండియా రాజప్రతినిధి పదవిని గూర్చి రోనాల్డుషే ప్రభునితో ఆలోచించ ఆతడు అయిప్తమును జూపినటుల లేదని ఈవినింగు స్టాండ్డుప్రతిక చెబుతున్నది. కాని అంత్య పరిష్కారము తేలలేదనియు, ఏదెట్లున్నను ఆ పదవికి తగినవారు లేకపోలేదనుచున్నది. రాజప్రతినిధి పదవి ఇంకను ఆకర్షణీయముగ నున్నదనుచున్నది. ఇంతకంటె అలంకరించదగిన ఇతరపదవులను. అలంకరించుటకు కష్టముగ నున్నదట. రోనాల్డుషే ప్రభుని పేరుతోబాటు విల్లింగ్డన్, లిట్టన్ ప్రభులను పార్లెమెంటు, బల్గేర్ పాడ్ ప్రభువు, సర్ హోగ్గెర్ట్ బల్లరు మున్నగువారిని గూడ పేర్కొనుచున్నారు.

డ్రూసెన్ పోరాటము

పరాసులు కిచ్చెట ఎల్ గజాలిని వదలిబెట్టుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

జేరూసలం, ఆగస్టు 26:—డ్రూసెను సైన్యములు తీవ్రముగ పోరాడిరి. పరాసులు కిచ్చెట ఎల్ గజాలి ప్రదేశమును పడలునటుల శత్రువులుపోరిరి. దమాస్కును కుత్తరముగ మరల గొప్ప పోరాటముజరిగెను. గతరాత్రి ఫ్రెంచిసైన్యములు ఆగ్నేయముగ ఎక్రాకు వెడలినవి. పరాసులు తమస్థానములనుండి పోలసివచ్చును. వెనుకకు పోవుచున్న పరాసులను డ్రూసెనులు వెంబడించిరి. ఫ్రెంచివారిసైన్యములు అపారములు. సాయుధశకటము, విమానము నాశనమైనవి. ఫ్రెంచి వైమానికులు ఎక్రాదగ్గర గ్రామములను తగులబెట్టుచున్నారు.

పాటియాలా మహారాజు

వి రా శ ము

పాటియాలా మహారాజుగారు లండనులో అంధులనిధికి నూరు గిన్నీలను అనగా 105 పౌనులను ఇచ్చిరి.

మత్తప్రచారకులు

చీనాలో దొంగ లెత్తుకబోయిన మత్తప్రచారకుల గతి ఏమైనది కనుగొనుటకు బెంగ్లా కాన్సులు సేనల సంపాదించి, బండిలను విడిపించి తీసికొనిరండని కబురంపెను.

వాతావరణ సీత

1925 సం॥ ఆగస్టునెల 27-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణము గత 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణము గత 24 గంటలలో	చంద్రము గత 24 గంటలలో	జూన్ నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము జూన్ నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	మరియు సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాలపురం	90.1	80.6	...	18.40	44.96
విశాఖపట్టణము	89.0	80.6	...	11.78	87.09
కాకినాడ	90.8	77.7	0.02	28.93	89.09
మచిలీపట్టణము	85.8	75.5	0.18	18.80	41.59
కర్నూలు	89.6	78.1	0.32	11.07	26.01
ఒల్లూరి	88.8	78.4	0.07	2.07	20.51
కడప	94.2	75.0	0.15	15.66	31.28
నెల్లూరు	95.7	75.6	0.10	8.04	37.98
మద్రాసు	96.5	80.0	...	9.61	50.74
కడపూరు	91.8	75.0	0.26	18.81	52.94
నేలము	91.8	78.4	...	10.18	89.80
కోయంబుత్తూరు	82.1	71.1	...	3.54	22.29
తిరుమనాపల్లి	96.1	77.6	...	10.95	88.18
నాగపట్టణము	94.8	80.8	...	4.07	54.98
మధుర	98.5	79.7	...	10.29	88.58
పాంబక్	87.1	78.8	...	0.26	87.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరువేల్కడము	81.1	74.4	0.05	19.64	64.51
కొచ్చిక్	88.2	75.5	0.09	55.49	114.51
కాలికట్టు	88.8	72.1	1.29	98.96	117.16
మంగళూరు	81.0	71.2	0.51	118.89	125.68
చెంగుళూరు	79.8	66.1	0.12	8.86	85.87
మెర్కార	65.0	61.2	2.12	92.92	125.46
కొడకనాల్	62.5	52.2	0.01	18.64	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.18, వర్షించెను. కాకినాడలో చినుములు బడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. విశాఖపట్టణములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—వర్ష పాతముంటును గలదు. కర్నూలులో 0.82 వర్షించెను. కడపలో 0.15 కురిసెను. బల్లారిలో తుంపరబడెను. బల్లారిలో మేఘములుపలచగనున్నవి. తక్కినవోట్ల పట్టణముగనున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత తక్కువ. బల్లారిలో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో 0.26 నెల్లూరులో 0.10 వర్షించెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. మద్రాసులో ఆర్ద్రతతక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఉత్తరమద్రాసు తీరమున వర్ష పాత ముండవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. యు. సాపూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

కూనూరు, ఆగస్టు 25:—కూనూరులో వయోవృద్ధుడును ఇండియన్ క్రిస్టియన్ సంఘమునకు నాయకుడునుగు యస్. పి. ప్రాంసెసుగారు చచ్చిపోతే అనుతపయించి పద్ద నేటి యుదయమున అకస్మాత్తుగా చనిపోయిరి. వీరికి వయస్సు 73 సంవత్సరములు (అ. ప్రె.)

జాగ్రత్త - జాగ్రత్త

స్వరాజ్యపక్షమువారి మోచేయలకు లోబడకుడు

సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారి సందేశము

తంజావూరుజిల్లా బ్రాహ్మణేతర మహాసభయందు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వారాజ్యమును కోరు తీర్మానమును బలపరచుచు సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి క్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి.

సంపూర్ణమును బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వమును మనము కోరుచున్నాము. జామియనుల హోదా భారతదేశముల కేర్పడవలెను. బర్మను హెడ్ ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము మిగుల ఆకాభంగకరముగనున్నది. కాని ఎక్కువ సంస్కరణములు ప్రసాదించబడునంతవరకు దేశమునందు అకాలి అధికముగ నేయుండును. నియోజకవర్గమువారికి రాజకీయ విషయములందు కొంత అభిరుచి కలుగజేయవలయుననియు, ప్రస్తుతమున్న సంస్కరణములు విజయముగాంచునట్లు పనిచేయవలయు ననియు అటుపిమ్మట ఎక్కువ సంస్కరణములు పొందు విషయమై అలోచింపవచ్చు ననియు బర్మను హెడ్ ప్రభువుగారి చెప్పియున్నారు. ఈ విషయమై బర్మను హెడ్ ప్రభువుగారి మద్రాసు మంత్రులను ప్రశంసించియున్నారు. ప్రభువుగారికి తృప్తి కలుగువిధమున మంత్రులు పనిచేయగలరు. ఆ విషయమై మనము భయపడనక్కరలేదు. ప్రభుత్వ పరిపాలన విషయములందు మనము సామర్థ్యము కలవార మని చెప్పట కవకాశములేని విధమున మనము ప్రవర్తించియున్నాము.

నియోజకవర్గములకు రాజకీయ విషయములందు అభిరుచి కలుగజేయుటకై యథా శక్తి మనము పాటుపడియున్నాము. స్వరాజ్యపక్షమువారికి మిచేయుచున్నాలో పరిశీలించెదము. మనలోపాటు వారుగూడ స్వరాజ్యము కోరుచున్నారు. సంపూర్ణమును బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వమును సంపాదించవలయునను ఆశయమును మన మెన్నడును ప్రతిఘటించియుండలేదు. కాని కాంగ్రెసుపక్షమువారి అసహాయోద్యమమును విధ్వంసనకార్యక్రమములను ఆక్షేపించియుంటిమి.

మునిసిపలు ఎన్నికలు

స్వరాజ్యపక్షమువారిపట్ల మనము వేరువిధమున ప్రవర్తించవలసిన అవసర మేర్పడినది. ఈసందర్భమున ఇటీవల చెన్నపురియందు జరిగిన మునిసిపలు ఎన్నికలవిషయమై కొంత చెప్పవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు జరిపినసభలను కొన్నిటి నేను చూచియున్నాను. తమ ఉద్దేశములు నెరవేరుటకును తమ అభ్యర్థులను గెలిపించుటకును స్వరాజ్యపక్షమువారి కేవల యైనను చేయుటకు సరిపెట్టలేదు. ఊరు పేరులేనివారిని అభ్యర్థులుగ పేరు నియమించుచున్నారు. గాంధీగారి ఛాయాపటమును ఊరేగించుచు స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థికి వోటు యిచ్చుట మహాత్మునకు వోటు యిచ్చుటనైన వోటురులకు చెప్పి మోసపుచ్చుచుందురు. ఇది ఎంత అన్యాయమో గమనింపుడు. పూర్వము బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల నివిధముననే మోసపుచ్చి బ్రతుకుచుండెడివారు. పిండము గర్భములో పడినదిమొదలు మరణమువరకు బ్రాహ్మణులు ప్రతికార్యమునకు వచ్చుచుండిరి. కాని బ్రాహ్మణేతరవ్యవస్థను ఈవిషయమున బ్రాహ్మణులు మోసమును వెలిబుచ్చినవి. ఇప్పుడు అన్ని కార్యములను బ్రాహ్మణుల సహాయము లేకనే బ్రాహ్మణేతరులు జరుపుకొనుచున్నారు. తమ పూర్వీకుల వలెనే స్వరాజ్యపక్షమువారు అసగా బ్రాహ్మణులు ఇప్పుడు బ్రాహ్మణేతరులను గాంధీగారిపేరు చెప్పి, పరి ఇతరవిధములను మోసపుచ్చుచున్నారు. వోటురులకు వివరములన్నియు తెలిపి వారివోటును పొందవలయునగాని ఈవిధమున మోసపుచ్చుట ఎంతమాత్రము ధర్మము కాదు.

ఒక హెచ్చరిక

ప్రజలను స్వరాజ్యపక్షమువారిని హెచ్చరింపవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారిలోపాటు మనముగూడ స్వరాజ్యము కోరువారములచే ఇంతవరకు స్వరాజ్యపక్షమువారిని ప్రతిఘటించుటకు మనము పూనుకొనలేదు. ఈరాష్ట్రమున అసహాయోద్యమమును చంపినది బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు చేరినమనమని సగర్వముగ చెప్పుకొనవచ్చును. అసహాయోద్యమము ఇప్పుడు సంపూర్ణముగ నశించినది. కాని వేరువిధమున మొలకలేత్తుచున్నది. చెన్నపురియందు ఈమొలకలు విమర్శకులకు వృద్ధిగాంచుచున్నవని కనుపడుచున్నవి. ఇదియే స్వరాజ్యపక్షము స్వరాజ్యాదర్శముతో మనము ఆపాదించుచున్నాము. కాని స్వరా

జ్యపక్షమువారిచర్యలను ఎంతమాత్రము ఆమోదింపబాలము. జన్మ సుపక్షమువారు అంగీయులను అధికారవర్గమువారిని అనుసరించుచున్నారను నిందారోపణ గావించబడుచున్నది. కాని కాసన సభయందు బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారు గావించినకృషిని నిష్పక్షపాతముగ పరిశీలించిన ఈనిందారోపణ అసత్యమైనదని స్పష్టమగును. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు అబద్ధములు చెప్పటయందు నిభులుగదా?

“స్వరాజ్యాదర్శమును ఆక్షేపించుట మనధర్మము”

స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇదేవిధమున ప్రజలను మోసగించుచున్న, వోటురులకు తగుజ్ఞాన మేర్పడువరకును, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ విధానములను మార్చుకొనునంతవరకు, స్వరాజ్యాదర్శమునే ఆక్షేపించుట మనధర్మముగను. నియోజకవర్గములవారు రాజకీయబాధ్యతలను గుర్తగవలయు ననియు, భారతీయ వాయుకులు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచుండవలయు ననియు ఇట్టి అనుకూలపరిస్థితులు ఏర్పడినగాని సంస్కరణములను వృద్ధిచేయువిషయమై అలోచించుటకు పిలువలేదని ఇంగ్లండు మంత్రులు స్పష్టముగ ప్రకటించియున్నారు. బర్మను హెడ్ ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము ఖండించుట సులభముగ పనికాని మన పరిస్థితులను మనము గుర్తెలుగవలెను. స్వరాజ్యము పొందుటకు రెండేమార్గములు. దౌర్జన్యముతో ప్రభుత్వమువారి వోడించి స్వరాజ్యము సంపాదించవలెను. లేకున్న బ్రిటిషువారువయదలచి మన కివ్వవలెను. మొదటిమార్గము అసాధ్యమని స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ అంగీకరించుచున్నారు. ఇంక మనము స్వరాజ్యము పొందవలయుననిన బ్రిటిషువారిపట్ల నే పొందవలెను. ఇట్టిపరిస్థితులలో బ్రిటిషువారి అభిప్రాయములకు అనుగుణముగ ప్రవర్తించి వారికి తృప్తి కలుగజేయుట ఉచితమా లేక బ్రిటిషువారిపట్ల వైరముపూని విరోధము సాధించుట ఉచితమాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. స్వరాజ్యపక్షమువారి రవలించుచున్న విధానములే మనము బ్రిటిషువారి సానుభూతిని కోల్పోవుచున్నాము. స్వరాజ్యపక్షమువారి చర్యలపట్ల స్వరాజ్యము మనకు దూరమగుచున్నది. కావున స్వరాజ్యపక్షమువారిని ఆగచుట మన ప్రథమకర్తవ్యము. ఇందులకు బుర్రాకాటికు ప్రభుత్వమువారితో కలసికూడ పనిచేయు టవసరము. స్వరాజ్యమును దూరముచేయుచున్న స్వరాజ్యపక్షమువారిని ఆగచుట మన ప్రధానధర్మము.

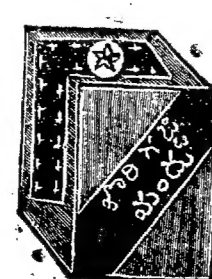
స్వరాజ్యపక్షమువారిని ఆగవలెను. జాగ్రత్త, జాగ్రత్త. ఇదియే బ్రాహ్మణేతరుల కాదర్శముగ నుండవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి మోసములకు లోబడకూడదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారు. దేశోద్ధరణమునకు మార్గవారిని అణచి మిడతేటికై ప్రకటించవలసియున్నది. ధైర్యముతో ఈప్రయత్నమునకు పూనుకొనుడు. ఇదియే నాసందేశము. స్వరాజ్యము స్వరాజ్యము అనుపేరుతో వారే సర్వాధికారములను సంపాదించి యత్నించుచున్నారు. జాగ్రత్త-జాగ్రత్త జాగ్రత్త.”

నచ్చనివో! సామ్యవాపసు చేయబడును!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థులము, భావస్థులము, గ్రహస్థులము, అష్టకవర్గ, పోడశం వర్గ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుపాఠములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము ప్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యింటికొక్కటిప్పుడు. వెల 200. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, 2181 కోంకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

అడుసుపుండ్లమందు

నీళ్లలో తిరుగుటవల్ల కాలివేళ్లకు మధ్యమున కలుగు అడుసుపుండ్లకు యీ ఔషధము చాల శ్రేష్ఠమయినది. యింక యితర చర్మవ్యాధులకును వుపయోగింప వచ్చును. బుడ్డి 1 కి 0-8-0 తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అమరావతి యేజుస్, పార్కుటవును, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం|| ఆగస్టునెల 27-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include rice (చియ్యము బస్తాలు), wheat (కునుమ తెనాలి), and other grains.

2. పప్పుధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include lentils (కందులు బస్తా), pulses (నెసగలు), and other pulses.

3. నూనెవస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include oil (నవ్వులనూనె), ghee (నయ్య మ), and other oils.

4. చిల్లరవస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include various small items like beads (చాయపసుపు), sugar (కూరపసుపు), and other goods.

5. ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include iron sheets (పట్టారకం బా), iron rods (చదరం), and other iron items.

6. లోహములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include various metals like lead (నండి), zinc (బంగారము), and other metals.

7. దూది

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include thread (బోండానెట్టుబారు), and other thread items.

8. నూలు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another unit. Rows include various types of thread like cotton (కోయిల్ పట్టి), wool (మధుర నెం), and other threads.

మహాభారత యుద్ధనాటకము

ఆపూర్వ గ్రంథము. రసభరితము. సంపూర్ణ మహాభారత కథనంతను వెల్లడించు ఉత్తమ నాటక రాజము. మృదుమధుర తెలిగల గద్యవర్ణనములును పాటలు గూడ గలవు. ప్రవర్తించుటకు చాల అనుకూలమైనది. ఇందు శ్రీ కృష్ణపాత్ర పోషణమునందు రాజ్యతంత్ర ప్రహేళిక బాగుగ వెల్లడింపబడినది. రాయల్ నెజా 104 పేజీలు, చక్కని అచ్చు, చాల అందముగా నుండును. వెల రు 1-0-0 మాత్రమే. వలయువా రిటుల గ్రంథకర్తగారిపేర వ్రాయవలెను. కటా అచ్చయ్య, తెలుగు పండితుడు. బి. బి. హెచ్. ఎస్. స్కూలు, పేటపాళెం. (గుంటూరుజిల్లా)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అప్పతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

తో కామయహర కస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆరమించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, స్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆరమించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాచేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసలివారు, వారు పిరననీల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రులు, సకలజ్వరములు, మాండ్లము, శీతవాతము, ప్రక్కలయిదన్ను, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేములు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకల్పూయెంజా, ప్లేగ్, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో ర్పు. 1-8-0. 12 బుడ్లు ర్పు. 2-18-0. 25 బుడ్లు ర్పు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో సీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయం దు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడు చున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు భైషజ్యమానముల కొకగ్రంథమువంతు నను బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీ శ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతక మునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. ౧-౮-౦
(ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడి నవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారువ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. ౨-౮-౦
- 3 గాంధిమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయనం వెంకట శివుడుగారు ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

ధర స ర స ము జర్జీ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

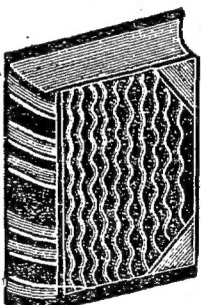
ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

1803

బివోలెన్సు	రూ. 2 0 0
బువోలెన్సు	2 8 0
పెర్లెన్సు	3 0 0
సాదా స్పెషల్ లైట్	3 0 0
" పెర్లెన్సు బిగ్గలెన్సు	3 8 0
చేతిండురు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాటి 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగ్నల్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగ్నల్ లైటు 1 కి	0 12 0
ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము	
లక్ష్మీ పర్వతశాల	
తీపాలు పెట్టె నెం. 85. మద్రాసు	

శరీర మర్త శాస్త్రము

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టిపూర్తిరహస్య శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరినెల్లను బహిరంగము గా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో ప్రీతి పురుష లక్షణములును వారియొక్క అపయరము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును, మొగడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము విహాములు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము. ధర రూ. 1-0-0 వి. పి. చార్జి 7 అణాలు. ఎం. ఏస్. సరస్వతి అండు తంపెని, నెం. 9, ఆరుముగంపిఠి, మదరాసు.

అమూల్యమైన చికిత్సలు

మెసరిజము

హిస్టరీయా మొదలగు సమస్తమయిన మానసిక వ్యాధులును అనేక యితరవ్యాధులును నయముచేయబడును.

స్వర్ణ రజిత భస్మము

ఇది బంగారు వెండియు కలిపి కేవలము మూలికలచే తయారుచేయబడి శతపుకసాగన చేయబడినది. అశీర్వాదముల నరములసంబంధమైన వ్యాధులు, అతిమాత్రము, కుసుమ, వీర్యస్థలము, నపుంశకత్వము, మొదలగువ్యాధులకు దివ్యవృద్ధి. దీనిని మా స్వర్ణ వంగముతో కలిపి నేవించినయెడల ఇంజక్షన్ ల వల్ల కూడా నయముకాని ఎంత దీర్ఘ కాలమునాటి క్లిష్టవ్యాధులయినను నయముగను.

స్వర్ణరజితం 20 దినములమందు రూ 7-0-0
స్వర్ణవంగము " 8-0-0

శ్రీచందనవిలాస్ గణేశాయకు బహుమంచిమందు. 3 దినములలో మరుకు మంటు, నొప్పి నయముచేయును. మా యోగ్యతాపత్రములవలన ఏయేవ్యాధులు ఏమోస్తరుగా నయముచేయబడినది తెలియును.

యం. రామారావు, గుంటూరు.